Udfordringen

... hele kirkens ugeavis

Søndag den 27. september 2026 * Uge 40 * * Årgang 54

"Kærlighed, glæde og fred; tålmodighed og hjælpsomhed; godhed og troskab; nænsomhed og selvberskelse. Ingen lov forbyder den slags ting."

(Gal. 5,22b-23 BPH)

Både yngre og ældre deltog og holdt oplæg ved temadag om 'Troens genkomst'

Side 4-5

Serie: 'Mirakler i hverdagen': Guds kraft er enorm, den kan skabe livsforvandling

Side 7

Ved en konference i Thisted var flere forskellige syn på helvede til debat

Side 22-23

Ærlig og åben debat til studiedag om homoseksuelle i kirken

Side 16-17

Et dansk ægtepar står bag hjælpeorganisationen BørnSulter, som i 20 år har hjulpet børn og familier i Nepal og Tanzania. De spørger Gud til råds om stort og småt og har ikke modtaget en eneste lønningskrone for de mange timers arbejde - og vil i øvrigt kun meget nødigt have deres eget billede i avisen.

Side 12-13

Arrowlederskab opstart

Ansøgningsfrist 1. oktober

Ansøgning og mere info på

www.arrowlederskab.dk

ARROW

VICEFORSTANDER SØGES TIL SE

Vil du være med til at lede en veldrevet efterskole med stærke kristne værdier, høj faglighed og et levende fællesskab?

Du får lov til at skabe struktur i hverdagen, udvikle medarbejdere og være med til at sætte retning for skolens fortsatte udvikling.

LÆS DEN FULDE STILLINGSPROFIL PÅ:

S-E.DK/OM-SE/LEDIGE-STILLINGER

Ansøgningsfrist: 4/10 2026 kl. 12.

SYDVEST-JYLLANDS EFTERSKOLE

ER DU Markusskolens nye skoleleder ?

Til Markusskolen i Esbjerg søger vi en tydelig og nærværende leder, der vil stå i spidsen for en stærk friskole med kristent værdigrundlag, høj faglighed og fokus på det enkelte barn.

Vil du være med til at forme fremtidens skole i et engageret fællesskab?

Læs mere og søg stillingen på: markusskolen.dk

Kontakt

Kresten Reuss Kragh-Schmidt MentalTouch

Konsulent
Kresten Reuss Kragh-Schmidt
tlf. 2968 9668

Markusskolen

Formand for Markusskolens bestyrelse
Mona Schmidt
tlf. 2657 4457

Jakob Højlund har været generalsekretær i KFS siden september 2022. Han har tidligere været forstander på KFS' Ledertræningscenter, som lukkede i 2024. Foto: KFS

Jakob Højlund tager tre år mere som generalsekretær i KFS

Kristeligt Forbund for Studerende (KFS) og Jakob Højlund er blevet enige om at forlænge Jakob Højlunds ansættelse til 2030. Den nuværende ansættelse havde ellers sit oprindelige udløb i sommeren 2027. Det skriver KFS på deres hjemmeside.

"I bestyrelsen glæder vi os over, at Jakob Højlund har taget imod en kontraktforlængelse med KFS. Vi har set på de udfordringer og opgaver, som ligger foran, og vi er taknemmelige for at have en erfaren og motiveret generalsekretær, som blandt andet er klar på at lede en ny strategiproces, som vi så småt er ved at tage hul på. Vi ønsker at nå flere studerende med evangeliet, og den opgave glæder vi os over, at Jakob er dybt engageret i. Vi håber, I vil være med til at bede for KFS' ledelse og bære bevægelsen gennem forbøn," siger Anders Møberg, formand for KFS' bestyrelse.

Den efterhånden erfarne generalsekretær ser frem til at fortsætte det arbejde, han er godt igang med:

"De sidste fire år, jeg har været med i KFS, har været utroligt spændende og opmuntrende. Jeg startede på bagkanten af corona, og vi havde på det tidspunkt mistet kontakt til mange unge på studiestederne. Der skete også omvæltninger og forandringer i organisationen, blandt andet lukningen af LTC, så de første par år var også krævende. Men alle medarbejdere har arbejdet virkelig godt og målrettet hele vejen igennem, bestyrelsen har turdet tage modige beslutninger, og vi har oplevet, at Gud har velsignet det hele, så antallet af engagerede KFS'ere, KFS-grupper og deltagere på lejrene er vokset markant de sidste par år. Det er et privilegium at kunne fortsætte i dette arbejde, og vi ser stadig uudnyttet potentiale i forhold til at nå endnu flere med verdens bedste nyheder: Jesus, som kommer til os for at favne os med sin kærlighed og tilgivelse. Intet er bedre og vigtigere end ham, og det glæder mig, at jeg kan fortsætte i KFS frem til 2030," siger Jakob Højlund.

Simon

Udfordringen

Udfordringen er en **selvejende** fælleskirkelig ugeavis med stof fra både **frikirker og folkekirken.** Avisen finansieres af abonnementer og annoncer og er **uafhængig** af såvel kirker som organisationer. - 2026: Årgang 54. Medlem af avisernes organisation Danske Medier. ISSN nr. 0902-5693

Tlf: 74 56 22 02. Postadresse:
Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.
Redaktion@udfordringen.dk
Simon Thidemann (ansv.hav.), Lisbeth Thomsen, Bodil Lanting, Eilis Jokszies, Lisbeth Jepsen, Kirsten Krog m.fl.
Korrektur: Ingolf Becker.
Panelredaktører: Anne Manning-Pedersen, Filip Smidt og Poul Henning Krog.
Ung@udfordringen.dk: Henrik Engedal
Annoncer@udfordringen.dk:
Erik Damm og Lisbeth Thomsen

Tlf: 74 56 22 02. Postadresse:
Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.
Redaktion@udfordringen.dk
Simon Thidemann (ansv.hav.), Lisbeth Thomsen, Bodil Lanting, Eilis Jokszies, Anne Manning-Pedersen, Kirsten Krog m.fl.
Korrektur: Ingolf Becker.
Brevkasseredaktører: Anne Manning-Pedersen og Poul Henning Krog.
Ung@udfordringen.dk: Henrik Engedal
Annoncer@udfordringen.dk:

Nyt kapitel for "Balladem ageren":

Gift som 89-årig med lidt yngre enke, han mødte i søndagsskolen

Lis Vilsgaard (88) og Filip H. Ipsen, som fylder 90 år i februar, blev viet i Korsør Pinsekirke den 12. september. Mandag den 21. september delte de deres livsbekræftende lovestory i Aftenshowet. Privatfoto

Af Bodil Lanting

"I er som et par teenagere," kommenterede et af børnene, da Lis og Filip på henholdsvis 88 og 89 var blevet gift.

En meget lattermild og tydeligvis lykkelig nygift Filip Hübbe Ipsen fortæller om sit liv og den nye kærlighed, som han oplevede godt et år efter sin første hustrus død i maj 2025. Den mangeårige pinsepræst fra Frederiksberg skulle dog først holde nogle møder i Jylland. Og på dagen for interviewet med Udfordringen skulle de nygifte videre til København for at medvirke i Aftenshowet, hvor de skulle dele deres lykke med hele Danmarks befolkning.

Enkemand efter 65 års ægteskab

Allerførst fortæller Filip Ipsen, at han blev gift med sin første kone, Henny, i 1959, og de var gift i 65 år. De seneste år var Henny dog meget svag, og Filip passede hende i hjemmet, indtil hun døde den 28. maj 2025.

"Jeg havde ikke drømt om at blive gift igen. Der var en dame i kirken, som sagde til mig kort tid efter Hennys død, at der var en anden kvinde til mig. Det afviste jeg. Men jeg oplevede, at Jesus trøstede mig. Og så kom jeg til at tænke på Lis i Korsør, og jeg ringede til hende efter et års tid.

Først ringede jeg til min datter og spurgte hende, hvordan man friede. Og hun sagde: "Jeg kender dig, far, du skal ikke være for hurtig."

Men Lis var åben for tanken, da jeg ringede. Først skulle hun lige på 4-5 dages ferie, og så sendte hun en sms med tilbud om, at jeg kunne ringe til hende.

Hemmelig date

Lis sagde: "Du får mig ikke til at flytte til København." Og det var jeg indforstået med. Men vi skulle mødes på en date med spisning, og jeg foreslog først Korsør og så Slagelse. Men Lis afviste begge steder af frygt for, at vi skulle møde nogen, vi kender.

Så vi mødtes nær Kalundborg i stedet. Og så gik det hurtigt. Anden gang vi mødtes, gik jeg ned på knæ. Lis sagde: "Hvad ligger du der og roder efter?"

Og jeg sagde: "Lis, vil du gifte dig med mig?" Og så så jeg et stort J i hendes ene øje og et stort A i det andet," ler prædikanten.

Men de nygifte havde faktisk kendt hinanden næsten hele livet. Og Filip Ipsen beretter om flere store omvæltninger i sit lange liv.

Præstens søn forlod troen og blev sømand

"Jeg blev født i Tejn på Bornholm, hvor min far var forstander for den lokale pinsekirke. Men jeg forlod troen som teenager. Jeg syntes, der var "for meget Jesus" i mit hjem. Så begyndte jeg at sejle som 16-årig - væk fra Gud," fortalte Filip til Udfordringen.

Han har delt sin omvendelseshistorie i selvbiografien 'Balladem ageren, der blev evangelist'.

Senere blev både Filip og hans bror ordineret som pinsepræster, og for Filip og Henny begyndte en årtier lang tjeneste - fortrinsvis som præstepar - i forskellige menigheder.

Men allerede i 1940'erne havde Filips og Lis' veje krydset hinanden.

Fra søndagsskolen til ungdomsflirt

"I 1944 var far præst på Mors - og Lis er født der," fortæller Filip Ipsen. "Vi kunne faktisk have gået hånd i hånd i søndagsskolen."

Men så kom de år, hvor Filip forlod troen og blev sømand. I løbet af disse år har han besøgt forældrene, der nu boede i Hjørring - mens Lis' forældre var flyttet til Frederikshavn.

"Vi mødtes som teenagere og kissemissede lidt - men jeg var langt fra Gud. Lis fortæller, at vi kyssede - men jeg var jo også sømand dengang."

Senere blev Filip gift med sin Henny. Lis blev gift i 1958, men blev enke for 17 år siden. De to ægtepar havde dog mødtes flere gange til pinsestævner i Mariager - som kristne brødre og søstre, understreger Filip Ipsen.

Mor gik ind for genbrug

"Jeg ville gerne vies af min egen præst, Joel Raburn fra Evangeliekirken på Frederiksberg. Men Lis' præst havde kun to ledige datoer i september. Den første var den 5., men der skulle jeg tale et andet sted. Dermed måtte det blive den 12. september. Børnene kendte til vores nye kærlighed, men da jeg fortalte min datter, at vi skulle vies den 12. september, blev der stille i telefonen. For det var på den dato, jeg blev gift med Henny. Men så sagde min datter: "Det er ok. Mor gik jo meget ind for genbrug."

Et brag af en fest

Brylluppet blev fejret som et brag af en fest med over 100 gæster, gospelkor og alt, hvad der hører med. Der var masser af gode oplevelser, fortæller brudgommen, som dog allerede tre dage senere skulle afsted til Jylland for at holde møder.

Hvad tænker du om den bibelske regel, som siger, at en nygift mand ikke skal drage i krig?

"Haha, jo, men det var jo blevet aftalt for længe siden. Og jeg har også flere aftaler i Jylland og på Bornholm i det nye år.

Men jeg har jo været frisk i hele min pensionisttid, og Lis tog med på møderejsen i september.

Senere skal vi på bryllupsrejse til Sydfrankrig i starten af oktober. Det var en dejlig brylupsgave," fortæller Filip Ipsen, som dog pludselig må afbryde interviewet, fordi de ringer fra DR for at lave endelig aftale om de nygiftes deltagelse i Aftenshowet.

Balladem agerens livshistorie

Filip Ipsen, der var søn af en pinsepræst på Bornholm, kalder sig selv for en balladem ager med hentydning til sin fortid som sømand. Men senere vendte han tilbage til troen og blev selv pinseprædikant.

Filip Ipsen har skrevet selvbiografien 'Balladem ageren' om sin vilde ungdom, og hvordan han senere fik et livsforvandlende møde med Jesus.

Mens hans mor var syg af kræft, stillede hun ham spørgmålet: "Filip, hvordan har du det med Jesus?" Og det blev starten på et helt nyt liv, hvor Filip blev en meget aktiv evangelist, som gik fra hus til hus for at fortælle andre om nåden og frelsen.

Filip Ipsen har været prædikant i mange pinsekirker i Danmark, og han fortæller, at de "nærmest oplevede vækkelse", mens han gjorde tjeneste i Næstved. Her voksede menigheden nemlig i løbet af tre år fra 29 til 85 medlemmer.

Selv ernærede Filip sig i perioder som forsikringsmand og bogsælger, og han skaffede herigennem mange penge til højskolen i Mariager.

Også som efterlønner i nullerne rejste han meget rundt som evangelist, og han skrev bøgerne 'Balladem ageren der blev evangelist' og 'Kampen om Jerusalem'.

I 1994 blev han tilknyttet sommerkurserne på Mariager Højskole, som han kom til at lede de næste 20 år.

Bodil

Hansa og Niels' livshistorie har åbnet hjerterne

Bogen om Hansa og Niels Vestergaards dramatiske liv – med både katastrofer og mirakler – er nu kommet i tredje oplag på kun et år. Det ældre ægtepar inviteres ud for at tale i kirker og foreninger, og deres livshistorie minder mange om, at der er hjælp at få hos Gud.

Bogen om Hansa og Niels Vestergaards dramatiske liv bliver læst af mange, også uden for kirkelige kredse. De bliver ofte inviteret ud for at tale i kirker og alle slags foreninger, og de oplever at blive brugt af Gud på en ny måde. Foto: Birte Lykke Olsen

Af Henri Nissen

Hansa og Niels Vestergaard fortalte deres livshistorie i bogen 'Et dramatisk liv i tro' i november 2025. Og den bog har åbnet mange døre. De inviteres nu ud til møder, og mange opsøger også Hansa og Niels i den lille landsby Karstoft ved Brande, hvor de bor.

Her ligger også det behandlingshjem, som de opbyggede for ca. 50 år siden i en nedlagt skole. *Betesda* hedder det, og det eksisterer stadig – nu med nye friske ledere.

Hansa og Niels har også oprettet efterskolen i Sdr. Bork, som henvender sig til skoletrætte unge, der har det ligesom Niels havde som ung. Han blev smidt ud af skolen tre gange, inden han gik ud af 7. klasse.

Vi nyder det

"Vi kan rigtig godt lide at komme ud og holde møder. Vi nyder det," udbryder Hansa.

"Vi oplever, at Gud møder mennesker. Og folk kommer og banker på vores dør. De vil have flere bøger, eller de vil have en samtale og en kop kaffe. Og vi har jo tid til dem nu. Vi ønsker, at det skal være noget naturligt, at vi er kristne. Det er ikke kun noget med kirke. Det er i det daglige, vi skal leve det. Og det er så dejligt at have Gud med i det hele i hverdagen."

Nu er I begge tæt på 80 år. Er det ikke anstrengende at holde så mange møder?

"Nej, slet ikke. Tværtimod, det er givende. Jo mere vi giver af Guds ord, jo mere får vi. Og det er dejligt som ældre at opleve, at der stadig ligger noget foran os. At Gud har noget nyt for os," siger Hansa glad.

En ny generation

"Vi møder mange børn af dem, som var på Betesda eller var med til bibelcamping dengang. Forleden mødte vi en, som var blevet præst. Han fortalte en masse om, hvad han havde oplevet som barn. Man bliver bare så glad."

Hvad er det, som folk er så interesseret i?

"Det er jo ganske almindelige mennesker, som bare ønsker at opleve troen som noget naturligt. At vi bare snakker om det, som det er. Og at det ikke handler om at sidde i en kirke eller til møde, men om at leve med Gud på en naturlig og praktisk måde. Når vi fortæller om vores liv med vores egne ord, så fortæller de også med deres egne ord, hvordan de har det," siger Hansa.

Udenfor kirken

"Bogen har gjort en forskel for rigtig mange mennesker, som måske ikke går så meget i kirke," fortæller Niels.

"Gennem bogen får vi også kontakt til nogen, som engang gav deres liv til Jesus, og måske var med i den karismatiske fornyelse. Og mange af dem møder nu Gud igen. De vågner op og tager Gud med i alle ting. Og mange oplever, at Gud griber ind med helbredelse og på andre måder.

Rigtig mange kommer til tro og giver deres liv til Jesus. For nylig havde jeg et møde i en mandeklub. De købte bogen og delte den ud til andre bagefter.

Vi har været i det område og bedt for en syg. Og jeg kan forstå, at hele området nu taler om, hvad Gud gør – og ikke bare om de materielle ting," siger Niels, der synes, at det minder ham om en form for vækkelse.

Gi' det videre

På møder rundt i landet giver Niels ofte det tilbud, at man kan købe tre bøger med deres livshistorie til kun 500 kr. i alt.

"Idéen er, at de skal læse den ene bog og give de to andre bøger videre til andre. Fx hvis man skal på sygebesøg, eller hvis man har nogle gode venner. Det har en fantastisk effekt. Én mand sagde til mig: "Jeg læser vanligvis ikke bøger. Men den her, syntes jeg, var spændende. Og da jeg læste de ord, der stod sidst i bogen, fik jeg en oplevelse. Jeg vidste ikke, hvad det var. For jeg kommer ikke i kirken. Men jeg kunne mærke, at der var noget, der mødte mig. Og jeg fik det så godt. Kan det være Gud?" spurgte han. Og nu ville han også til at bede, for det, han havde oplevet, var noget godt. Og nu ville han have fire bøger mere, så han kunne give dem til sine børn.

I nogle kirker har de sagt til mig: "Vi taler normalt ikke om det med frelse og med helligånden." Men når de har hørt os eller læst bogen, så kan de se, at det er en virkelighed. Og de vil gerne selv opleve det."

En ung fik mod på livet

"Efter et møde kom der en ung fyr og ville snakke med mig. Han fortalte, at hans forældre var blevet skilt. Han var selv ordblind og havde ADHD. Når han snakkede med lærere og andre om fremtiden og om uddannelse, så sagde de altid til ham: "Jamen, det kan du jo ikke."

Så den unge fyr var blevet så mismodig. Han følte, at han ingenting var værd, og at der ikke var nogen fremtid for ham. Men så fortalte han, at han hos sine bedsteforældre havde set bogen. Og han læste om *mit* liv, at jeg var ordblind og fik at vide, at jeg aldrig blev til noget. Men at Gud alligevel kunne bruge mig.

Og nu ville han gerne give sit liv til Jesus og se, hvad *han* kunne gøre. Det var meget rørende for mig at bede med ham. Det var lige før, jeg fløj hjem," fortæller Niels.

"At sådan et ungt menneske får tro på fremtiden og på Gud, det er jo det hele værd."

På lige fod

"Jeg mødte også en dreng på ca. 10 år i Mariager. Han kikkede på mig og sagde så: "Det er da dig, der er udenpå den bog, jeg læser om aftenen. Og det er godt nok stærkt at læse om." Så stod vi der og snakkede på lige fod om Gud og Jesus, selv om der var så mange år i mellem os. For åndeligt set var vi fuldstændig i tråd med hinanden.

En anden, som jeg talte med, sagde om bogen, at for ham var det ligesom at læse Apostlenes Gerninger. Og så kan det jo ikke blive bedre," bemærker Niels.

Begge sider

Bogen fortæller bl.a. om de fantastiske mirakler, som Hansa og Niels oplevede på deres gård i Midtjylland. Og senere, da de levede i tro i de første 15 år af Betesdas eksistens. Uden offentlige tilskud hjalp de her narkomaner, alkoholikere, prostituerede og andre med uoverskuelige problemer, som kom og boede en tid i det kristne fællesskab.

Men bogen skjuler ikke, at de også løb ind i mange vanskeligheder. Nogle af de værste var, da deres to børn indebrændte på gården en julenat. De mistede fuldstændig fodfæste, og deres tro blev voldsomt udfordret.

Eller da Niels blev dødssyg med kræft i de indre organer og blev erklæret terminal. Efter at lægerne havde åbnet hans krop, syede de den skyndsomt til igen. Der var ikke noget at gøre. Han fik at vide, at der højest var fire dage tilbage at leve i.

Men gennem både mirakler og katastrofer bevarede de en tillidsfuld tro på, at Gud ville dem det godt.

Den store sorg

"Vi møder også en del, som kæmper med en stor sorg. Og som måske aldrig har fået det rigtig bearbejdet. Og fordi Hansa og jeg mistede to af vores børn i den ildebrand, så kan vi forstå, hvad det er at miste og sørge. Og vi har god tid til at snakke om tingene og fortælle, hvordan vi selv kom videre – efter at vi havde opgivet det hele. Og det er forunderligt så også at kunne bede sammen," fortæller Niels.

"Der er så store behov i dag. Mange mennesker har det svært. Så for mig, så handler det bare om at *være* der."

En bølge

I var jo ellers pensioneret og havde trappet ned, da bogen kom ud. Var det ikke overraskende, at I pludselig blev brugt igen?

"Jo, da bogen udkom, og der også kom en artikel i Udfordringen, så satte det ligesom en bølge i gang. Og det glæder vi os over. Men vi har nu ofte oplevet, at Gud overrasker os. Der er ligeså meget brug for kraften i evangeliet i dag, som der var for 50 år siden. Der er mange, der siger, at det er *en anden tid,* vi lever i. Og det er det. Men i min bibel står der, at Gud er den samme i går og i dag, ja til evig tid."

Hansa og Niels Vestergaard har fortalt om deres usædvanlige liv i bogen: 'Et dramatisk liv i tro'. Bogen kan bl.a. købes i netboghandlerne Hosianna.dk og ProRex.dk. Hansa og Niels tager også gerne ud og fortæller om deres liv i alle slags foreninger og kirker. De kan kontaktes på hansaogniels@gmail.com.

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere her: www.mwcompounders.dk

Kontakt: Johannes Møller 61 31 64 85

Den voksende interesse for kristendom og bibel især blandt unge - og særligt unge mænd - kan give kirkerne mere selvtillid og inspirere til at møde de nysgerrige med solide tilbud, der har Bibelen og troen i centrum, lød det på temadag i Aarhus.

Foto: Stefan Vase - Menighedsfakultetet

Temadag om troens genkomst

Af Malene Fenger-Grøndahl

Der er sket et åndeligt stemningsskifte, så det er blevet mere legitimt at tale om sin tro, og det opfattes ikke kun som mærkeligt, men også interessant, at nogle har en tro. En masse unge er på en rejse for at finde ud af, hvem de er, og hvor de skal vende sig hen for at finde retning og vejledning, og mange af dem vender sig mod Bibelen og kirken. Det var budskabet fra den første af talerne, præst og sociolog Thomas Willer ved et velbesøgt arrangement, der fandt sted på Menighedsfakultetet i Aarhus den 21. september under overskriften 'Troens genkomst'.

"I de unges søgen viser det sig, at en 2.000 årgammel historie åbenbart er ret relevant for dem. De er nysgerrige på, hvordan kristendommen og kirken kan være med til at give dem retning i livet. Især de unge mænd er vilde," sagde Thomas Willer til de fremmødte, der både talte præster, studerende, forskere og andre, som har med kirke og unge at gøre.

Han fortsatte: "Man skal bare huske på, at i udgangspunktet handler det for de unge om, hvordan de kan få deres liv til at lykkes. Det er det personlige projekt, der er udgangspunktet, og så er de nysgerrige på, hvordan Gud kan hjælpe dem med det. Mødet med den levende Kristus giver dem måske så et andet perspektiv på livet."

Det var CKA (Center for Kristen Apologetik) og CPTR (Center for Praktisk Teologi og Religionspædagogik), der havde inviteret til seminar, hvor formålet var at forstå den nye interesse for kristendom og kirke, især blandt unge, og diskutere, hvilke muligheder den indebærer for kirken - for at inspirere til, hvordan kirken og kristne kan deltage i den nye samtale om tro og møde de nye søgende med evangeliet.

Bibelinteresse i stedet for videomaraton

Thomas Willer har som sociolog været med til at gennemføre 'Gud og danskerne. Trosanalysen 2026', som blev udgivet af Bibelselskabet tidligere i år, og han delte sine perspektiv på den nye åndelighed med afsæt i nogle af tallene fra undersøgelsen.

Han nævnte bl.a., at mens kun 14 % af danskerne svarer ja til, at deres tro har en direkte indflydelse på, hvordan de lever, gjaldt det 36 % af de 16-30-årige mænd og 17 % af kvinderne i samme aldersgruppe. Tilsvarende erklærede 29 % af de unge mænd sig enige i, at i udsagnet "uden religion ville det være svært at vide, hvad der er ret og uret", mens det gjaldt 14,1% af danskerne samlet set og 15,8 % af de unge kvinder.

Også interessen for at deltage i gudstjenester - online eller fysisk - er ifølge undersøgelsen betydeligt større blandt de yngre mænd end blandt befolkningen i øvrigt.

33,8 % af de unge mænd svarer i undersøgelsen, at de har været fysisk eller online i kirke inden for den seneste måned - og selv hvis tallet ikke dækker over reel gudstjenestedeltagelse for alle, men også for nogle handler om, hvordan de gerne vil fremstå, er det bemærkelsesværdigt, understregede Thomas Willer: "Det er vildt, at så mange enten har deltaget i gudstjeneste inden for den seneste måned eller gerne

Undervisning ved Michael Wandt Laursen fra Resonantia.

Fotos: Stefan Vase - Menighedsfakultetet

vil fremstå som nogle, der har gjort det. Det siger virkelig noget om det skred, der er sket i samfundet," sagde han.

Han tilføjede, at hele 45,7 % af de unge mænd er lidt eller meget interesserede i at lære om Bibelen, mens det tilsvarende tal for de unge kvinder er 30,4 % og for hele befolkningen 16,9%. Desuden angiver 21 % af de unge mænd, at de bruger Bibelen på egen hånd i løbet af en uge, mod 4,6 % af befolkningen som helhed.

Med afsæt i disse tal spurgte Thomas Willer: "Hvor gode er vi som kirke til at tilbyde de unge det? Møder vi dem med tilbud om at lære mere om Bibelen, eller er det mere en masse sociale aktiviteter? Jeg er vokset op med kirkeligt ungdomsarbejde, hvor der var rigtig mange pizzaaftener og videomaraton," sagde han.

Fællesskabet booster troen

Blandt deltagerne var præst i Citykirken Ellen Frismodt, som genkendte en del af de tendenser, Thomas Willer præsenterede.

"De fleste af vores unge kommer fra andre steder i landet, hvor de har været med i lokale kirker. Men en stigende gruppe af unge, heraf mange mænd, kommer til os uden at have haft noget med kirke og kristendom at gøre. De har typisk haft en åndelig oplevelse, som har ført dem til kirken, og så har de ofte fundet os på nettet og har fulgt nogle gudstjenester online, inden de så har fundet mod til at komme fysisk i kirken," fortalte hun.

Dagen før seminaret var fire unge mænd blevet døbt i Citykirken, og de havde alle været søgende og havde først fundet kristendommen online. Herefter havde de søgt efter et fysisk fællesskab, og de gav ifølge Ellen Frismodt udtryk for, at netop det at blive en del af et fællesskab havde været med til at booste deres tro.

"Mange søger et fællesskab og et sted, hvor de kan mærke troen. Nogle har prøvet folkekirken, før de kommer til os, men har ikke rigtig mærket noget der. Til gengæld oplever vi også, at mange shopper lidt rundt og prøver forskellige kirker og kirkeretninger af, og det, synes vi, er fint. Men vi anbefaler, at de på et tidspunkt prøver at beslutte, hvor de hører mest hjemme, så de kan slå rødder og blive tjenende medlemmer af et fællesskab," siger hun.

I Citykirken er der de senere år opstået en del grupper af unge, som læser Bibelen sammen på egen hånd. Derudover har præsterne udviklet et nyt koncept, 'Dybere', som består i, at en af kirkens præster en gang om måneden tilbyder nogle timers bibelundervisning med fokus på at gå i dybden med udvalgte tekster eller temaer.

"Vores indtryk er, at de unge ikke bare vil underholdes, men er på udkig efter noget livsforvandlende," siger Ellen Frismodt.

Søgen efter ny manderolle

Thomas Willer nævnte i sit oplæg, at 21 % af de unge mænd siger ja til, at Bibelen har stor indflydelse på, hvad de stemmer ved folketingsvalg, og 20 % siger, at deres tro har indflydelse på, hvad de vælger at se på Netflix. Med afsæt heri delte flere deltagere deres indtryk af, at der til nogle kirkesamfund var en øget søgning af unge mænd, som var politisk motiverede og ofte befandt sig på den nationalkonservative del af det politiske spektrum. Det var dog ikke Ellen Frismodts indtryk, at det var tilfældet blandt de unge i Citykirken, ligesom hun heller ikke oplevede, at flertallet af de nye unge var optaget af meget konservative kønsroller.

"Jeg oplever ikke, at de efterlyser firkantede mande- og kvinderoller, men nogle vil gerne have lidt mere faste svar og roller. Men jeg synes, at vi som kirke er blevet bedre til at være nysgerrige på, hvad mande- og kvinderollerne kan indeholde, og det er noget, jeg gerne ser, at vi gør endnu mere ved," sagde hun.

En deltager spurgte Thomas Willer, hvordan han ville forklare, at så mange unge mænd søger kristendommen og refererede til en gymnasielærer, der havde forklaret, at kristendom primært appellerede til kvinder, fordi den i høj grad handler om selvopofrelse.

Til det sagde Thomas Willer: "Tilsyneladende er der en del unge mænd, som oplever en identitetskrise - blandt andet udløst af, at manderollen har været til diskussion i Vesten af mange gode grunde. Der er ikke rigtig

Sociolog og præst Thomas Willer har været med til at gennemføre 'Gud og danskerne. Trosanalysen 2026', som blev udgivet af Bibelselskabet tidligere i år, og han delte sine perspektiv på den nye åndelighed med afsæt i nogle af tallene fra undersøgelsen. Foto: Stefan Vase, MF

kommet nogen alternativer til den traditionelle manderolle, og jeg tror, at det er medvirkende til, at mange unge mænd er superforvirrede over, hvem de skal være, og så kan personer som Andrew Tate, Jordan Peterson, Morten Messerschmidt og Donald Trump gå ind og udfylde et vakuum, og det kan være med til at lede nogle unge i retning af en nationalkonservativ kristendom."

Ingen kirkelig tilknytning

Flere af dagens andre oplægsholdere kunne tilsvarende berette om en tendens i retning af større interesse for kristendom og en sult efter viden om Bibelen, og selv om statistikkerne især peger på en øget interesse blandt unge mænd, er billedet ikke entydigt, hverken når det kommer til køn eller politisk standpunkt eller andre faktorer. Det understregede en af oplægsholderne Troels Nymann Eriksen, ressourcekonsulent i Kristeligt Forbund for Studerende (KFS), over for Udfordringen:

"En vigtig pointe er, at der blandt de unge, som søger os, er meget stor forskellighed. Det er umuligt at generalisere. Der er så mange forskellige veje og historier," sagde han.

I KFS er der tilmed lidt flere kvinder end mænd blandt både interesserede og medlemmer, hvilket dog ifølge konsulenten også har en naturlig sammenhæng med kønsfordelingen blandt studerende på gymnasier og videregående uddannelser. Til gengæld oplever de i KFS, ligesom flere af de øvrige oplægsholdere kunne berette om, at mange kommer uden at have kirkelig tilknytning på forhånd.

"Et markant mindretal er uden kontaktflade med kirke og kristendom på forhånd og kommer, fordi de er blevet kristne uden for kirken, eller fordi de er nysgerrige på kristendommen," sagde han.

Desuden har de i KFS gjort sig den iagttagelse, at de sociale omkostninger ved at bekende sig som kristen og deltage aktivt i fx KFS er blevet mindre.

"For blot ti år siden var der langt flere, som oplevede, at det kunne give negative reaktioner fra venner og familie. Det hører vi ikke meget om mere, og det er især øst for Storebælt, det har ændret sig," sagde Troels Nymann Eriksen.

Han understregede desuden, at man i KFS arbejder meget med at skabe fællesskaber, og at man har succes med at fastholde mange af de nytilkomne, som kommer uden kirkelig baggrund.

TikTok-fællesskab

Netop evnen til at fastholde en vækkelse over tid og gennem generationer var noget af det, dr.theol., professor emeritus Kurt E. Larsen fra Menighedsfakultet kom ind på i sit oplæg om den nye 'vækkelse' set i lyset af de gamle vækkelser. Han gav eksempler på tidligere vækkelser i Danmark og internationalt og påpegede, at selv om man kan identificere faktorer, der ser ud til at have virket fremmende for vækkelsesbevægelserne, er der ingen sikker opskrift.

"Der blev holdt vækkelsesprædikener mange steder, og nogle steder førte det til vækkelse, andre steder ikke. Vækkelser og tilbagegang fulgtes ad, for eksempel i 1890'erne, som var den største vækkelsestid i Danmark. Der var både vækkelser og en stærk kritik af kristentroen og modstand mod kirken," sagde han.

Vækkelserne er ifølge Kurt E. Larsen ofte sket i pionérområder, hvor der blev opdyrket hede og bygget nye stationsbyer.

"Vækkelsen trivedes åbenlyst bedst i egne og befolkninger i opbrud. Men vækkelsen skete ikke alle steder, hvor der var opbrud, og opbrudstiden kunne i 1800-tallet også føre til for eksempel socialistisk arbejderbevægelse, der var stærkt antikirkelig," sagde han.

Karakteristisk for vækkelsen i Danmark i 1890'erne var, at den havde effekt over generationer og har betydning helt op i nutiden, fordi den nød godt af en stærk organisering, påpegede Kurt E. Larsen.

"Der blev skabt et netværk af initiativer, der stod klar til at tage imod de ny-vakte og deres børn og unge og kunne bære vækkelsen videre, blandt andet i skoler, foreninger og bibelkredse," sagde han og stillede derefter spørgsmålet: "Hvor kan ny-vakte i dag gå hen og finde et kristent fællesskab?" Som et delvist svar tilføjede han: "Mange steder i Danmark er der nok ikke reelle steder, hvor folk kan finde et godt og styrkende kristent fællesskab. Folkekirken har med få undtagelser ikke mange tilbud til søgende og vakte mennesker, og frikirkerne er ikke til stede overalt. TikTok kan nok fange nogle, men et TikTok-fællesskab er ikke et godt alternativ til et menighedsfællesskab."

Flere af dagens oplægsholdere kom på hver deres måde med bud på, hvordan kirkerne allerede har tilbud til søgende og vakte, for eksempel i form af ungdomsgrupper, mens andre opfordrede til, at kirkerne opruster - med afsæt i det vindue, som har åbnet sig med den nye åndelige interesse.

Thomas Willer sagde for eksempel opsamlende om 'Trosundersøgelsen 2026': "En undersøgelse som denne løser ikke alle vores problemer. Men den kan booste vores selvtillid lidt. Vi kan godt få lidt åndeligt mindreværd og spekulere på, om der overhovedet er nogen, der er interesseret i de gode nyheder, vi har. Det er der masser, der er."

Fakta - Troens genkomst

Temadag arrangeret af CKA (Center for Kristen Apologetik) og CPTR (Center for Praktisk Teologi og Religionspædagogik) ved Menighedsfakultetet i Aarhus den 21. september.

På programmet var talere og oplægsholdere som sociolog og præst Thomas Willer, journalist og forfatter Esben Kjær, direktør i Resonantia og tidligere generalsekretær i FrikirkeNet Mikael Wandt Laursen, dr.theol. Kurt E. Larsen, cand.theol. og akademisk medarbejder ved CPTR Michael Thunbo samt teolog og content creator Sebastian Vestergaard.

KLUMME

Kampen mellem engle på Rigshospitalet

En smuk sensommerdag i august vikarierede jeg som praktiserende læge i min fødebygd på Suderø. En efter en kom patienterne med deres problemer, som jeg forsøgte at løse efter bedste evne.

En af disse, en mand først i halvtredserne, ledte vores samtale ind på åndelige emner, specielt en oplevelse, som han havde i forbindelse med en bypass-operation nogle år tidligere på Rigshospitalet i København. Operationen var vellykket, men denne utrolige oplevelse har fået ham til at undres over, om hovedsigtet med rejsen til Danmark, i stedet for en bypassoperation, var at kunne lede en medpatient til Jesus.

Patientens fortælling blev så levende, at jeg glemte både tid og sted. Den var om - og fra - en ung dansk familiefar, som han lå på sygestue sammen med. Denne havde været så nær døden, som tænkes kan. Det skete, da en af hans store pulsårer helt uventet pludselig bristede. Mulighederne for overlevelse var minimale, men efter 19 timers operation lykkedes det lægerne mirakuløst at stabilisere hans tilstand så meget, at hans liv blev reddet.

Nu lå han til rekonvalescens på samme stue som færingen, og tilstanden ændrede sig positivt for hver dag, som gik.

Den ene dag besluttede min patient sig for, sammen med en anden færing, at gå ned i kapellet til en andagt. Høfligt afslog hans danske værelsesfælle invitationen til at komme med. Men da de efter andagten mødtes på stuen, spurgte denne uventet, om de to kunne få en personlig snak sammen. Dette svarede færingen spændt ja til.

Og så hørte jeg historien, som fik mig til at glemme både tid og sted og de ventende patienter. Dette er historien om, hvad det skete under operationen.

"Midt under den lange operation", fortalte patienten, "havde jeg et syn, hvor jeg så og hørte en drabelig krig udspille sig mellem to hære af engle. Englene på den ene side var sorte, mens deres modstandere var hvide. Kampen var nådesløs, men det mest chokerende var, at jeg befandt mig mellem de sorte engle, og at kampen gjaldt mig. Trods alle deres forsøg lykkedes det ikke de hvide engle at få mig over på deres side. Men så pludselig, som ud af ingenting, rakte en stor hånd sig ned fra oven, tog fat i mig og flyttede mig over til de hvide engle."

Mens patienten fortalte sin historie, pointerede han gang på gang, at han var ateist og altid havde været det. På spørgsmålet om, hvis hånd det mon var, som flyttede ham fra mørket til lyset, svarede han dog afgjort, "det må da være Gud". På kontraspørgsmålet, "men du tror jo ikke på ham", var svaret: "men hvem ellers skulle det være?"

Da patienten bagefter af lægerne fik at vide, hvornår gennembruddet i deres forsøg på at redde ham skete, regnede han sig frem til, at det var omkring det tidspunkt, da den store hvide hånd flyttede ham over på den lyse side.

Denne oplevelse minder om tilsvarende uforklarlige beretninger, som vi hører fra andre steder i verden. Vidnesbyrd om, hvordan Jesus viser sig for og taler til mennesker, som aldrig før har hørt om ham.

Måtte disse beretninger få dig og mig til at være åbne for hans længsel efter at bruge os i sin fantastiske tjeneste. En tjeneste, som rummer overnaturlige og livsreddende oplevelser på linje med dette kærlighedsunder på Rigshospitalet.

Af Jenis av Rana
Færøsk læge og politiker

LEDERARTIKEL

Jo mere det stormer, jo bedre må du holde fast

Jo mere det stormer, jo bedre må du holde fast. Det er ikke just raketvidenskab, alligevel er det et godt ord at vende tilbage til. Det gælder både i troens verden og helt alment menneskeligt.

Jo mere jeg oplever, at det stormer omkring mig, jo mere må jeg holde fast – i det, jeg tror på, i det, der er vigtigt og, logisk nok, i det, som kan holde mig fast.

Det gælder, hvis du står i en livskrise, som er lige ved at vælte dig omkuld. Så må du holde fast i det, der holder dig oppe. Om det så er venner, Gud, bøn, familie eller noget helt femte. Alle, der har gennemlevet en krise, vil også efterfølgende have fået en erfaring af, hvad der var med til at holde dem oppe. Noget, der gjorde, at du på trods af vildt stormvejr alligevel lykkedes med i en eller anden grad at holde fast og ikke blive revet helt med af stormen.

Og hvis du faktisk havde en oplevelse af at blive revet helt med og ikke lykkedes med at holde fast i noget som helst, hvad var det så, der alligevel på et eller andet tidspunkt fik dig til igen at finde noget at holde fast i? – for nu at blive i billedsproget.

Når hadet stormer omkring os, må vi holde fast i kærligheden. Når kaos trænger sig på. Når frygten for kunstig intelligens. Når frygten for Putin. Når frygten for islamismen eller andre ismer breder sig, og man oplever frygten og usikkerheden som en storm omkring sig, så gælder det simple ord, at jo mere det stormer, jo bedre må vi holde fast. Fast i vores kerneværdier. Fast i det, der betyder mest for os. Fast i det, vi tror på.

Når vi som samfund oplever, at det stormer omkring os, så ser vi de samme mekanismer. Vi får et øget behov for at stå fast på det, som kendetegner os som nation. Det, som vi mener, er det vigtigste for os som land.

Jo mere Trump ønsker Grønland, jo mere må vi holde fast. Jo mere nogle islamister ønsker at nedbryde vores samfund, jo mere må vi holde fast.

Hvis vi oplever, at det stormer i kirken, og at mange ting, som før stod fast, pludselig ikke længere står fast, så må vi også her stå fast. Du må selv stå fast på det, du tror på, det, som er vigtigt for dig, det, som, du mener, er sandt.

Eneste undtagelse er, hvis der i åndelig forstand er behov for en god efterårsstorm, som kan blæse alle de visne blade og grene væk og blæse al støvet væk – måske endda også nogle af havemøblerne, så der kan blive plads til noget nyt.

Nogle gange skal vi ruskes af stormen for at få støvet væk. Øvelsen består så i at gennemskue, hvornår stormen er tiltrængt, og hvornår jeg skal holde fast. Hvis du bliver i tvivl om, om du har valgt at holde fast i det rigtige, så må du i gang med at undersøge, hvad der har fået dig til at vælge at holde fast i lige præcis det.

Men generelt gælder det simple råd, at jo mere det stormer, jo bedre må du holde fast. Det er ikke dumstædigt. Det er fornuftigt – og nødvendigt. Og kan i billedlig forstand hjælpe med at holde dig i live. Stormen lægger sig altid på et tidspunkt.

Simon Thidemann
Ansvarshavende redaktør

UGENS PRÆDIKEN

Af Peter Edlef Nissen

Afdelingsmissionær
i Luthersk Mission

Om faste

Som kristne kommer vi let til at blive optaget af ting og områder, som vi tror kan gøre os frommere. Vi vil gerne tage vores tro og efterfølgelse alvorligt. Det er godt, men der kan udvikle sig en skævhed, som vi bør være opmærksomme på, og som vi mindes om i denne tekst.

Johannes Døber forkyndte et strengt budskab om omvendelse og bod. "Bær da den frugt, som omvendelsen kræver," sagde han til folk (Matt 3,8).

Farisæerne var optaget af at få det åndelige liv til at se godt ud. De var også optagede af faste. For dem var det vigtigt at fremstå som seriøse og 'rigtige' fromme, som derfor ikke bare var optaget af deres egen fromhed, men også af andres.

Sådan kan vi også let tænke; at åndelig vækst primært handler om disciplin ind i mit eget og andres liv, som jeg først og fremmest må arbejde med sammen med Gud. Det handler om at være tro mod Guds bud og have de rigtige meninger.

Derfor har det være provokerende, at Jesus tilsyneladende ikke bare gik med på den vej og ikke ville leve op til deres forståelse. Det skyldtes ikke, at Jesus ikke anerkendte Johannes' forkyndelse og vejledning. Han kalder ham en profet på niveau med Elias og den største, som nogensinde er blevet født (Matt 11,11-15).

Men Jesus tilføjede en vigtig pointe til Johannes' budskab. Troens liv er relationel, og den vokser og plejes, når vi lever den ud i fællesskab og tjeneste for andre. For Jesus handler faste i høj grad om, at den bruges med henblik på at tjene andre.

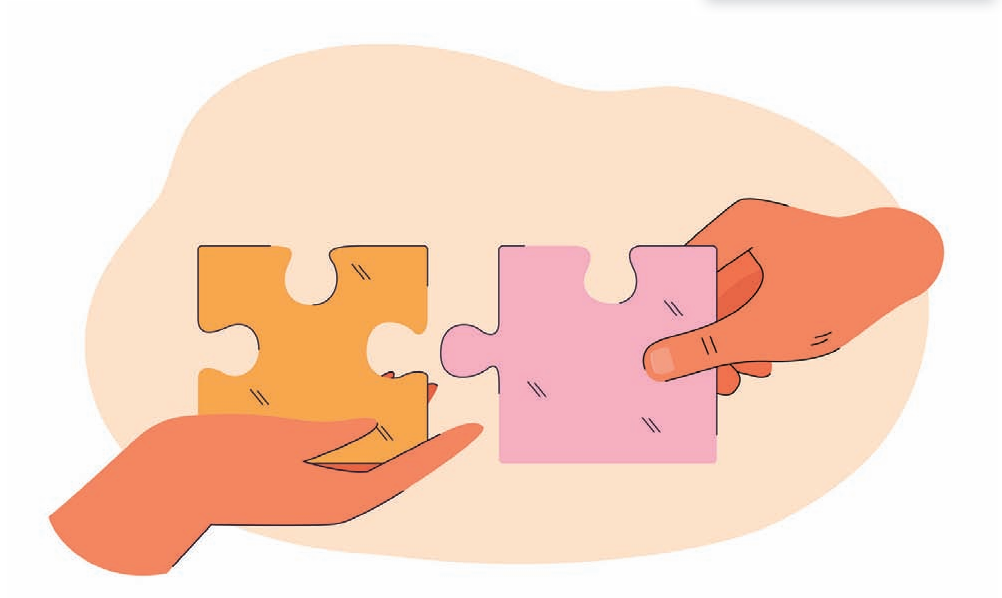

Vi kan let tænke at åndelig vækst primært handler om at være tro mod Guds bud og have de rigtige meninger. Men Jesus lærte os, at troens liv er noget relationelt, og for Jesus handler faste i høj grad om, at den skal bruges med henblik på at tjene andre. Illustration: Bigstock

Jesus prioriterede at være sammen med mennesker - ikke mindst 'toldere og syndere'. Det var dem, som kom til kort i forhold til det pæne liv og en vellykket religiøs livsstil. Han oplevede en åbenhed og imødekommenhed fra deres side, som han aktivt valgte at gå ind i. For at de kunne møde Guds heling og frelse gennem ham.

På den måde var det budskab og fællesskab, Jesus skabte, noget nyt. Det betød, at der måtte nye trosformer til for at Guds rige kan blomstre.

Når Guds Ånd skaber åbenhed for evangeliet, må vi lægge vores religiøse og kirkelige vaner til side for at kunne forkynde og vise evangeliet for dem, Gud sætter os sammen med.

Faste er en del af livet og tjenesten. Vi læser andre steder i evangelierne, at Jesus praktiserede den ved at opsøge stilheden for at blive stille for og med Gud. Fasten tjener her som en åndelig forberedelsestid til at gøre Guds Rige synligt, når anledningen er der. For eksempel kan faste sammen med bøn hjælpe til at være udholdende i tro (Matt 17,21; Mark 9,29).

Faste kan også komme på tale i kirkelige tørketider, hvor vi må kæmpe for at finde Gud og meningen med det, han udsætter os for. Enten fordi vi selv er blevet for optaget af verdslige ting, eller fordi han ikke forkyndes eller prioriteres i Kirken.

Hvis du gerne vil lære at bruge faste aktivt i dit kristenliv, så se den i lyset af din tjeneste i menigheden. Den må ikke tage opmærksomhed eller tid fra tjenesten, men find mindre travle tidspunkter på året, hvor du kan trække dig tilbage og søge Gud. Tag det som en forberedelse til at styrke dit virke eller som en forbønstid for Kirken og for det kristne fællesskab.

Måske skal fasten være sammen med andre, for vi mindes i dagens tekst om, at livet med Jesus ikke er et isoleret liv alene. Det er et liv, hvor vi sammen både kan glæde os med ham i tjenestens velsignelser og søge ham i tørketider. For Gud vil styrke os både individuelt og i fællesskab, uanset om vi oplever det ene eller det andet.

Prædikentekst: Mark. 2,14-22

Tolderen Levi bliver discipel

Da Jesus gik videre, så han Levi, Alfæus' søn, sidde ved toldboden, og han sagde til ham: »Følg mig!« Og han rejste sig og fulgte ham.

Senere sad Jesus til bords i hans hus, og mange toldere og syndere sad til bords sammen med ham og hans disciple, for der var mange, som fulgte ham.

Da de skriftkloge blandt farisæerne så, at han spiste sammen med syndere og toldere, spurgte de hans disciple: »Hvorfor spiser han sammen med toldere og syndere?«

Men da Jesus hørte det, sagde han til dem: »De raske har ikke brug for læge, det har de syge. Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere.«

Johannes' disciple og farisæerne holdt faste. Da kom der nogle til ham og spurgte: »Hvorfor faster Johannes' disciple og farisæernes disciple, men dine disciple faster ikke?«

Jesus svarede dem: »Kan brudesvendene faste, mens brudgommen er sammen med dem? Så længe de har brudgommen hos sig, kan de ikke faste.

Men der kommer dage, da brudgommen er taget fra dem, og den dag skal de faste. Ingen sætter en lap af ukrympet stof på en gammel kappe; for så river den nye lap det gamle i stykker, og hullet bliver værre. Og ingen fylder ung vin på gamle lædersække; for så sprænger vinen sækkene, og både vin og sække ødelægges. Nej, ung vin på nye sække!«

Bibelteksten bringes med tilladelse fra Det Danske Bibelselskab og er fra den autoriserede oversættelse af Bibelen fra 1992. © Det Danske Bibelselskab 1992.

Serie: "Mirakler i hverdagen"

Guds kraft er enorm - den kan skabe livsforvandling

Neil Harvey, som er præst i apostolsk kirke i Fredericia, fortæller om Guds forsørgelse, som han blandt andet oplevede sammen sin hustru Karen, da de flyttede fra Wales til London.

Neil og Karen Harvey arbejder sammen i tjenesten. De har oplevet, at Gud på mirakuløs vis har sørget for dem. De har også oplevet Guds ledelse i tjenesten. Foto: Simon Morell

Af Lisbeth Morell Jepsen

Et af kendetegnene ved Neils liv er fortællingerne om Guds enorme kraft, der kan skabe radikal forvandling. Her deler han mirakler, som vidner om Guds aktive og opsøgende tilstedeværelse i verden.

"Jeg var på vej til at træde begynde i et nyt job, som var en deltidsansættelse. Min kone og jeg talte derfor om, hvorvidt jeg skulle søge mere arbejde. Vi fornemmede begge, at Gud udfordrede os til at stole på ham, og at jeg ikke skulle se efter en stilling mere. Vi skulle stole på ham – stole på, at han ville sørge for vores økonomi," fortæller Neil Harvey.

Men pengene, som parret stod i tro for hos Gud, lod vente på sig. Så deres opsparing blev mindre og mindre. Da kontoen til sidst var ved at være tom, overvejede de igen, om det var meningen, at de skulle stå i tro til Gud for deres økonomi. På det tidspunkt var Neil til et kristent møde, hvor der også var en profet til stede.

"Han gav mig et profetisk ord og sagde til mig: "Jeg fornemmer, at du og I allerede har taget skridt i tro, men jeg tror, at Gud vil, at I nu skal tage et skridt i tro, der er meget større, end I tidligere har prøvet. Hvis I tager skridtet, lover Gud, at han vil gribe jer." "

Karen og Neil søgte Gud og blev enige om, at de troede på, at ordet var fra Gud. De besluttede sammen at stå i tro til Gud på den måde, at når deres konto gik i nul, ville de stole på Guds mirakuløse forsørgelse. Neil fortsatte med deltidsarbejdet i kirken med en løn, der ikke dækkede deres udgifter.

"Da der ikke var flere penge på kontoen, lige inden vi skulle betale lejen for lejligheden, modtog jeg en e-mail. Den var fra et meget velhavende ægtepar i kirken. I mailen stod der, at hun og hendes mand følte, at de skulle tilbyde os en gratis lejlighed. Jeg svarede hurtigt nej tak, fordi jeg synes, at det var for stor en gave."

Næste morgen talte Karen og Neil sammen og bad om, at hvis tilbuddet var fra Gud, så ville han lade det komme til dem igen. I løbet af en halv time fik Neil en mail mere fra kvinden, som skrev, at Neil og Karen var nødt til at modtage denne gave.

"Tilbuddet er ikke fra min mand og jeg, det er fra Gud. Jeg har været vågen hele natten, og Gud har talt til mig om, at gaven er fra ham."

Ægteparret ejede et lejlighedskompleks. De lod Neil og Karen bo i en af lejlighederne – helt gratis i tre år. Da Neils stilling blev til et fuldtidsjob, fandt de en anden lejlighed.

"For mig var det et helt vidunderligt forsørgelsesmirakel fra Gud, som kan lære os, at Gud er trofast, når vi går i tro, på det, som han har sagt. Selvfølgelig er det vigtigt at vide, at det er Gud, som har sagt, at man skal gå. Vi vidste, at det var Gud, fordi vi fik det profetiske ord, og fordi tilbuddet kom for anden gang."

Guds ords kraft

Neil havde hørt om en mand, som hed Vic. Han havde ikke mødt ham, men havde hørt, at Vic havde overvejet at komme i kirke. Vic dukkede op i kirken og kom ind ad døren, lige da Neil skulle til at prædike.

"Så skete der noget meget interessant. Gud viste mig – fuldkommen ud af det blå – at jeg skulle prædike et andet budskab end det, jeg havde forberedt. Hele budskabet, som jeg i stedet skulle prædike, kom som en klar åbenbaring. Jeg skulle prædike om Samson, hvis relation med Gud gik helt i stykker. Han fik sine øjne stukket ud og blev blind. Så jeg prædikede budskabet, sådan som jeg modtog det."

Imens sad Vic og græd som pisket. Bagefter talte Karen og Neil med ham. Han fortalte, at beretningen om Samson var præcis som hans livshistorie. Hele hans familie var kristen, og han havde også selv været kristen. Men så skete der noget i hans liv, som betød, at han vendte Gud ryggen og gik væk fra ham. Vic sagde:

"Jeg føler, at jeg er endt ligesom Samson gjorde – bundet og gjort blind."

Vics helbred var meget dårligt, fordi han var alkoholiker og havde drukket tæt i mange år. Lægerne sagde, at han ville dø i løbet af nogle dage. En lille flok fra kirken fik på hjerte at besøge Vic på hospitalet på hans dødsleje. De ville bede for ham.

"Da vi bad, blev Vic mirakuløst helbredt. Det var leveren, som var ved at stå helt af. Vic forlod hospitalet og kom til sin egen læge, som testede hans levertal igen. Lægen spærrede øjnene op og sagde: "Dine levertal og din lever er totalt genoprettet. Din lever er bedre end min nu."

Vic er stadig levende og meget kendt i lokalsamfundet. Han går rundt med en vandrestav og fortæller enhver, der vil lytte, om hvad Gud gjorde i hans liv. Han har ikke drukket en dråbe alkohol siden.

Oplevede du noget, mens I bad?

"Jeg mærkede Guds enorme kærlighed til Vic sammen med en stærk tro på, at Gud ville række ud til ham med helbredelse."

Hvad har du gjort ved ham?

Neil kender et par, som hedder Justin og Rachel. Da Neil mødte dem, var de afhængige af stoffer, og derudover havde Justin en kraftig afhængighed af alkohol.

En dag kom Justin ind i kirken til gudstjeneste, mens han var fuld. Under lovsangen kom Guds Ånd over ham på en sådan måde, at han blev ædru. Han oplevede Guds kærlighed og fik en stærk følelse af at høre til. På et splitsekund blev han ædru. Han blev også sat fri af sine afhængigheder under lovsangen. Det er nu ti år siden

"Næste dag ringede hans hustru og spurgte mig: "Hvad har du gjort ved min mand? Han er så radikalt forandret, at det føles, som om jeg er gift med en helt anden mand. Jeg kan godt lide forandringen, men jeg begriber ikke, hvad der er sket. Vil du komme hjem til os og fortælle mig, hvad der er sket med Justin?"

Hustruen var heroinafhængig. Neil tog hjem til dem og sad sammen med dem begge og forklarede om Gud og om Guds kraft.

"Jeg kunne se i hendes øjne, som lyste op, at der kunne ske noget med hende også. Jeg oplevede Helligånden sige til mig, at jeg skulle tale noget ind over hendes liv som en slags profeti eller proklamation. Så jeg spurgte hende, om hun havde tillid til mig? Det havde hun.

Lad os sammen gøre noget, sagde jeg, hvilket hun var med på. Vi rejste os og stod med hinanden i hænderne. Jeg så på hende og sagde: "Ny skabning". Kun de to ord, det var det eneste, jeg oplevede, at Helligånden lagde mig på hjerte at sige. Da jeg udtalte ordene ny skabning, rystede hun lidt og fortalte bagefter, at hun havde et syn. Hun så lænker, som faldt af håndleddene, anklerne og skuldrene. Hun blev sat fuldstændig fri for sin heroinafhængighed og gik aldrig tilbage til den igen."

Neil fortæller, at parret kommer i kirken i Storbritannien, hvor Justin leder den profetiske bøn. I dag er de henholdsvis 54 og 46 år.

Hjemløs blev forvandlet

På et tidspunkt mødte Neil en hjemløs mand, som gik under navnet Paul Rundkørsel. Det blev han kaldt, fordi han boede imellem træerne i en stor rundkørsel. Der havde han boet i et års tid. Da Paul kom ind i kirken, oplevede han en overvældende kærlighed fra mennesker – og også fra Gud.

"Vi tog Paul med hjem til os og lod ham bo hos os et stykke tid. Han var så fuld af skam, at han kiggede ned og undgik at se os i øjnene."

Paul viste Karen og Neil et billede af sine børn, som han ikke måtte se. De græd sammen med ham over den triste situation.

"Paul kom på et kristent rehabiliteringssted, fordi han var stofafhængig, og Gud mødte ham på en meget radikal måde, mens han var der. Da han havde færdiggjort rehabiliteringsopholdet, blev han en del af ledelsen i den kirke, som vi kom i. Han havde et lederskabskald over sit liv, han var bibellærer - klog og god til at forklare Bibelen til andre."

Neil fortæller, at Paul i dag klarer sig rigtig godt. Han er blevet gift og har fået sit eget hjem. Han må igen se sine børn, og han har for nylig åbnet en café.

Narkohandler blev kristen

En af Neils bedste venner, som han også er i familie med, hedder Marco. Han var en af de største narkohandlere i Sydwales. Han havde et stort område og mange mennesker, der arbejdede for ham. Marco tog selv stoffer og handlede også med stoffer i mange år, indtil Gud mødte ham som 33-årige.

"I dag er Marco 53 år og har startet et kristent arbejde eller en tjeneste, der rækker ud til stofmisbrugere i håbet om, at de også møder Herren. I Bibelen står der, at Jesus kom til verden for at opsøge og frelse det fortabte," slutter Neil smilende.

TRAVELERS´CHOICE 2020

BO CENTRALT I KØBENHAVN

- Mærk historien og den familiære stemning på et af københavns ældste hoteller.
- Bo tæt på alle byens seværdigheder og en masse eventyrlige oplevelser.
- Vores populære morgenmad er inkluderet i prisen.

BOOK I DAG PÅ WWW.HEBRON.DK

HOTEL HEBRON
COPENHAGEN

Hvad skal du læse i efteråret? Se hosianna.dk

NYHED!

250,-

Fri vilje, indre helbredelse, & frihed fra onde ånder

Gennem bibelsk undervisning, virkelige historier og 23 praktiske værktøjer undersøger bogen, hvordan sandhed, omvendelse, identitet i Kristus, indre helbredelse, lydigt discipelskab og udfrielse hænger sammen.

Dette er historien om, hvordan Peter fandt frihed – og samtidig en praktisk manual til dig, der selv længes efter frihed eller ønsker at hjælpe andre.

Jacob Viftrup, national leder for Den Apostolske Kirke i Danmark og Peter Skovs lokale præst, skriver:

"Bogen forener teologisk klarhed, pastoral visdom og praktisk vejledning inden for indre helbredelse og udfrielse – områder, som mange præster jævnligt navigerer i, men ofte uden træning, værktøjer og et fælles sprog."

Forfatter: Peter Skov - Action Christianity
A4 format: 21 x 29,7 cm. 127 sider. 250 kr.

TILBUD! 2 for 1

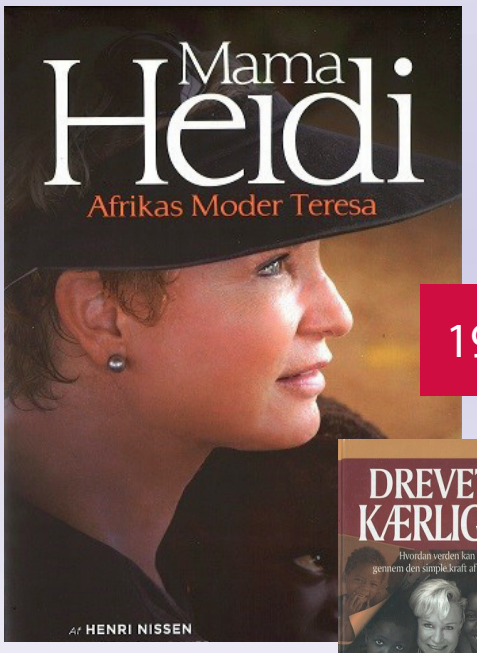

199,-

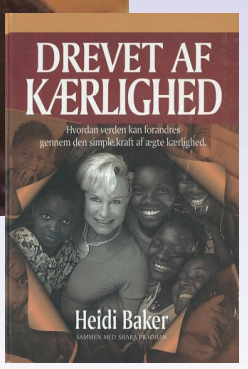

Få 'Drevet af kærlighed' gratis med, når du bestiller 'Mama Heidi'

"Vil du vinde nationen Mozambique for Guds rige?" spurgte prædikanten Randy Clark den slidte, syge missionær. "Ja!" skreg Heidi og faldt om som ramt af et lyn, da Randy med fingerspidserne rørte ved hende. (Mama Heidi, kapitel 9)

Læs de spændende beretninger om Heidi og Roland Bakers usædvanlige tjeneste i Mozambique.

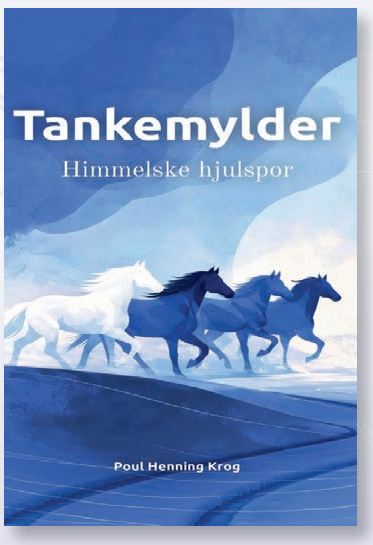

Tankemylder

***Tankemylder - Himmelske hjulspor* er en bog om at finde ro midt i livets støj. Med afsæt i Bibelen og moderne psykologi viser Poul Henning Krog, hvordan vi kan forstå og håndtere tankemylder - uden at kæmpe imod os selv.**

131 sider. 149 kr.

Af Poul Henning Krog.

199,-

Lær at høre Guds stemme

'Ind i det profetiske' er en bog om, hvordan du lærer at høre Guds stemme og vokser i at håndtere det på en sund måde i dit liv og over for dem, du betjener med det profetiske.

Michael Bobjerg tager udgangspunkt i sit eget møde med det profetiske og leder læseren til konkrete skridt i retningen af at kunne høre Gud tale og bruge den profetiske gave.

Kender du selv til det profetiske, vil bogen være en påmindelse om at forblive nysgerrig på at bruge det og at opdage nye måder at høre Guds stemme på.

Af Michael Bobjerg. 200 sider.

Bøger af Tomas Sjödin

I 'Stol på at det vil lysne' kredser den svenske præst og forfatter omkring, hvordan vi kan møde tilværelsen i håbet om, at vi er omgivet af gode kræfter, tanker og fællesskaber.

Sjödin sætter fokus på, hvor meget vi mennesker betyder for hinanden, og at vi selv kan blive bærere af lys og håb og muligheder for andre.
199 kr.

'Den der finder sin plads, tager ikke en andens' er en beretning om tvivl og tro, om retten til at stille spørgsmål og om at forfølge sine drømme og finde sin plads.

For som forfatteren skriver: "Den kraft, der sættes i bevægelse, når det rette menneske lander på den rette plads, er som kraften i en forelskelse. Den kender næsten ingen grænser." 199 kr.

Kreativ bibeldagbog

149,-

Tid med Jesus for de 8 - 12 årige

40 forskellige kreative andagter fordelt i otte dele med fem andagter i hver.

I stedet for at gennemgå Bibelen fra 1. Mos. til Åbenbaringen, tages der udgangspunkt i emner – startende med Guds kærlighed og karakter, til vores dagligdag og den enkeltes fremtid. Hver andagt er 2 på sider og består af et Bibelvers, en tekst og nogle aktiviteter – sådan at man på en kreativ måde kan arbejde lidt med materialet og bedre forstå og huske det. Bogen er skrevet til de 8-12 årige.

Udfordringens Bogsalg, Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld - bestil på Hosianna.dk eller på tlf. 74 56 22 02

Spørg panelet

Panelet varierer mellem at tage emner op, som de selv er stødt på, og at svare på spørgsmål fra læsere eller mennesker, de har haft en samtale med.
Brian Duus Nørgaard er SoMe-kursusholder. Han svarer på spørgsmål om kirken og de sociale medier. Skriv dit spørgsmål til briduus@gmail.com

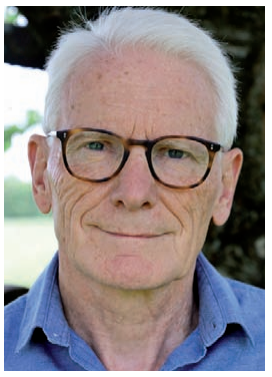

Hvordan kan vi bruge AI i kirkens skriftlige kommunikation?

En tekst, skrevet med hjælp af kunstig intelligens (AI), kan være flot og velformuleret. Men den efterlader sig ofte et typisk AI-fingeraftryk, der får formuleringerne til at virke intetsigende og upersonlige.

Omvendt kan AI, brugt med omtanke, kvalificere vores kirketekster. Den kan gøre vores kommunikation skarpere.

Pas på med poleret sprog

Jeg kan fx bede AI om at skrive en kort tekst til kirkens Facebook-side. Den skal handle om kaffe og fællesskab efter gudstjenesten.

AI toner frem med denne formulering:

Efter gudstjenesten er der mulighed for kaffe, nærvær og fællesskab — en stund med gode samtaler, nye relationer og meningsfulde møder på tværs af alder og livssituation.

Vi får en sætning fuld af abstrakte værdiord og en inkluderende generalisering. Absolut en stilistisk flot tekst med god rytme. Men intetsigende. For vi har svært ved at se situationen for os.

Teksten ligner noget, et fortravlet reklamebureau kunne have skrevet.

Når det handler om længere tekster, er mit råd, at vi starter med at skrive det hele selv. Det sikrer, at vi har kontrollen over teksten.

Bed AI om konkrete billeder

Vi kan i stedet bede AI om at skrive en billedskabende tekst. Fx om nogle mennesker, der sidder rundt om et bord og taler med hinanden med en varm kop kaffe i hånden efter gudstjenesten. Teksten skal være i 'du-form'.

Vi understreger, at formuleringen skal være renset for AI's polerede reklamesprog.

AI byder ind med denne sætning:

Efter gudstjenesten kan du nyde en rygende varm kop kaffe, trække stolen tæt ind til bordet og falde i snak med ham eller hende, der sidder lige over for dig.

Denne tekst er ikke så prangende som den første. Men som læsere kan vi forestille os to mennesker med kaffe i hånden og i snak med hinanden. Dét er tekstens styrke frem for abstrakte formuleringer om kaffe og fællesskab på tværs af alder og livssituation.

Eksemplet viser, at AI fungerer bedst, når vi giver den konkrete input. Det gælder både korte opslag og længere tekster.

Brug AI som sparringspartner

Når det handler om længere tekster, er mit råd, at vi starter med at skrive det hele selv. Det sikrer, at vi har kontrollen over teksten. Derefter kan vi bruge AI som sparringspartner.

I min skriveproces går jeg i dialog med AI-en, som om den var en person. Jeg vurderer dens forslag til forbedringer. Hvis jeg ikke er helt tilfreds med resultatet, dirigerer jeg den i en lidt anden retning, hvor den så byder ind med nye forslag.

Jeg kan fx bede om at få rettet mine tekster for stavefejl.

Jeg kan også opfordre AI'en til at være kreativ. Fx til at komme med bud til en overskrift med bogstavrim på et SoMe-opslag. Eller skyde ind med forslag til underoverskrifter til en artikel.

Det kan også være mine pointer i en pressemeddelelse, som den skal gøre mere tydelige.

Bevar din egen stemme

Ved at bruge AI bliver mine formuleringer strammet op. Den hjælper med, at mit budskab i teksten står skarpere og mere interessant.

Men det er vigtigt for mig, at 90 procent af den færdige tekst stadig er min. At den er kendetegnet af min tone og ikke af en poleret og intetsigende reklameretorik.

AI kan bruges i kirkens kommunikation. Men ansvaret for sproget og budskabet er stadig vores.

En AI-tekst er billedskabende, når læseren kan se situationen for sig. Fx at nogen snakker og drikker kaffe sammen.
Foto: Kevin Albin Jensen, Åbenkirke Media

Arvid Asmussens orkester består af Anja Lillemæhlum (cello), Jesper Smalbro (kontrabas), Thea Clemson (violin) og Dina Danialsdottir (keys, vokal). Privatfoto

Arvid Asmussen og hans strygeorkester holder fire lovsangskoncerter

Af Eilis Jokszies

En af vor tids dygtigste lovsangsmusikere tager i efteråret på turné fire steder i Danmark.

I dette efterår er Arvid Asmussen på landsdækkende koncertturné for at fylde kirkerum og kulturhuse med lovsang og nye salmer. Koncertturnéen starter i Ansgar Kirke i Aalborg d. 31. oktober og fortsætter i Videbæk Kirke d. 1.11, Hillerød Kirke 7.11 og Løsning Kirke d. 8.11.

Eget orkester

Til lejligheden har Arvid sammensat sit eget orkester. Foruden Arvids vokal og akustiske guitar er der strygeinstrumenter og vokaler, som leveres af Anja Lillemæhlum (cello), Jesper Smalbro (kontrabas), Thea Clemson (violin) og Dina Danialsdottir (keys, vokal). Tilsammen skaber de et smukt akkompagnement til fællessang af Arvid Asmussens kendte danske salmer og lovsange. Orkesteret leverer også en helt særlig og smuk lytteoplevelse, hvor singer-songwriter stilen møder den klassiske strygetrio.

På repertoiret er både nye lovsange og kendte salmer, bl.a. 'Op al den ting som Gud har gjort' og 'Vi vil gi dig det bedste vi har'. På programmet er også Arvid Asmussens nyeste single, 'I et sekund'.

Om Arvid

Arvid Asmussen er sangskriver, musiker, forfatter og præst i Silkeborg Oasekirke. Siden 2010 har han udgivet nye salmer og lovsange og er bl.a. kendt for 'Vi vil gi' dig det bedste vi har', 'Ud af mørket' og 'Katedral'.

Arvid Asmussen har spillet mere end 200 lovsangskoncerter over hele landet og følges hver måned af ca. 10.000 lyttere på Spotify foruden andre streamingtjenester.

Arvid Asmussen er aktuel med singlen 'I et sekund' (april 2026).

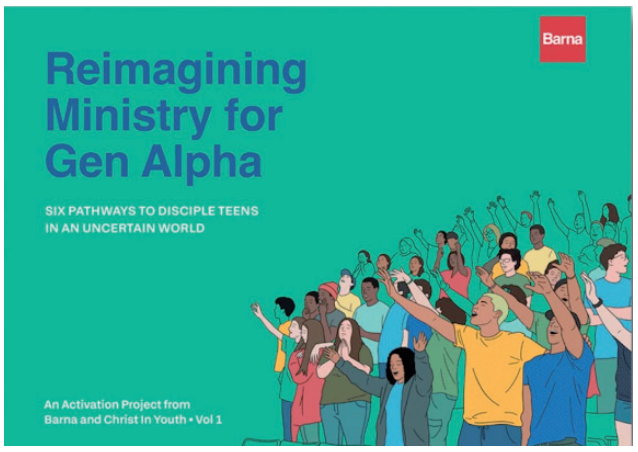

Blandt teenagere viser "Den stille vækkelse" sig ved at flere unge mænd - især de politisk konservative - deltager i kirkelige aktiviteter. Illustration: Barna rapporten 'Reimagining Ministry for Gen Alpha'

Der er nu flest drenge i kirkernes ungdomsklubber

Ifølge en ny rapport fra forskergruppen Barna og den kristne ungdomsorganisation Christ In Youth er der nu for måske første gang flere mandlige end kvindelige teenagere i kirkelige ungdomsgrupper i USA.

Rapporten, *'Reimagining Ministry for Gen Alpha'*, var baseret på en undersøgelse blandt 1.500 amerikanske teenagere i alderen 13 til 18 år, udført 14. til 17. februar.

Omkring 57 % af de selvidentificerede kristne teenagere i undersøgelsen sagde, at de havde deltaget i et ungdomsmøde inden for de sidste tre måneder. Blandt deltagerne var der 63 % mandlige og kun 52 % kvindelige deltagere, skriver The Christian Post.

Undersøgelsen viste også, at yngre teenagere, i alderen 13 til 15 år, var mere tilbøjelige til at deltage i ungdomsmøder end teenagere i alderen 16 til 18 år. Fremmødet var højest blandt hvide med 60 %. Herefter fulgte latinamerikanere på andenpladsen efterfulgt af asiatiske og sorte teenagere.

Største margin mellem mænd og kvinder i 25 år

Traditionelt har flere kvinder end mænd gået i kirke i USA. Men data fra Barna viser, at mændene er i overtal med den største margin nogensinde registreret i de sidste 25 år: 43 % af mændene går i kirke hver uge sammenlignet med kun 36 % kvinder i 2025.

Samtidig viste teenagepiger sig også at være mere tilbøjelige end deres mandlige jævnaldrende til at identificere sig som "religiøst uafhængige". De seneste resultater blandt ungdomsgrupper peger i samme retning, oplyser Barna.

Tidligere i år viste en Gallup-rapport, at andelen af unge voksne mænd, der rapporterer at deltage i en religiøs gudstjeneste mindst en gang månedligt, nåede sit højeste punkt i mere end et årti.

Rapporten viste, at 42 % af mænd i alderen 18 til 29 år, der blev adspurgt i perioden 2024 til 2025, sagde, at religion er "meget vigtig" for dem. Dette var en kraftig stigning fra 2022 til 2023, hvor kun 28 % af mændene sagde, at religion var "meget vigtig".

Politik som drivkraft?

Forskerne fra Gallup peger på, at politisk identitet kan være medvirkende til ændringerne i deltagelse i kirkelige aktiviteter.

"Siden 2022-2023 er fremmødet steget med syv procentpoint blandt unge republikanske mænd, otte procentpoint blandt unge republikanske kvinder og tre procentpoint blandt unge demokratiske mænd. Kun unge demokratiske kvinder viser lille ændring," udtalte forskerne.

"På længere sigt har fremmødet blandt unge republikanske mænd dog haft en opadgående tendens siden 2018-2019, mens unge demokratiske mænds fremmøde generelt er faldet. Den seneste stigning i unge republikanske kvinders fremmøde står i kontrast til, at der ikke er nogen betydelig ændring blandt unge demokratiske kvinder."

Rapporten bemærkede, at 48 % af unge voksne mænd i dataene fra 2024 til 2025 identificerede sig som eller hældte til republikanerne, mod 41 % demokrater. Blandt de unge voksne kvinder identificerede 60 % sig overraskende som "helt eller tilnærmelsesvis" demokrater, mod 27 % republikanere.

"I betragtning af den relativt store andel af unge mænd, der er republikanske, har de opadgående tendenser i deres religiøsitet en betydelig indflydelse på de overordnede tendenser blandt unge mænd," sagde Gallup.

"Selvom unge republikanske kvinder også er blevet mere religiøst engagerede, repræsenterer de en relativt lille andel af alle unge kvinder," forklarede forskerne. "Som følge heraf er virkningen af ændringerne i religiøsitet blandt unge republikanske kvinder på unge kvinder som helhed begrænset."

Bodil

John Lennox: AI kan føre til åndelig underernæring

Apologeten og matematikeren fra Oxford, John Lennox, advarer kristne om, at kunstig intelligens kan bidrage til en generation, der i stigende grad mister forbindelsen til Skriften. Han mener, at den teknologi, der er beregnet til at tjene menneskeheden, kan blive en "meget farlig herre".

Under Sing-konferencen i Nashville, TN, talte den britiske matematikprofessor og apologet John Lennox (til højre) og den canadiske teolog og apologet Wes Huff om 'Bibelsk visdom i en tid med AI'. Foto: Facebook

Lennox diskuterede kunstig intelligens med sin apologetkollega Wes Huff på Sing!-konferencen, der samlede 7.000 deltagere i Nashville, Tennessee den 7.-9. september. Her reflekterede Lennox over fremkomsten af kunstig intelligens, den deraf følgende tilbagegang i læsning, og hvordan kristne kan engagere sig i en kultur, der søger mening, skriver Christian Today.

Manglende læsning giver åndelig sult

Lennox sagde, at kunstig intelligens har betydelige fordele, herunder mulige anvendelser inden for medicin og bibeloversættelse. Samtidig er han bekymret over den effekt, som "store sprogmodeller" har på især unges læsevaner.

"En af de negative effekter af disse store sprogmodeller er den hurtige nedgang i læsning, især blandt unge mennesker," sagde Lennox og tilføjede, at mange unge i dag spørger, hvorfor de skulle gide at læse, når AI kan give øjeblikkelige svar.

"Hvis vi forsømmer at læse og at opmuntre børn og unge til at læse, vil det efterlade dem i en tilstand af åndelig sult," advarede Lennox. "Hvis læsning aftager, vil læsning af Skriften også aftage, og så vil kristne ikke kunne trives."

Skriften er den kristnes primære "offensive våben" i forsvaret af troen, sagde Lennox og understregede, at hvis troende "ikke læser og mediterer over Bibelen i bøn, så vil vi selvfølgelig gøre den kristne kirke fuldstændig forsvarsløs."

Skriftens symfoni

Samtalen med John Lennox fandt sted i forbindelse med årets Sing!-konference, der også markerede 500-året for William Tyndales engelsksprogede Ny Testamente. Konferencen, der blev ledet af den kristne sangerduo Keith og Kristyn Getty, havde temaet 'Skriftens symfoni'.

Med henvisning til Tyndale og andre, der med livet som indsats kæmpede for at gøre Skriften tilgængelig, sagde Lennox, at det ville være en "tragedie", hvis kristne nu i vor tid forsømmer Bibelen på grund af kunstig intelligens.

Vigtigheden af direkte arbejde med Skriften

Wes Huff talte om reformatorernes kamp for at lægge Skriften direkte i hænderne på det enkelte menneske. Nu kan man frygte, at kunstig intelligens kunne blive en "ny mellemmand" mellem den enkelte og den bibelske tekst.

Selvom kristne i dag bedre end nogensinde før har adgang til at læse Bibelen i forskellige oversættelser, er Huff bekymret for, at folk stoler på AI-resuméer i stedet for selv at meditere over Skriften.

"Vi forveksler mekanismerne bag det at give os information med rent faktisk at meditere og læse og fordybe os i Skriften," sagde Huff.

AI som en skarp kniv

Alligevel advarede begge apologeterne mod at se den nye teknologi som enten helt god eller helt destruktiv.

Lennox sagde, at kristne burde modstå at opdele sig selv i "teknologioptimister og teknologipessimister" og hævdede, at de i stedet skal anerkende begge muligheder.

"AI er, ligesom al anden teknologi, som en skarp kniv," sagde han. "Man kan bruge en skarp kniv til at udføre en kirurgisk operation og redde et liv, men man kan også bruge den til mord."

Hjælp til bibeloversættelse

En lovende anvendelse, bemærkede Lennox, er, at kunstig intelligens kan bruges af bibeloversættere, der arbejder på at oversætte Skriften til vanskelige og komplekse sprog.

Men teknologi, der fungerer effektivt som et værktøj, kan blive "en meget farlig mester", advarede han og tilføjede, at kristne med et stærkt bibelsk

"AI er ikke skabt i Guds billede. Faren ved det er, at det er skabt i menneskers billeder, skabt af mennesker, der har fejl i deres tankegang."

fundament bør være direkte involveret i AI-forskning.

"Jeg tror, vi har brug for seriøse kristne, der rent faktisk er involveret i AI-forskning, så de kan anvende deres bibelske, etiske principper," sagde han.

AI er skabt i menneskers billede

Lennox advarede også kristne mod at behandle maskiner, som om de besad menneskelig bevidsthed. Han understregede, at kunstig intelligens simulerer aspekter af menneskelig intelligens, men ikke besidder de kvaliteter, der er unikke for væsener skabt i Guds billede.

"AI er ikke skabt i Guds billede. Faren ved det er, at det er skabt i menneskers billeder, skabt af mennesker, der har fejl i deres tankegang," sagde Lennox.

Huff bemærkede ligeledes, at unge søger efter "mening, formål, identitet, håb og retfærdighed". Det er ønsker, der finder deres ultimative forankring i det kristne verdenssyn og Skriften, sagde han.

Lyt til unges spørgsmål

Lennox fortalte, at de spørgsmål, han møder fra yngre generationer, har ændret sig mærkbart i løbet af hans karriere. Der er stadig mange, som har videnskabelige indvendinger mod kristendommen, men de eksistentielle spørgsmål fylder mere og mere.

"Langt flere eksistentielle spørgsmål er: Hvem er jeg, og hvad bliver jeg, og hvor kan jeg finde et formål, og hvordan kan jeg finde fred midt i alt dette?" sagde han. "Mennesker er specielle, fordi de er den slags skabning og den eneste slags skabning, som Gud kunne blive. Det giver os en værdighed og en værdi over alt andet."

I lyset af disse spørgsmål opfordrer Lennox de troende til at begynde med at lytte.

"Jeg vil anbefale det, jeg har prøvet at gøre hele mit liv, og det er at interagere med folk ved at stille spørgsmål og lytte til dem, finde ud af, hvor de kommer fra, hvor deres virkelige bekymringer er," sagde han. "Vær ærlig, hvis du ikke kender svarene. Bare sig: 'Jeg ved det ikke, men jeg vil slå det op."

"Vi skal ikke blot tænke på fremtiden for kunstig intelligens og teknologi," tilføjede han. "Vi skal tænke på den ultimative fremtid og det centrale løfte i den kristne tro, som Jesus gav sine disciple den dag, nemlig at han ville vende tilbage."

AI må ikke blive en moderne afgud

Med henvisning til apostlen Paulus' ord til thessalonikerne om at "vende sig til Gud fra afguderne" advarede Lennox om, at moderne afguder kunne omfatte AI-systemer, der har lov til at "fylde dit liv og kontrollere dit sind".

"Det vidunderlige løfte er, at Jesus kommer igen," sagde han. "Det er et sandt håb. Så folkens, lad os ikke skamme os over det."

Bodil

Præst omskrev første udkast af bestseller, som indeholdt læren om alles frelse

Wayne Jacobsens nye bog, 'Just Love', handler om, at mange engelske bibeloversættelser har misforstået begrebet 'Guds retfærdighed'.

En medforfatter af 'The Shack' (Hytten), har afsløret, at et tidligt udkast af bogen forkyndte universalisme, men at han havde krævet denne teologi fjernet.

I et interview med The Christian Post fortalte Wayne Jacobsen, mangeårig præst, lærer og forfatter, om den debat, der har fulgt Hytten i næsten to årtier. Samtidig fortalte han om sin seneste bog, Just Love, der er skrevet i samarbejde med den sydafrikanske underviser og teolog Tobie van der Westhuizen.

Alles frelse i Hytten?

Blandt de mest vedvarende kritikpunkter af Hytten er, at den promoverer universalisme, altså troen på, at alle mennesker i sidste ende vil blive frelst. Jacobsen sagde, at kritikken ikke var helt uden grundlag, når det gjaldt det manuskript, han oprindeligt fik.

"For at være ærlig var det første udkast, vi fik, universalistisk," sagde Jacobsen. "Og da jeg blev bedt om at hjælpe med at omskrive det, var jeg klar over, at jeg ikke ville medvirke til en bog, der forkyndte universalisme, fordi jeg ikke tror, at det er, hvad Skriften siger."

"Der er så meget i Skriften, som man bliver nødt til at ignorere for at nå til det punkt," tilføjede han.

Wayne Jacobsen sagde også, at han og samarbejdspartneren Brad Cummings brugte omkring 16 måneder på at omskrive manuskriptet af forfatteren William P. Young, (Paul Young), og at de med Youngs tilladelse fjernede de universalistiske elementer.

"Han var lidt usikker på spørgsmålet og var villig til at lade det bevæge sig i en anden retning," sagde Jacobsen. Han tilføjede dog, at Young i sit efterfølgende arbejde nok "har bevæget sig mere tilbage mod et universalistisk synspunkt."

Bogen og filmen

Bestselleren The Shack, der blev udgivet i 2007, blev senere filmatiseret i 2017 med Sam Worthington, Octavia Spencer og Tim McGraw i hovedrollerne. Hovedpersonen Mackenzie "Mack" Phillips, en sørgende far, møder manifestationer af Faderen, Sønnen og Helligånden, mens han kæmper med det brutale mord på sin lille datter.

Bogens skildring af Treenigheden, hvor fx Gud Fader er en sort kvinde kaldet "Papa", skabte voldsom debat i evangeliske kredse. Folk kritiserede bogens fremstilling af både treenigheden, frelse, dom og Guds væsen. Paul Young har nu skrevet en opfølger til The Shack, nemlig *Return to the Shack: A Journey into Redemption,* som ventes at udkomme næste måned.

Fører alle veje til Gud?

Wayne Jacobsen fastholder, at Youngs første bog i sin endelige form ikke lærer universalisme. Han henviser til en samtale mellem Jesus og Mack, hvor Mack spørger, om alle veje i sidste ende fører til Gud. Jesus svarer, at de fleste veje ikke fører nogen steder hen, men at der ikke er nogen vej, et menneske kan gå, uden at Jesus kommer og leder efter dem.

"Jeg synes, det siger det perfekt," sagde Jacobsen til CP og tilføjede, at Kristus vil opsøge folk, uanset hvor de farer vild, inklusive i falske religioner.

Samtidig indrømmede Wayne Jacobsen, at han nok ville have gjort visse ting anderledes her næsten 20 år senere. Men det centrale budskab om Guds kærlighed, som man møder i The Shack har rørt mange mennesker dybt.

"For mig er det essensen af evangeliet," sagde han. "Vi kan diskutere: Forstod vi treenigheden helt rigtigt eller ej? Men overordnet set synes jeg, at bogen er en vidunderlig skildring af, hvor dybt vi er elsket af Gud."

Samtidig erkendte han, at bogens vægtning af Guds kærlighed kan føles truende for kristne, der er formet af legalistiske miljøer.

"Hvis Gud er for kærlig, så slipper folk bare afsted med tingene," forklarede Jacobsen. "Men kærlighed er ikke en undskyldning for at leve egoistisk eller uafhængigt. Kærlighed er Guds kraft, der forvandler os fra

Romanen Hytten blev udgivet i 2007 og udkom som film i 2017. Den er i årenes løb blevet kritiseret for sin skildring af Treenigheden, men oprindeligt var manuskriptet også præget af læren om alles frelse. Illustration fra filmen The Shack

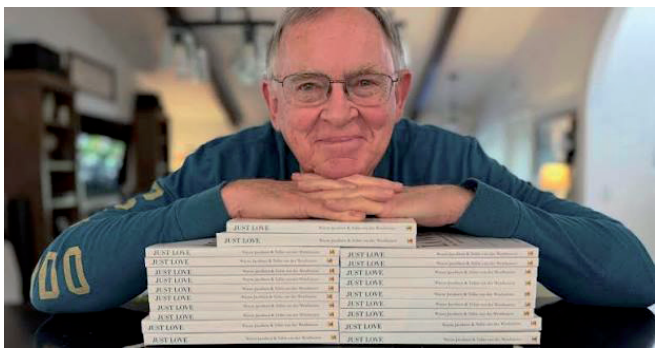

Præsten Wayne Jacobsen hjalp med at luge teologiske vildfarelser ud af Hytten. Nu udgiver han sammen med teologen Tobie van der Westhuizen en ny bog, hvor de forklarer begrebet Guds retfærdighed næsten som Martin Luther forstod det. Foto: Instagram

... vores egen kødelige narcissisme til at være en agent for Guds rige i verden."

> ***"Overordnet set synes jeg, at bogen er en vidunderlig skildring af, hvor dybt vi er elsket af Gud."***
>
> *Wayne Jacobsen om Hytten*

Ret og retfærdighed

I sin nye bog udfordrer præsten den måde, hvorpå kristne historisk set har forstået det bibelske begreb retfærdighed. Han mener, at det ofte er blevet misforstået og fejloversat til engelsk, så folk får en præstationsbaseret tilgang til troen.

"Det er Jesus, der skriver retfærdighed i vores hjerter; det er ikke os, der prøver at blive bedre," forklarede han. "Det er ikke os, der skal forsøge at være mere retfærdige."

Bogen *Just Love* er ifølge Jacobsen den "uplanlagte efterfølger" til bøgerne *The Shack* og *He Loves Me*. 'He Loves Me' handler om, hvordan et individ oplever Guds kærlighed. 'Just Love' undersøger derimod, hvad der sker, når kristne lader Guds kærlighed ændre deres måde at behandle andre på.

"Kærlighed bliver den måde, hvorpå Riget kommer til udtryk i verden," sagde Jacobsen.

Han hævdede, at det at opleve Guds kærlighed er en mere effektiv vej til hellighed end religiøse øvelser.

"Kærlighed medførte en forvandling af min karakter, min tankegang og mit hjerte, som religiøs udøvelse og aktivitet aldrig har gjort," sagde han. "Så det mindsker slet ikke følelsen af hellighed. Det giver os en bedre vej til at finde den hellighed."

Samtidig beklagede præsten, at folk alt for ofte fejlagtigt tror, at det kristne liv vil eliminere problemer. Ægte tro, understregede han, findes i at opleve Guds kærlighed og nærvær midt i smerten, så denne kærlighed efterfølgende kan forvandle troende og strømme gennem dem til andre.

"Hvis du ikke er i det flow, hvis du bare laver en masse religiøse ting, vil jeg opfordre dig til at blive ved med at søge," sagde han. "Der er et liv i Gud for dig. Der er en kontakt med ham, der vil besvare alle dine spørgsmål, og jeg mener det ikke i den forstand, at du får en nem og hurtig løsning; jeg mener, at du får et nærvær midt i vanskelighederne, der giver mening til den kaotiske verden, vi lever i, indtil han kommer for at forløse det hele."

Bodil

Biskoppen fravalgte 'Den lille Bibel' ved kongens begravelse

Det har skabt debat i Norge, at biskop Olav Fykse Tveit bevidst ændrede liturgien, da han udelod et centralt bibelvers, som nævner fortabelse, under begravelsen af kong Harald V i Oslo domkirke.

Bibelteksten fra Joh. 3,16, der er kendt som Den lille Bibel, lyder på dansk: "For således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv."

Biskoppen forklarer til avisen Vårt Land, at han fravalgte dette bibelvers, for at undgå, at tanken om fortabelsen skulle skygge for budskabet om Guds nåde.

"Jeg talte ikke bare til kongefamilien, men til hele nationen. Og jeg ville ikke, at hele nationen skulle misforstå vort budskab," sagde Olav Fykse Tveit til avisen. Han tilføjede, at den kendte bibeltekst kan misforstås, "i den forstand at det handler om at være forsigtig med, hvem der tror, og hvem der ikke tror."

Kong Harald fotograferet i 2016 af Jørgen Gomnæs / Det kongelige hof

Oslo-biskop: Det lyder som en indbygget trussel

Der har efterfølgende været en del debat i Norge om, hvorvidt biskoppen traf det rigtige valg. Men nu udtaler Oslo-biskoppen Sunniva Gylver ifølge avisen Dagen, at hun ønsker "Den lille Bibel" helt fjernet fra Den norske kirkes begravelsesliturgi. "For en del af os bliver det bibelvers hurtigt til en indbygget trussel," siger hun i podcasten "Selbekk møter". Hun tilføjer, at sagen bliver diskuteret løbende i Bispekonferencen og blandt flere andre, der arbejder på at revidere begravelsesliturgien. "Så vidt jeg forstår, er der en ret enstemmig enighed om, at det ikke er passende nærmest at starte begravelsen med dette bibelvers," siger Sunniva Gylver, der omtaler Gud som "han, hun".

Adspurgt om sin egen tro på efterlivet svarer Oslo-biskoppen, at hun ikke tror på en evig fortabelse. Hun påpeger, at hvis man tror, at Gud er kilden til alt liv, og at helvede er et sted, hvor Gud ikke eksisterer, er det naturligt at tro, at det er "ikke-liv".

Bodil

Mindegobelin med navne på Gaza-terrorister fjernet fra kirke i Leeds

Kirken Leeds Minister havde udstillet en gobelin med navnene på de dræbte i Gaza. Men nu er tæppet blevet fjernet efter oplysninger om, at flere Hamas-krigere var med på listen.

Det menes, at navnene på 25 medlemmer af terrorgrupper var med i udstillingen, som blev aflyst fredag før den planlagte afslutning søndag.

Hamas' terrorangreb den 7. oktober 2023 dræbte omkring 1.200 mennesker i Israel, mens 251 andre blev taget til Gaza som gidsler. Herefter indledte Israel en militærkampagne i Gaza, og det Hamas-ledede sundhedsministerium anslår, at mindst 73.600 mennesker er blevet dræbt.

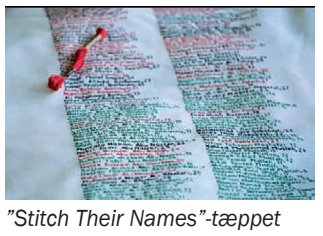

"Stitch Their Names"-tæppet indeholdt 16.800 navne på dræbte i Israel-Hamas-krigen. Navnene kom fra Hamas' register under Gazas sundhedsministerium. Foto: Stitch Their Names-projektet

Med projektet "Sy deres navne" ønskede kirken at ære de dræbte palæstinenseres minde, og farvevalget svarede til det palæstinensiske flag. Men da det jødiske råd i Leeds oplyste, at der blandt de dræbte var navne på såkaldte "martyrkrigere", blandt andet 17 medlemmer af Palæstinensisk Islamisk Jihad og seks fra Hamas, blev udstillingen lukket, og kirken har nu undskyldt hændelsen overfor det jødiske samfund.

Bodil

Foto: BørnSulter

De driver en hjælpeorganisation uden at bruge en eneste lønkrone i Danmark

For 20 år siden startede Tina og Carsten Anhøj foreningen 'BørnSulter'. Det er ikke en organisation som ret mange andre, og måden, de startede på, er nok også lidt anderledes end de fleste. Udfordringen har fået en snak med dem om, hvordan arbejdet kom i gang, og hvordan det ser ud her 20 år efter.

Af Eilis Jokszies

'BørnSulter' blev til, fordi Tina og Carsten oplevede et kald fra Gud i deres hjerter. Det startede i 1995, da de to mødte hinanden i Colombia, hvor de arbejdede med gadebørn. 13 år efter lagde Gud en konkret nød i deres hjerter for disse børn.

"Drømmen om, at vi skulle hjælpe nogle børn, har altid ligget i vores hjerter," fortæller Tina. "Vi oplevede at få en nød, ligesom en graviditet, hvor vi kom i "ve-fasen", hvor vi ikke længere kunne holde ud ikke at gøre noget. Jeg havde drømme om børn i Colombia, som jeg kunne høre og se ligge i kasser på gaden der, hvor vi tidligere havde været," fortæller Tina. "Når vi så noget om fattige børn på tv, blev vi så dybt ramt, at vi havde lyst til at sælge det hele og bare rejse ud og tage os af dem."

"Vi oplevede, at Gud lagde et større pres på os," siger Carsten. "Når vi læste noget, var det, som om det sprang ud af siderne. Det handlede om at tage os af de fattige, de fremmede og enkerne. Vi oplevede, at det var som at se Guds faderhjerte, og han sagde: Det her er mit faderhjerte – hvad vil I gøre ved det? Vi blev draget ind til Guds hjerte og oplevede, at vi bare måtte gøre noget."

Bøn banede vejen

Tina og Carsten havde på dette tidspunkt små børn og andre udfordringer, som ikke gjorde det muligt for dem bare at rejse ud som missionærer. I stedet oplevede de, at Gud ønskede at bruge dem fra Danmark.

"Vi har altid set os selv som nogen, der var ude og favne børnene, men vi oplevede, at Gud sagde, at vi skulle være med til at sørge for, at børnene fik hjælp og så være så involverede, som vi kunne selv."

"På et tidspunkt gik jeg i skoven og bad. Jeg græd og var meget frustreret," fortæller Tina. "Jeg spurgte Gud: Hvordan skal det lade sig gøre? Så oplevede jeg at blive taget tilbage til Colombia, hvor jeg så, at jeg gik ind i et helt faldefærdigt hus, som lignede noget, der var blevet bombet i

Tina og Carsten Anhøj mødtes, mens de arbejdede med gadebørn i Colombia. Nu hjælper de børn i Tanzania og Nepal gennem BørnSulter. Privatfoto

slummen i Bogota. Da jeg åbnede døren, lå der et lille barn derinde helt alene i det mørke rum med en sæk over sig. Det hele skreg jo bare af, at det var så forkert. Da oplevede jeg, at Gud sagde til mig: Hvordan kan du lade være?"

Det satte gang i processen for ægteparret, men spørgsmålet var, hvordan de skulle hjælpe.

"Vi brugte et halvt år på at bede til Gud og spurgte: Er det virkelig det her, du vil, Gud? Man kan ase og mase sig til mange ting i denne verden, men det havde vi ikke lyst til. Vi havde brug for at vide, at hvis vi skulle lægge alting ned, at det så var Gud og ikke noget, vi selv forsøgte at stable på benene. Vi havde også en ydmyghed overfor, hvad Guds faderhjerte var. Vi kom til en erkendelse af, at man kan nå noget, hvis man er to mennesker, der tager ud og hjælper, men vi kunne nå mange flere ved at arbejde hjemme fra Danmark."

Ubeskåret hjælp

Tina og Carsten ønskede at give 100% ubeskåret hjælp til børn. Men det indebar, at de måtte starte fra bunden.

"Der var jo ingen andre, der gjorde det på den måde - uden nogen form for administration, løn osv. Men vi havde besluttet os for, at fordi vi har fået det hele af Gud for intet, så ville vi give det for intet.

Så hvis man betalte 100 kr., så gik de 100 kr. ubeskåret til børnene. Det gav os stor frimodighed til at spørge familie, venner og alle vi kendte, om de ville være med til at redde nogle børn. Vi sagde: "I skal ikke gøre det for at hjælpe os, for vi får intet for det. I skal gøre det, fordi I vil. Fordi I tror på, at det er Guds faderhjerte."

Sådan startede BørnSulter, og sådan har det kørt i de 20 år, der er gået. Det er 100% ubeskåret nødhjælp.

BørnSulter arbejder med tre områder: Familiehjem, nødhjælp og udviklingsarbejde. Fra starten var det tanken om familiehjem, der var bærende.

"Vores ønske var, at vi ville give børnene et hjem, hvor de blev taget ind og blev elsket ubetinget. Vi ville skabe et hjem, hvor børnene blev favnet i en ny familie, hvor de blev modtaget betingelsesløst, og hvor Guds kærlighed var fundamentet.

Så vi fandt nogle mennesker, som havde det i sig at kunne være mor og far for disse børn. Derefter ansatte vi dem til at skabe et hjem for børnene. Tanken var, at der kunne være 10-12 børn, men det blev til 20, fordi de kunne rumme flere, end vi havde regnet med, og fordi børnene er mere rolige, og der er ansatte til hushjælp mv.

Vores fokus er primært forældreløse børn, masaibørn og junglebørn og børn i

> ”De lærer ting i skolen og elsker Jesus. Det skønneste for mig er at høre de her børn lovsynge Gud. At se, hvor meget det betyder for dem at vide, at de altid er elsket; at de har fået et håb, der rækker ind i himlen. Det er jo det, vi ønsker: At de skal med til festen i himlen.”

slumområder. Vi har lavet udviklingsarbejde og bygget tre nurseryskoler og drevet dem i mange år og et 'mother and child center', som alle skulle gøres bæredygtige og overgives til kirkerne og masaierne selv at drive videre. Så har vi også haft vandprojekter både i Nepal og Colombia.”

BørnSulter driver hjem i Tanzania og Nepal, hvor der bor 20 børn i hvert hjem. Lige nu har BørnSulter startet sin egen nødhjælpsindsamling i Danmark, fordi de har kontakter til kirker i området i Nepal, som de ønsker at hjælpe gennem nødhjælpspakker. Foto: bornsulter.dk

Hjælp med kristendom som fundament

I dag arbejder BørnSulter i Nepal og Tanzania, hvor de har familiehjem, hvor børn kommer ind og bliver favnet og bliver elsket og holdt af ubetinget, som Tina og Carsten beskriver det. For mange af børnene er det noget helt andet, end de er vant til fra deres egen kultur, hvor den gængse opfattelse ofte er, at man selv er skyld i den situation, man er havnet i. Kristendommen er derfor en fuldstændig modsat kultur.

”Nogle af børnene er kommet ind som små, mens andre var lidt ældre, men alle blev langsomt forvandlet,” fortæller Carsten. ”De oplevede pludselig kristendommens historie i virkeligheden, for her var der en mor og far, som viste dem kærlighed, uanset hvad de havde gennemlevet i deres liv. Når vi så ser dem senere med gnist i øjnene, ser vi børn, der føler sig elsket og frie,” siger Tina.

”De lærer ting i skolen og elsker Jesus. Det skønneste for mig er at høre de her børn lovsynge Gud. At se, hvor meget det betyder for dem at vide, at de altid er elsket; at de har fået et håb, der rækker ind i himlen. Det er jo det, vi ønsker: At de skal med til festen i himlen. Det er det største vidnesbyrd, når vi kommer derud og ser 16-17-årige, der står og lovpriser Gud, og vi ser den forvandling, der er sket, siden de kom forslåede, beskidte og med slukket lys i øjnene. Nu står de med lys i øjnene og lovpriser Gud. Det er det største.”

BørnSulter har også hjemmeboende fadderbørn. De hjælper børn og familier med mad og andre ting.

- Vi prøver at få de børn ind på kristne skoler og hjælpe dem alt, hvad vi kan, for at de får så god en opvækst som muligt, fortæller de.

Arbejdet bæres gennem relation

Selvom Tina og Carsten sidder i Danmark, så er det sammen med bestyrelsen lykkedes dem at få familiehjemmene og nødhjælpsarbejdet til at fungere i 20 år.

”Noget af det, som har gjort, at vi har følt en stor tilfredsstillelse i arbejdet, har været, at vi har en dyb relation til medarbejderne i de forskellige lande. De er nogle af vores bedste venner. Vores arbejde er meget på relationsniveau, og vi er i ugentlig kontakt med medarbejderne derude, og vi rejser ud nogle gange om året,” fortæller de. ”Vi er som en stor familie, så når vi er derude, bor vi på hjemmene, og vi kender hinanden rigtig godt. Vi kommer ikke derud for at fortælle dem, hvordan de skal gøre tingene. Udvekslingen er gensidig. Vi kommer som deres venner – og det har taget tid at skabe den relation, da der er meget rang og hierarki i deres kultur.

Vi måtte sige til dem, at vi arbejder sammen og er ligeværdige. Derfor har vi også kunnet arbejde sammen i så mange år, for vi har deres tillid, og de har vores. Det betaler sig bare i det lange løb. Vi har en tæt relation og har tæt kontakt med dem. Vi er ikke bare ”donorer”, men vi er en familie, og vi snakker meget om at være ledt af Guds ånd.”

Gud har overblikket

Når Tina og Carsten ser tilbage på arbejdet, er de ikke i tvivl om, hvad der har gjort størst indtryk på dem.

”Det, der har sat sig dybest i mig, er, at vi er gensvar på Guds kærlighed,” siger Tina. ”At høre børnene lovsynge Gud er så stærkt. Jeg kan ikke beskrive, hvor meget det betyder for mig, at de elsker ham.

En anden ting er masaimødre. Vi har arbejdet meget med dem i løbet af de 20 år. De her kvinder er så ekstremt fattige. De ved ikke altid, hvornår de får mad og må leve med, at deres børn bliver syge og dør, og at de selv og deres ægtefæller kan blive syge.

Deres liv er så skrøbelige. Høsten kan slå fejl, fordi regnen udebliver, og så ved de ikke, hvordan de får mad resten af året. For mig lever de i en prøvet tro. En prøvet tro, der er dyrebar i Guds øjne. Den er ikke letkøbt. Det er ikke som hos os, hvor vi oplever noget, og så bliver vi gale på Gud. Sådan er det ikke hos dem.

De har den dybeste tiltro til Gud, selv om de oplever de her ting. Det er så stærkt og rørende for mig. Vi er her, fordi de kalder på hjælpen, og vi er et gensvar på hans kærlighed. Vi kan ikke bære alle disse mennesker, men vi kan sove roligt om natten, fordi vi kan lægge dem i Guds hænder. Vi kan hvile i, at Gud har overblikket.”

Tina og Carsten har en meget ydmyg tilgang til deres arbejde og ønsker ikke på nogen måde, at fokus skal være på dem som personer. Derfor blev 20-års jubilæet heller ikke fejret med stor fest og opmærksomhed.

”Vi brugte dagen på at bede og takke Gud, men vi vil bringe festen til børnene senere,” siger Tina med et smil. ”Vi har en bestyrelse, som bruger meget tid i bøn for arbejdet. Så de ting, vi har skullet tage stilling til, har de været med til at bede igennem, og sammen har vi søgt Gud for retning igennem tiden.

Vi ser os selv som nogen, Gud sender ud på en mark for at arbejde,” siger Carsten. ”Gud er den, der sender, men han giver altid én det med, man skal bruge. Han sender os ikke tomhændede, men giver redskaber, og han sender regn og liv og vækst. Det er det, vi ser.”

Gud arbejder

”Efter 20 år har vi fået den erfaring, at når vi gør én ting, så gør Gud en million ting,” siger Carsten. ”Det er ham, der handler, og det er ham, der drager folk til sig. Det er ham, der finder de børn, vi hjælper. Det er som historien om det fortabte får.

Når vores medarbejdere går ud og opsøger og finder de her børn og tager dem med på hjemmet, så er det egentlig Gud, der gør det igennem dem. Det har været noget af det mest fantastiske at opleve. Hvor er det fantastisk at se, at Gud går i forvejen og arbejder i det skjulte, langt mere end vi kunne have tænkt og gjort. Derfor er vi ikke bekymrede, for det afhænger ikke af os.

Nu har vi været igennem en generation af børn og er i gang med den næste, det er jo ikke imponerende i løbet af 20 år. Vi kunne måske have gjort mere. Men den forvandling, der sker med et barn, er det hele værd.

Hvis det bare havde været ét barn, så havde det været det hele værd. For at se, hvordan Gud drager et barn til sig, og barnet langsomt begynder at elske Gud og tage ham til sig. Det, synes jeg, har været fantastisk at se, hvor lille en rolle vi spiller i det, og hvor stor en rolle Gud har spillet.”

Fremtiden

Da jeg spørger parret, hvordan fremtiden ser ud for BørnSulter, mødes jeg af smil fra dem begge.

”Fremtiden lægger vi i Guds hænder, for han er trofast, og han er stor,” siger de enstemmigt. ”Vi må stole på, at han giver os lige det, vi har brug for, for at gøre det, han vil have os til. Vi er blevet klar over, at nogle gange starter Gud noget, som han også slutter igen på et tidspunkt.

Nogle gange starter Gud noget i nogle hjerter, som fører til et sted, og så skifter det måske retning eller ændrer form. Det skal ikke køres videre for enhver pris. Vi lader os lede derhen, hvor vi oplever, at Gud leder os til. Det har krævet tillid for dem, der giver. Men de giver trofast. Men vi arbejder, som vi gør, i respekt for Gud. Han har langt højere tanker, end vi har, og et større overblik. Han kender morgendagen – det gør vi ikke.”

Tina og Carsten lægger ikke langsigtede planer for fremtiden, da de ofte må reagere på pludseligt opståede hændelser og akutte behov.

”Som da vi i februar reagerede på en krise blandt masaierne, hvor en langvarig tørke igen efterlod dem sultramte. Her indsamlede vi midler i Danmark til 19 tons majs til over 1.000 mennesker i området.”

Går i lydighed

”Efter 20 år spørger vi os selv, hvordan vi kan holde kursen og blive ved. Så må vi minde os selv om, at vi må koble os på Guds godhed og Guds barmhjertighed, fordi vi ikke kan holde den samme standard hele tiden, som Gud gør. Så kan det lade sig gøre at holde den langvarige lydighed i samme retning og ikke sige, at nu er det ikke sjovt længere.

Vi oplever stadig, at vi skal blive ved, indtil Gud siger, at nu er det slut,” siger Carsten, og Tina tilføjer: ”Jeg blev først kristen som voksen, og derfor er det så vigtigt for mig, at man oplever at blive favnet, lige som de her børn.

Man har bare lyst til at give igen resten af sit liv i taknemmelighed, og det håber vi bare at få lov til. Taknemmelighed over at blive frelst og at opleve, at børnene bliver det. Det betyder utrolig meget for mig,” slutter Tina.

Om BørnSulter:

En organisation, hvis formål er at hjælpe børn og fattige i nød.

BørnSulter driver et hjem i Tanzania og Nepal med 20 børn i hvert hjem.

BørnSulter deler nødhjælp ud og hjælper fattige i mange forskellige situationer i de områder, hvor de er engagerede.

BørnSulter har hjulpet flere fattige kirker med bl.a. bibler og hjælp til at fejre jul.

BørnSulter hjælper børn via fadderskabsordninger, hvor man kan støtte et fadderbarn.

BørnSulter har et 'Mother and Child Care'-program, hvor børn har fået hjælp til skole, og hvor både børn og mødre har fået hjælp til bl.a. hospitalsbesøg.

Man kan støtte på følgende måder:

Man kan blive fadder til et barn, som enten er på hjemmet eller i en familie. Man kan blive protektor for et af hjemmene. Man kan give et engangsbeløb til støtte, hvor behovet er størst, f.eks. til mad, vand osv. Man kan blive medlem for 100 kr. om året.

Aktuel indsamling

Lige nu er BørnSulter i fuld gang med at hjælpe efter den store naturkatastrofe i Nepal, hvor oversvømmelser har skabt kaos og stor nød.

”Vi iværksætter vores egen nødhjælpsindsamling i Danmark, da vi har kontakter til kirker i området i Nepal, som vi ønsker at hjælpe gennem nødhjælpspakker. En nødhjælpspakke, bestående primært af mad og hygiejneprodukter. En nødhjælpspakke til en familie på fire, koster 417 kr. og giver hjælp i fem måneder.

Hvis nogen læsere vil hjælpe, kan det gøres på MobilePay 70747 og nødhjælpskonto: 1551 3708059188 (Gaver til BørnSulter er fradragsberettigede).

Balancen mellem at være tro mod sandheden og tilstræbe kristen enhed

Anmeldt af Josua Christensen

Lars Malmgaard Jensen er ansat som ph.d. studerende ved Dansk Bibelinstitut og har netop udgivet bogen 'Mellem sandhed og enhed – ansatser til en økumenisk teologi i dialog med Francis Pieper og Kevin J. Vanhoozer'.

Det er, som forfatteren selv er inde på, en teologisk fagbog, som nok har et begrænset publikum - selvom emnet er uhyre relevant. Det drejer sig om, hvordan vi som kristne lever op til at være tro imod sandheden og stadig tilstræber kristen enhed, selv når sandheden ikke ser ens ud.

Han argumenterer for, at det økumeniske møde må have et afsæt. Og dette afsæt må nødvendigvis håndtere bibelsyn og konfession. Pieper og Vanhoozer er begge af den

Lars Malmgaard Jensen (f. 1995) har en mastergrad i teologi fra Fjellhaug International University College. Til dagligt arbejder han for Dansk Bibel-Institut som ph.d.-studerende i systematisk teologi. Foto: dbi.edu

opfattelse, at Bibelen er Guds ord, og de betegnes derfor også som evangelikale. Men der er forskel på, hvordan de stiller sig i mødet med andre konfessioner. Der er en åben tilgang, som forholder sig til tolkningsmulighederne i flertal, hvorved alt ikke er fri fortolkning og lige rigtigt, men hvor det anerkendes, at tilliden til Bibelens autoritet ikke har medført en enighed i alle dogmatiske spørgsmål. Det betyder også, at begyndelsesgrundlaget for den økumeniske tilgang – som alle kristne bør tilstræbe på grund af Jesu egen befaling om at søge enheden – er en anerkendelse af, at der er en allerede eksisterende enhed i troen på Jesus Kristus, Guds søn.

I det hele taget er Jensen meget optaget af netop bekendelsesgrundlaget, som han mener, sammen med bibelsynet, er det centrale sted at starte den økumeniske dialog. Det er med andre ord ikke godt nok at være enige om at være uenige, eller endnu værre bare at undvige de spørgsmål, som vi ser forskelligt på. I bogens næstsidste kapitel konkretiseres tankerne om, hvordan man kan håndtere spændingerne mellem sandhed (altså de forskellige kirkesamfunds dogmatik) og enhed (altså bestræbelserne for at kunne fungere sammen på tværs af dogmatiske skel). Det er nok det mest interessante kapitel, i hvert tilfælde for en ikke-teolog. Han skitserer bl.a. fire relationsmodeller (s.148), som netop tager udgangspunkt i forskellige niveauer af sameksistens til samhørighed byggende på den konfessionelle fællesmængde imellem kristne fællesskaber.

Bogen er dog først og fremmest en videnskabelig teologisk afhandling, som mangler meget formidlingsmæssigt, hvis den skulle nå bredere ud end til de teologiske institutter. Og det synes jeg personligt er lidt ærgerligt, for udfordringen er både relevant og væsentlig.

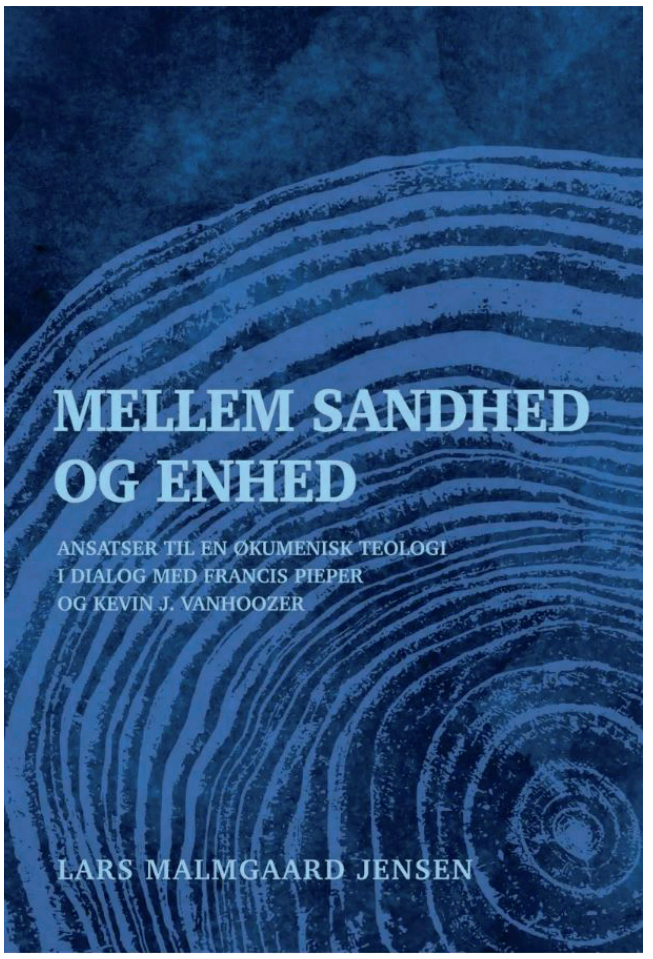

Lars Malmgaard Jensen: Mellem sandhed og enhed - Ansatser til en økumenisk teologi i dialog med Francis Pieper og Kevin J. Vanhooze
168 sider. 199,95 kr. Forlag: Kolon

Roman over Ruths bog er en fortælling om menneskerhjerter, der forvandles i tro og tillid til Gud

Anmeldt af Kirsten Krog

'Brødets hus' er Tessa Afshars femte bog, der udkommer på dansk – alle romaner er bygget over bibelske kvinder. De første tre, omhandlede personer fra Det Nye Testamente: Priscilla, kvinden med blødningerne og Lydia. De seneste to er om kvinder fra Det Gamle Testamente: Rahab – og nu Ruth.

I romanen følger vi Ruth fra Moab, fra hun møder den jødiske kvinde No´omi og senere bliver gift med dennes ene søn, Maklon. Maklon og hans bror dør imidlertid, og deres mor No´omi beslutter at rejse hjem til Betlehem, hvor hun kommer fra. Ruth ønsker at følge hende, men No´omi forsøger at hindre hende i det, da hun forventer, at Ruth som en fremmed ikke vil blive taget godt imod i Betlehem. Med ordene: "For hvor du går, vil jeg også gå. Hvor du slår dig ned, vil jeg slå mig ned. Dit folk skal være mit folk. Din Gud skal være min Gud" (s. 54) – som vi kender fra Bibelens beretning – lykkedes det Ruth at overtale No´omi til at følge med.

Men No´omi får ret, folkene i Betlehem ser skævt til Ruth. Men med tiden lykkedes det hende gennem sin kærlighed og hjælpsomhed at vende deres hjerter til hende.

Én, der fra begyndelsen er venlig stemt mod hende, er Boas, en rig slægtning, som også er central i Bibelens beretning om Ruth. På hans marker får Ruth lov til at samle aks. Så langt Bibelens fortælling. Men romanen går nu dybt i udviklingen af det, der ender i ægteskabet mellem Ruth og Boas.

Tessa Afshar blev født i Mellemøsten og boede der i de første fjorten år af sit liv. Sine teenageår tilbragte hun i England, for siden at bosætte sig i USA. I 20'erne konverterede hun til kristendommen, og det ændrede hendes livsbane. Hendes kristne historiske romaner er blevet bestsellere, og hun har vundet flere priser for sit forfatterskab.

Forfatterens fiktive fortælling om følelserne bag

Det beskrives, hvordan Boas efter at have mistet sin første hustru i barselsseng, ikke har set til nogen kvindes side, men straks drages mod Ruth. Han er rig, mens Ruth, der gennem sin svigermors afdøde ægtemand er i slægt med ham, er ludfattig. Derfor vover Boas ikke at nærme sig Ruth eller fri til hende af frygt for, at Ruth vil føle sig nødsaget til at gifte sig med ham af taknemlighed og af hensyn til No´omi. Efter et lykkeligt første ægteskab, hvor han var elsket af sin hustru, kan Boas ikke forestille sig et ægteskab, hvor hans hustru alene er taknemlig, men ikke elsker ham, som en hustru skal gøre det.

Ruth på sin side, føler sig også draget mod Boas og længes efter at kunne vise sin kærlighed. Men hun tror, at hans interesse og venlighed overfor hende alene skyldes slægtskabet, der forpligter ham.

Sådan går de rundt om hinanden og skjuler gensidigt deres følelser for hinanden, indtil No´omi griber ind. Hvordan hun lægger planer om, hvordan Ruth skal vinde Boas, kender vi igen fra Bibelen.

Forvandlede menneskehjerter og tråde til andre

'Brødets hus' beskriver – på Tessa Afshars karakteristiske fintfølende måde – hvordan Gud bruger en fremmed kvinde, der lægger sit liv i hans hånd, til at forvandle menneskehjerter, og gennem gentagende paralleller til andre bibelske kvinder, som Debora og Rahab, understreger hun denne pointe.

Bogen er også fuld af bibelcitater, der for læseren kan forekomme lidt underlige, da de kronologisk høre til i en tid efter Ruths tid. Det gælder bl.a. citater fra Salmernes Bog, Højsangen og Ordsprogenes Bog. I epilogen får læseren imidlertid forklaringen på dette: Man er nu oppe i Kong Davids tid, og forfatteren forestiller sig, at Ruth har nedskrevet sit liv og dér citeret, hvad Gud har talt til hende om. David, hendes oldebarn, har nu denne skriftrulle. Men desværre brænder Davids søn, Adonija, skriftrullen, da han er bange for at slægtskabet med en kanaanæer kan bringe skam over slægten. David nedskriver nu, hvad han efter hukommelsen husker fra Ruths skriftrulle, og giver det til sin søn, Salomo. Med dette kunstgreb fletter forfatteren Ruths historie ind i hele Bibelens frelseshistorie.

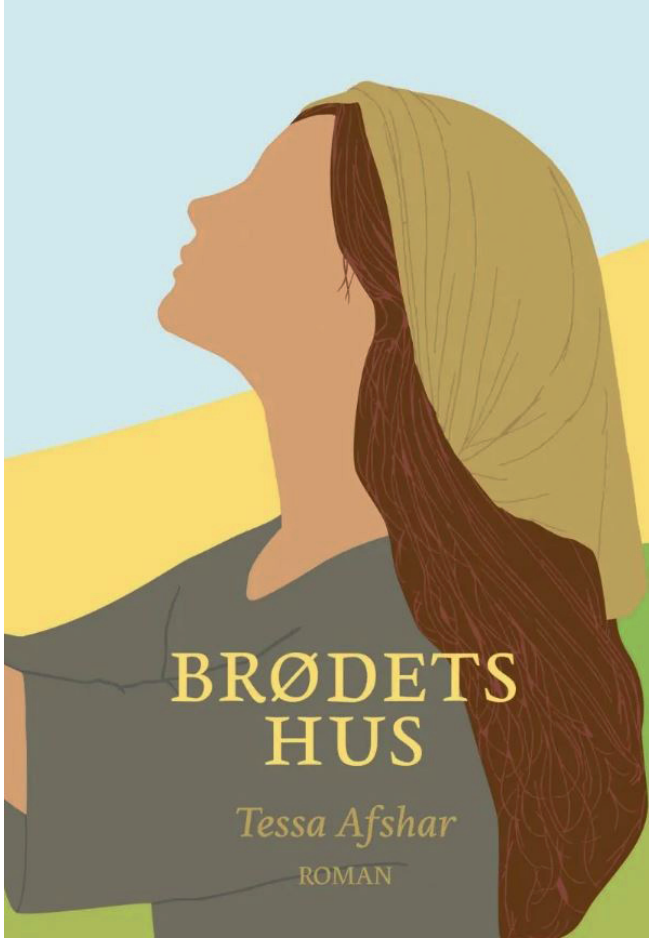

Først og fremmest en kærlighedshistorie om Gud

Romanen er på den ene side en stærk kærlighedshistorie mellem en mand og en kvinde, men først og fremmest en kærlighedshistorie om Gud, der i sin kærlighed rejser den foragtede og fattige og bruger hende i sin plan og lærer hende med glæde at acceptere den vej, han fører hende af, også når den er svær, og det ser ud til, at alt håb er ude.

Tessa Afshar: Brødets hus
300 sider. 299,95 kr.
Forlag: Lohse

Regine får ordet

Den ulykkelige kærlighed gjorde Kierkegaard til en stor filosof.

Anmeldt af Henri Nissen

Søren Kierkegaard var en kort periode forlovet med en yngre kvinde, Regine Olsen. Hans breve til hende tyder på, at han var dybt forelsket. Men han slog selv op. Angiveligt fordi han følte et religiøst kald til sin forfattervirksomhed.

Men Regine var selvfølgelig ulykkelig, og det samme var Søren. Han led af depressioner, og Regine havde netop forsøgt at få ham ud af de tunge tanker. Faktisk havde hun droppet sin tidligere kæreste, Johan Frederik Schlegel (som hun kaldte Fritz), da Kierkegaard pludselig friede til hende i forældrenes hjem ved Knippelsbro. Hun var alene hjemme, men fik ham hurtigt ud ad døren. Da han dagen efter opsøgte hendes far og fortalte om sine reelle hensigter, sagde Regine dog ja. Hun havde nemlig lært Søren at kende gennem flere år og var fascineret af ham.

Det var i 1840'ernes *Kjøpenhavn*, hvor byen stadig var af en størrelse, så mange kendte hinanden. I hvert fald i de "bedre kredse". Og da Kierkegaard slog op med Regine, blev det et varmt samtaleemne. Regine og hendes far m.fl. forsøgte at overtale Søren til at vende tilbage, men han stødte i stedet Regine fra sig, angiveligt fordi det så ville være nemmere for hende at glemme ham. Han rejste også til Berlin et halvt år for at komme væk fra hende – som han elskede.

To år efter bruddet fandt Regine sammen med sin tidligere lærer og kæreste, Fritz Schlegel, og de fik et lykkeligt ægteskab. Schlegel blev faktisk udnævnt til guvernør på de vestindiske øer, som Danmark da ejede. Og på den måde var de langt hjemmefra, da Kierkegaard gik i gang med sin store "kirkekamp", hvor han kritiserede levebrødspræster og hele gejstligheden for at have forladt den sande kristendom.

Før de rejste, sørgede Regine for tilfældigt at møde Søren på havnen. "Gud velsigne dig – gid det må gå dig godt!" sagde hun, da hun gik forbi ham.

Mere spændende er Regines egen beretning. Som gammel og enke fortalte hun nemlig om deres forlovelse og brud til veninden Hanne Mourier.

Regine får ordet

Jens Staubrand, som har udgivet mange bøger med tekster af Kierkegaard i sproglig bearbejdet form, har nu udgivet bogen 'Regine Olsen – Søren Kierkegaards store kærlighed'. Han har samlet nogle af Kierkegaards kærlighedsbreve til Regine med forklaringer. Men med al respekt så er Kierkegaards breve lidt snørklede. Mere spændende er Regines egen beretning. Som gammel og enke fortalte hun nemlig om deres forlovelse og brud til veninden Hanne Mourier.

Og her fremgår det, at hverken Regine eller Søren eller Fritz var bitre, men at de fandt en måde at komme videre på. Kierkegaard skrev til hende: "Tak, at du giftede dig, men især at du giftede dig med Schlegel."

Kierkegaard brugte den traumatiske oplevelse til en lille roman, 'Forførerens Dagbog', som indgår som afslutningen på første del af hans hovedværk *Enten-Eller* fra 1843 – kort efter bruddet. Han udgav det anonymt, men alle vidste nok godt, at han var forfatteren.

Her bruger han historien let omskrevet til at beskrive en kynisk æstetiker, Johannes Forføreren, der forfører den unge uskyldige Cordelia, blot for sin egen nydelses skyld – og derefter kaster hende fra sig. Så hvis ikke Regine før kunne tage afstand fra ham, så kunne hun nu, tænkte han nok.

Beretningen følges op af en beskrivelse af Etikeren, som ikke blot vil nyde, men vælger etiske valg i livet. Valget er helt afgørende for Kierkegaard. Og det handlede ikke kun om at leve et sandt liv – men også om at vælge troen. Det skriver han om i tredje del, 'Skyldig – Ikke skyldig', der er en psykologisk/kristen dagsbogsroman om skyld.

Den kristne vinkel

Når man hører om Kierkegaards verdensberømte filosofi, nævnes det sjældent, hvor påvirket Kierkegaard var af kristendommen og sin personlige tro. I Frankrig udviklede forfattere som Jean-Paul Sartre og Simone de Beauvoir eksistentialismen ud fra Kirkegaards skrifter – men i ateistisk retning. For Kierkegaard handlede det især om forholdet til Gud.

Søren Kierkegaard var nemlig vokset op i et vækkelses-hjem på Nytorv. Faderen havde som barn i desperation forbandet Gud, men omvendte sig og tog Søren og broderen Christian Peter med i Brødresocietet i København søndag eftermiddag, når de først havde været i Domkirken.

Brødresocietet var en københavnsk menighed under Brødremenigheden – den tids åndelige fornyelsesbevægelse – og havde stor betydning i både finere og lavere kredse i København. Her hørte Kierkegaard søndag efter søndag en mere personlig forkyndelse, end i Domkirken. Det handlede om den enkeltes forhold til Jesus, "den kære Frelser". Og selv om Kierkegaard i ungdomsårene var oprørsk og kendt for sin bidende sarkasme, så ændrede det sig, da hans far døde. "Nu må jeg tage hans parti," sagde han. Han havde også en oplevelse i Gilleleje, hvor han traf det personlige kristne valg.

Her hørte Søren søndag efter søndag en mere personlig forkyndelse, end i Domkirken. Det handlede om den enkeltes forhold til Jesus, "den kære Frelser".

Også Regines familie kom i Brødresocietetet. Moderen tog Regine med i "de helliges forsamling", som Regine kalder Brødremenigheden i København. De var således vokset op med samme inderlige forkyndelse. Og selv om Søren ikke mente, at Regine var "religiøst anlagt", så læste hun af egen lyst klassikeren 'Kristi Efterfølgelse' af Thomas à Kempis. En bog der netop handler om at tage korset op og følge Jesus.

Søren Kierkegaard giver i sine breve udtryk for, at Regine forstår ham. Han anbefaler hende at gå i Helligåndskirken, hvor en god forkynder, Just Henrik Paulli, prædiker.

Ægteskab eller ej

Imidlertid har Kierkegaard fået den opfattelse, at han ikke kan være gift, samtidig med at han udfører sit kald som forfatter og filosofisk forkæmper for kristendommen. Den holdning findes jo også i den katolske kirke, hvor præsterne ikke må gifte sig. Og ifølge Paulus så var det også bedre ikke at gifte sig – med mindre man ikke kan styre sine lyster.

I vores tid er det nok svært at forstå den holdning, men for Kirkegaaard var det så afgørende, at han måtte bryde med sit livs store kærlighed Regine.

Det nævnes ikke i bogen, men det hører med, at i 'Stadier på Livets vej' siger en person:

"Der er mangen Mand bleven Geni ved en Pige, mangen Mand bleven Helt ved en Pige, mangen Mand bleven Digter ved en Pige, mangen Mand bleven Helgen ved en Pige; – men han blev ikke Geni ved den Pige, han fik; thi med hende blev han kun Etatsraad; han blev ikke Helt ved den Pige, han fik, thi ved hende blev han kun General; han blev ikke Digter ved den Pige, han fik, thi ved hende blev han kun Fader; han blev ikke Helgen ved den Pige, han fik, thi han fik slet ingen og vilde kun have en eneste, som han ikke fik, ligesom enhver af de andre blev Geni, blev Helt, blev Digter ved den Piges Hjælp, de ikke fik."

'Stadier paa Livets Vei', SKS, 6, s. 60.

Pointen er – af hans egen erfaring – at det er den kærlighed, man ikke fik, der får det storslåede frem i en person. Fordi Søren ikke fik sin Regine, blev han så stor en filosof.

Regine Olsen – Søren Kierkegaards store kærlighed.
Red.: Jens Staubrand
145 sider. 300 kr.
Forlag: Staur Publishing

Dyk ned i frelsesværket - find bøgerne på HOSIANNA.DK

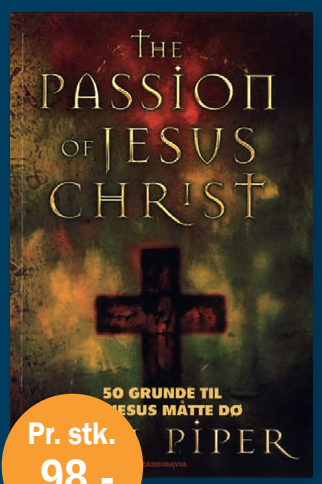

Pr. stk. 98,-

HUSK! Fast lav fragt 35 kr.*
*Gælder ved levering i DK

50 grunde til at Jesus måtte dø
The Passion of Jesus Christ: Hvorfor kom Jesus Kristus til verden for at dø? Hvorfor måtte han lide både en fysisk og åndelig død?

TORINO-LIGKLÆDET
Overskuelig sammenfatning af fakta om det mystiske ligklæde i Torino, som forskere gennem mere end 30 år har undersøgt.

Bøger af bibellærer Derek Prince

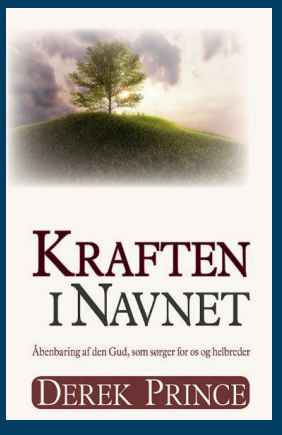

Købt med blod
På korset udholdt Kristus alt det onde som tilkommer os, og i stedet fik vi del i alt det gode der tilkommer Ham. 200 kr.

Kraften i navnet
Åbenbaring af den Gud, som sørger for os og helbreder. Find ud af, hvor rig Gud er, og lær Ham mere inderligt at kende. 200 kr.

Ny serie sætter fokus på kirke, seksualitet og fællesskab. Hvordan kan vi som kirke stå ved det, vi tror, og samtidig være et sted, hvor både homo- og heteroseksuelle bliver mødt med sandhed, nåde og respekt? I fire artikler sætter Udfordringen fokus på et område, mange kirker og kristne gerne vil blive bedre til at tale om. Serien giver bibelsk perspektiv, personlige erfaringer og konkret vejledning til, hvordan vi kan skabe sunde samtaler om seksualitet, tro, grænser og det at høre til.

Studiedag på Dansk Bibel-Institut med temaet 'Kirke med homoseksuelle'

Kan vi være uenige og stadig høre til i samme kirke?

Af Henrik Engelbrekt Refshauge

Kan kirken stå ved det, den tror på, og samtidig være et sted, hvor homoseksuelle kristne reelt oplever, at de hører til?

"Den samme målestok må gælde alle. Homoseksuel synd skal ikke vurderes hårdere end for eksempel heteroseksuel utroskab, som nogle gange får langt mindre opmærksomhed," lød det fra en af præsterne i paneldebatten. Foto: Bigstock

Det spørgsmål lå som en understrøm gennem hele studiedagen 'Kirke med homoseksuelle' på Dansk Bibel-Institut i København fredag den 18. september. Her var præster, teologer, sjælesørgere, unge, studerende og homoseksuelle kristne samlet for at tale om noget, der meget let ender i hver sin skyttegrav: Hvordan fastholder kirken en klassisk kristen seksualetik og er samtidig et fællesskab, hvor homoseksuelle mennesker oplever, at de hører til?

Det blev en dag med både uenighed, sorg, humor og en bemærkelsesværdig åbenhed.

"Vi har bevidst undladt en bred markedsføring af studiedagen på de sociale medier," fortalte DBI's rektor Henrik Nymann Eriksen. "Ikke for at holde samtalen skjult, men for at skabe et trygt rum omkring et emne, der både er teologisk følsomt og personligt sårbart."

Og der blev virkelig lyttet til de meget personlige oplevelser i rummet. En deltager fortalte ærligt: "Jeg blev ked af det, hver gang et af mine vennepar blev gift, fordi jeg vidste, at det aldrig ville blive mig som kristen homoseksuel." Den slags erfaringer gør, at samtalen ikke kun kan handle om de rigtige bibelvers.

Mere end bibelvers

"Har større seksuel frihed nødvendigvis gjort os bedre til at leve med seksualiteten?" spurgte den svenske teolog med speciale i kristent trosforsvar, Stefan Gustavson. Han beskrev fire grundlæggende måder, seksualitet historisk er blevet forstået på: Som noget, der bør udfoldes frit, holdes nede, ophøjes næsten religiøst – eller ses som noget godt inden for en sund ramme.

Gustavsons hovedspørgsmål var, om den seksuelle frigørelse faktisk har gjort os bedre til at leve med seksualiteten. Også nutidens syn på krop, identitet og seksualitet må kunne diskuteres kritisk, mente han.

Professor Jens Bruun Kofoed tog tyren ved hornene, da han dykkede dybt ned i Bibelens grundtekster om seksualitet. Med et glimt i øjet advarede han mod "Ringenes Herre-teologi", hvor ét vers bliver "the one ring to rule them all" – den eneste ring, der hersker over dem alle.

"Bibelsk etik må ikke reduceres til en samling paragraffer, hvor ét vers fra Galaterbrevet 3,28 får lov til at styre læsningen af resten af Bibelen. Teksterne må forstås i lyset af skabelsens historie," lød hans udfordring.

"Spørgsmålet afgøres ikke kun ved at tælle de seks bibelvers, der omtaler homoseksuel praksis direkte. Vi må læse hele Bibelens samlede fortælling om skabelse, krop, køn og ægteskab."

Samtidig skelnede han mellem tiltrækning og praksis: "Bibeltekserne taler om homoseksuel praksis, ikke om selve tiltrækningen."

Hvis kirken kalder mennesker til afholdenhed, må den også være ærlig om, hvad det koster.

"Det, der gives afkald på, er ikke først og fremmest sex, men at høre til hos én og blive kendt af én," sagde Kofoed. Derfor må menigheden også tilbyde et reelt fællesskab med venskaber, hjem og relationer, der holder.

"Et kald (til cølibat red.), som menigheden ikke selv bærer med på, er ikke sjælesorg, men et krav."

Fra centrum til kanten

Det blev meget konkret, da Louise Høgild Pedersen fortalte om sit ph.d.-projekt. Hun har interviewet 15 homoseksuelle og biseksuelle, som er vokset op i kristne miljøer med en klassisk seksualetik og selv har modtaget sjælesorg.

"Jeg ville føle mig som en fremmed i det, der plejede at være mit hjem," fortalte Ane. Hun havde været en aktiv del af sin menighed, men oplevede, at hun stille og roligt bevægede sig fra centrum ud mod kanten, efter at hun havde fortalt om sin homoseksualitet. Sjælesorgen kom desværre ikke kun til at handle om hendes seksualitet, men også om hendes hår, tøj og fremtræden.

"Det, der har stået klart for mig, var, at jeg som person pludselig også var forkert. Det var ikke bare seksualiteten."

En anden informant, Thomas, havde en næsten modsat erfaring. Han ønskede selv at leve i seksuel afholdenhed som en konserkvens af sin tro.

"Jeg kan ikke forestille mig mit liv uden det der følgeskab," sagde han om sit forhold til Jesus. "Og det følgeskab har den konsekvens, at jeg ikke tror, at jeg skal leve homoseksualiteten ud aktivt."

Men hans sjælesørger gjorde ikke seksualiteten til hele hans identitet. Han oplevede tværtimod at blive mødt med tillid.

"I stedet for at møde mig med skam, så mødte han mig med mere tillid og trak mig med ind i ledelse i kirken," fortalte Thomas.

To mennesker. Samme klassiske seksualetik. To meget forskellige erfaringer af kirke og sjælesorg. Ane og Thomas er ikke deres rigtige navne.

Tålt, men udenfor

Der er forskel på at være tålt og på at høre til. Flere af Louises informanter beskriver en stille eksklusion. Ingen siger nødvendigvis direkte, at de ikke må komme på besøg. Men invitationerne bliver færre. Folk holder op med at spørge ind. Opgaver forsvinder. Relationerne bliver usikre. En informant beskrev det sådan: "Folk stoppede med at sætte sig ved siden af mig."

Louise Høgild Pedersens materiale rejser et vanskeligt spørgsmål for sjælesorgen. Hvad gør man, når sjælesørgeren og den, der søger hjælp, grundlæggende er uenige om, hvordan seksualiteten skal leves?

En homoseksuel kristen, der selv ønsker cølibat, kan opleve en konservativ sjælesørger som en stor støtte. Den, der ønsker et homoseksuelt forhold, kan opleve den samme ramme som en mur. Og omvendt kan den, der selv vælger cølibat, føle sig misforstået af en sjælesørger, som mener, at seksualiteten bør udleves.

Som Louise selv formulerede dilemmaet: Det kan være "virkelig vanskeligt, hvis man gerne vil leve sin seksualitet ud, og man så møder en sjælesørger, som ikke mener, at det er i overensstemmelse med Bibelen". Men det kan være lige så vanskeligt at ønske cølibat og møde en sjælesørger, "som mener, det er bedst for dig at udleve din seksualitet".

Så spørgsmålet er ikke bare, om sjælesørgeren er konservativ eller liberal. Det handler også om, hvorvidt man faktisk lytter til det menneske, der sidder foran én.

Hvor rummelig kan kirken være?

De samme spørgsmål fortsatte i eftermiddagens paneldebat. Og forskellene mellem paneldeltagerne var tydelige, men en fælles pointe trådte frem: Kirken behøver ikke vælge mellem at være åben og imødekommende og at stå ved det, den tror. Man kan godt give plads til mennesker, som tænker og lever forskelligt, uden at alle behøver være enige på forhånd.

Christoffer Højlund, præst i Fyns Valgmenighed, pegede på, at unge i dag i høj grad mærker efter indeni, når de skal afgøre, hvad der er rigtigt og forkert. "Kirken kan derfor ikke bare regne med, at unge automatisk overtager dens syn på seksualitet. De har brug for rum til at spørge og tænke."

Med inspiration fra den homoseksuelle teolog David Bennett beskrev han kirken som "rodet på toppen, men ordnet i bunden": Der skal være plads til mennesker, som stadig er på vej, uden at kirken derfor opgiver det, den tror på.

Jens Ole Christensen understregede, at homoseksuelle kristne ikke skal gøres til en særlig gruppe, som først og fremmest ses gennem deres seksualitet. Samtidig kan konflikten være særlig smertefuld, når seksualiteten opleves som en dyb del af én selv. "Hvis mennesker presses eller tvinges til at leve på en bestemt måde, kan det gøre mere skade end gavn," sagde han.

Peter Edlef Nissen fra KNUS (Kristent Netværk omkring Udfordret Seksualitet) stod selv frem som en af dem, som studiedagen handlede om. Han efterlyste større tydelighed og præcision. "At være tiltrukket af sit eget køn er ikke i sig selv det samme som at handle seksuelt," sagde han og opfordrede samtidig kirken til at blive bedre til at fortælle, hvad den går ind for, frem for kun hvad den er imod.

Peter Techow, præst i Københavnerkirken, understregede, at homoseksuelle ikke skal behandles som en særkategori: "Den samme målestok må gælde alle. Homoseksuel synd skal ikke vurderes hårdere end for eksempel heteroseksuel utroskab, som nogle gange får langt mindre opmærksomhed."

Samtidig efterlyste han, at menigheder er åbne om, hvad de tror, og hvad det betyder i praksis for eksempelvis medlemskab, nadver og tjeneste.

Det skal også kunne siges ansigt til ansigt

Det blev rigtig spændende, da mikrofonen blev givet fri rundt i salen. For nu kom holdninger og erfaringer fra de fremmødte åbent frem. Homoseksuelle kristne i salen efterspurgte at blive mødt som mennesker og ikke først som et problem, som kirken skal løse.

En præst formulerede dilemmaet skarpt:

"På den ene side kan ho-

”Hvis kirken kalder mennesker til afholdenhed, må den også være med til at skabe nære relationer og fællesskaber, som gør livet godt og bæredygtigt.”

moseksuelle kristne møde et samfund, som siger: Lev bare din seksualitet ud. På den anden side kan kirken, af frygt for at såre, ende med at sige: Det er slet ikke så alvorligt.” Og han uddybede:

”Vi kan hverken udpege bestemte mennesker som særlige syndere. Vi kan heller ikke sige ”fred, fred og ingen fare”, hvis vi faktisk mener, at menneskers livsførelse også har åndelig betydning den sidste dag.”

Men så tilføjede han en pointe:

”Homoseksuelle er efter min vurdering langt fra kirkens største seksualetiske problem. Det er de heteroseksuelle.”

Det udsagn gjorde indtryk. For homoseksuelle kommer let under et særligt moralsk lupglas, mens heteroseksuelles samliv, skilsmisser, utroskab, porno og andre problemer ofte får langt mindre opmærksomhed. Hvis kirken vil tale troværdigt om seksualitet, kan den ikke have én målestok for homoseksuelle og en anden for resten.

Jens Ole Christensen advarede samtidig mod en kunstig forskel mellem det, vi siger offentligt, og det, vi siger i sjælesorgens lukkede rum.

”Alt skal kunne siges i det store rum,” lød hans pointe. ”Det, man skriver i artikler eller siger fra prædikestolen, skal man også kunne stå ved, når man sidder ansigt til ansigt med det menneske, ordene handler om.”

En deltager spurgte, hvordan seksualitet overhovedet bliver en naturlig del af menighedens samtale. Jens Ole Christensen pegede på ledernes ansvar for at tage emnet op offentligt. I blandt andet Odense og Kolding Valgmenighed har man seksualitet på programmet hvert år i uge 6 – netop for at få emnet frem i lyset, før det bliver til en krise.

Nærvær uden at være enig i alt

Skal kirken være med til Pride? Peter Edlef Nissen fra KNUS skelnede mellem at være sammen med mennesker og at tilslutte sig alt det, et arrangement står for.

”Jeg kunne godt forestille mig, at Jesus ville være til stede. Jeg tror ikke, han ville gå med i selve optoget,” formulerede Nissen det med et lille smil.

”Jesus søgte mennesker og var sammen med dem, også mennesker, der ikke levede efter de moralske standarder, han selv forkyndte.”

Spørgsmålet bliver derfor ikke kun, om kirken er for eller imod Pride, men hvorfor den vælger at være til stede.

David Bennett blev igen trukket frem som eksempel. Han er homoseksuel, lever i cølibat og kombinerer åbenhed om sin orientering med en klassisk kristen seksualetik.

Men Bennett udfordrer også konservative kristne. For hvad sker der, hvis en homoseksuel kristen deler vores teologi, men i stil, væremåde eller fremtræden ikke passer ind i vores kultur og forestillinger om, hvordan en mand eller kvinde bør være? Kan vi stadig høre det opbyggelige i, hvad vedkommende siger? Eller bliver vores egne forestillinger om køn så snævre, at vi holder op med at lytte eller, som det skete på SommerOase, hvor nogle valgte at gå fra bibeltimerne med Bennett, fordi de ikke kunne rumme formen?

Det spørgsmål lå meget tæt på flere af erfaringerne i Louise Høgild Pedersens materiale.

Når afholdenhed også har en pris

Dagens sidste oplæg flyttede perspektivet fra homoseksualitet til seksualitet og singleliv generelt.

”Seksualitet er langt mere end sex,” lød en af hovedpointerne fra psyko- og familieterapeut Sara Palmqvist. Hun beskrev sex som ”toppen af kransekagen”, men understregede, at seksualitet også handler om krop, nærhed, længsel, kærlighed og relationer.

Et liv uden seksuel tosomhed kan derfor også rumme reel sorg og ensomhed. Palmqvist advarede både mod mediernes snævre billede af seksualitet, samfundets uforståenhed over for frivillig afholdenhed og kirkens risiko for at møde seksualiteten med tavshed og skam.

”Hvis kirken kalder mennesker til afholdenhed, må den også være med til at skabe nære relationer og fællesskaber, som gør livet godt og bæredygtigt,” sagde hun.

De unge vil have samtalen videre

Flere af de unge deltagere efterspurgte, at dagens pointer blev bragt videre til kristne ungdomsorganisationer og ungdomsmiljøer. De oplevede, at de efter studiedagen var blevet langt bedre rustet til at føre en ærlig og respektfuld samtale med deres homoseksuelle venner.

”Mange af vi unge møder de her spørgsmål hos venner, i skolen, på sociale medier og måske i vores eget liv. Det sker længe før, vi møder en gennemtænkt kristen undervisning om dem,” sagde en ung deltager. Hvis kirken ikke giver de unge et sprog for samtalen, bliver valget let mellem tavshed og meget bastante svar.

Studiedagen viste, at der findes en tredje vej: Man kan stå ved sin tro og stadig være nysgerrig, være uenig uden at gøre den anden til et problem og blive i relationen, også når man ikke når frem til det samme svar.

Efter en hel dag stod det klart, at det ikke kun handlede om homoseksualitet. Det handlede mindst lige så meget om, hvilken kirke vi gerne vil være. Et fællesskab, hvor mennesker kun tør fortælle sandheden om deres liv, hvis de på forhånd ved, at alle er enige med dem? Eller en kirke, hvor der er så meget tillid, at vi også tør fortælle det, der er svært?

Studiedagen gav ikke et enkelt svar. Men den viste, at samtalen kan føres.

Erhverv

KØB - GIV - ANBEFAL
TAK FOR
DIN STØTTE

Find din nærmeste
Mission Afrika Genbrug på
missionafrika.dk/genbrug

MISSION AFRIKA Genbrug

AXELTEK
Industri Elektronik

Reperation af frekvensomformere og Cnc-drev

Nørresundby 25 21 31 67

Overnatning

Bed&Breakfast oven på Udfordringen i Christiansfeld

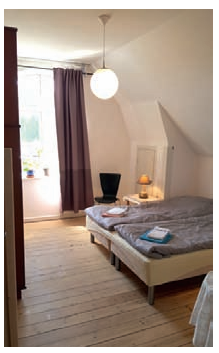

Bo på Det Gamle Posthus i Jernbanegade 1 i verdensarvsbyen Christiansfeld 15 km syd for Kolding. 1 værelse med dobbeltseng eller 2 senge på 1. sal med adgang til køkken og bad. Kun 400 kr. pr. døgn. Morgenmad kan evt. købes i Café Morgenstjernen i samme bygning.

Bestil hos Margit: 40 31 02 50

Hvis avisen udebliver...

Hvis avisen udebliver, kan du benytte kontaktformularen på udfordringen.dk - klik på det røde felt 'Udeblev avisen?' midt på siden og udfyld felterne.

Så sørger **Bladkompagniet** for efterlevering 1-2 dage efter reklamation.

Har du ikke adgang til internet, kan du ringe til kontoret mandag-fredag kl. 10.00 - 15.00 på tlf. 7456 2202

Følg Udfordringen på
Facebook og Instagram

Møder & Arrangementer

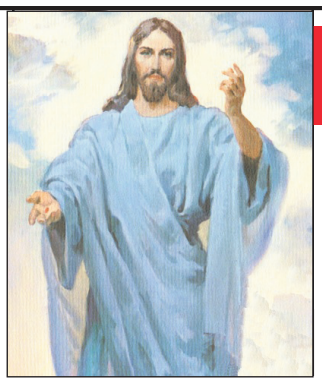

Velkommen i **PERLEPORTEN**

i Pinsekirken NYT HÅB Damhus Boulevard 28, Rødovre

til Helligåndens aften

HVER SØNDAG AFTEN kl. 19.00
Bus 21 holder udenfor - gratis kaffebord kl. 18.30
Dansk Gospelsang og musik - Bibelord - Tilbedelse
Forbøn for frelse - Åndsdåb og syges helbredelse

HELHEDSORIENTERET OM-SORG
- om sorg, ventesorg og egenomsorg

Temadag i Roskilde
Vindingevej 32 A, 4000 Roskilde

Fredag den 13. november 2026 kl. 9.30 – 16.30

Program:
Kl. 9.30 "Kom til stede kaffe" med snacks
Kl. 10.00 Eva Christoffersen, underviser, sorgkonsulent m.m. - Sorg, inkl. nye sorgteorier /- Ventesorg
Kl. 12.00 Frokost
Kl. 13.00 Fortsættelse fra formiddagen
Kl. 14.30 Kaffepause
Kl. 15.00 Dorthe Karpf, kropsterapeut m.m.: - Egenomsorg
Kl. 16.00 Opsamling og afslutning

Tilmelding senest d. 1.11 til: inga@krisos.dk / 20763037

Pris: 300 kr. for hele temadagen inkl. mad.
Betales ved tilmelding på MobilePay 910127
eller konto 1551-0016204641
Udførligt program på krisos.dk

Alle er velkomne!

KriSoS - Kristne i Social- og Sundhedssektoren

Kom og hør
Benny Mikkelsen taler

- Søndag 04. Oktober 2026 Kl. 10:00
- SOZO Gospel Kor synger

www.Nyt-Haab.dk
Tlf. 71 95 79 17
Damhus Boulevard 28
2610 Rødovre

PINSEKIRKEN
NYT HÅB

Lovsang og bedemøde hver onsdag kl 18:30
Alle er velkommen!

LITTERATURDAG

Torsdag den 12. november 2026
i Skjern Missionshus

Foredrag ved
Jesper Bacher:
D. Bonhoeffer: En moderne teolog, men ikke en modeteolog
&
Jørgen Hedager Nielsen:
At skabe med ord

For alle, som sætter pris på at læse en god bog

Indre Mission · Indre Missions Seniorarbejde · Forlagsgruppen Lohse

Udfordringen.dk/Annoncer
Tlf.: 2681 7718
annoncer@udfordringen.dk

Stillinger i avisen eksponeres også på Udfordringens JOBMARKED
udfordringen.dk/job

Bøger til andagt, fordybelse og tid sammen

Malte og Maria taler om Jesus

En andagtsbog for hele familien af Line Nielsen.

Malte og Maria elsker at være sammen med deres mormor. Hun er god til at fortælle historier og snakke med Malte og Maria.

2. oplag. Indbundet.

384 sider. 299 kr.

12 ting

... jeg gerne ville have vidst, før vi blev gift.

En praktisk bog, fuld af gode råd, humor og visdom, der kan hjælpe jer til at få talt sammen om 12 udvalgte emner, som forfatteren gerne selv ville have talt med sin kone om, før de blev gift.

196 sider. 199,95

5 minutter hver dag

Vitaminer til både parforhold og gudsforhold. Gary Chapman øser af sine mange års erfaring som ægtemand og parterapeut. Både for par, hvor alt kører på skinner, og til dem, hvor krisen kradser.

370 sider. 299,95 kr.

Læs mere og bestil på hosianna.dk

Stillinger

INFORMATIONSMØDE
Der afholdes et informationsmøde om stillingen den 1. oktober kl. 16.30 i Sankt Hans Kirkes Sognehus for interesserede. Deltagelse er *ikke* en betingelse for at kunne søge.

ANSÆTTELSESVILKÅR
Ansættelse 26 timer ugentlig med start 1. januar 2027 eller efter aftale. Muligvis kan der blive tale om lidt flere timer i en to-årig projektperiode, ligesom menighedsrådet er åben for ønsker om færre timer.

ANSØGNING
Du er velkommen til at kontakte menighedsrådsformand Sven Madsen, tlf. 40388425, eller personaleansvarlig Jes Jessen, tlf. 20144177 for nærmere information.

Ansøgningen og relevante bilag skal være os i hænde senest 18. okt. kl. 13 på mail: 7781fortrolig@sogn.dk

Vi forventer at afholde samtaler i uge 45 eller 46.

Læs mere og se det fulde stillingsopslag på kirken hjemmeside www.sankthanskirke.dk

Sankt Hans Kirke er placeret midt i Odense. Menigheden består af mennesker i alle aldre. Blandt andet mange unge, studerende og børnefamilier med små og store børn. I sognet er der en majoritet af 20-30 årige.

Udadvendt kirke- og kulturmedarbejder
- genopslag

Vi søger en udadvendt, lyttende og nærværende kirke- og kulturmedarbejder til Sankt Hans Kirke i Odense.

Som kirke- og kulturmedarbejder får du indtil videre særligt ansvar for at videreføre følgende opgaver:

- Onsdagscafé, som primært benyttes af mennesker over pensionsalderen
- Besøgstjeneste - rekruttering og støtte af de frivillige samt koordinering af besøg
- Undervisning af minikonfirmander
- Medansvar for børnehjørne og supersøndag sammen med kirkens anden kirke- og kulturmedarbejder
- Medansvar for afvikling af aftenkirke for unge en fredag om måneden

Endvidere vil du medvirke i forskellige events.

HVEM ER DU?
Formidling af den kristne tro er afgørende for at lykkes i stillingen, og vi anser det som en forudsætning, at du er fortrolig med bøn, bibellæsning, gudstjeneste og kristen praksis i det hele taget. I fx besøgstjenesten vil det ofte være påkrævet, at man kan bede en fri bøn med borgeren. Derfor vil erfaring med dette også være nødvendigt.

VI FORVENTER, AT DU
- har erfaring med at arbejde i kirkelige el. kristne regi
- har en relevant uddannelse, gerne som kirke- og kulturmedarbejder
- er vant til at bruge forskellige sociale medier

Du får kontorplads i sognehuset midt i Odense.
Der er tale om en fast stilling, så det er vigtigt, at du kan se dig i stillingen i flere år.

Har du nogensinde på forhånd tænkt, hvordan Gud skal besvare din bøn?

Helle Simon. Privatfoto

Af Helle Simon, præst i KC, Slagelse

Naaman var en hærfører med et vist ry. Han var vellidt og en dygtig kriger. *(Læs beretningen om Naaman i 2. kongebog, kapitel 5/red.)*

Desværre gik Naaman hen og blev syg, han fik spedalskhed. Det skyldtes en bakterie i kroppen, som angreb nerverne og gav følelsesløshed forskellige steder i kroppen, så man ikke kunne registrere smerte. Det var en både grim og smitsom sygdom.

Han må ha' været meget påvirket af sygdommen. I fortællingen har Naaman en lille tjenestepige, som fik medlidenhed med sin Herre. Hun fortalte hans kone, at hun kendte en profet ved navn Elisa, som hun var sikker på kunne hjælpe ham. Naaman tager afsted for at opsøge Elisa, og han kan allerede se for sig, hvordan Elisa vil komme ud til ham og vifte lidt med armene, påkalde sin Gud, og så vil han blive rask. I stedet for oplever han, at Elisa sender sin tjener ud, og han fortæller ham, at han skal dyppe sig syv gange i Jordan floden, og så vil han blive rask.

Men Naaman bliver så vred, at han er lige ved at gå glip af sit mirakel. Han mente nemlig, at så kunne han da lige så godt have dyppet sig i en hvilken som helst anden flod, og så havde han ikke behøvet at rejse så langt.

Gud er større end vores forventninger

Har du nogen sinde på forhånd tænkt på, hvordan Gud skulle besvare din bøn?

Jeg har i alt fald ofte tænkt på en særlig måde, som jeg troede Gud ville svare mig på.

En forventning til, hvordan det skulle være, og hvordan bønnesvaret skulle se ud.

Men ofte er Gud så meget større, end vi forestiller os, samtidig bruger han det, som ligger lige for, og som ikke altid ser mirakuløst ud. Måske beder han os om at gøre noget selv, måske ikke dyppe os i Jordan floden, men noget helt andet og simpelt, så simpelt, at det, vi skal gøre, ikke føles som noget mirakel i første omgang.

Heldigvis var der en trofast tjener, som overtalte Naaman til at dyppe sig i Jordan floden, og da han kom op den syvende gang, var hans spedalskhed helbredt.

Gå ikke glip af dit mirakel, når Gud beder dig gøre noget simpelt.

Brug lidt tid på at tænke over, hvorfor Naaman blev så vred.

Og er der noget Gud beder dig om at gøre, en simpel ting, som står mellem dig og dit mirakel.

Hvor skal du " dyppe " dig, og hvor skal du vise lydighed, så Gud kan gøre miraklet eller give dig bønnesvaret.

ER DU VORES NYE LÆRER?

Brænder du for børn, faglighed og fællesskab?

Vil du være en del af en skole, hvor livsglæde, tryghed og engagement ikke bare er ord – men noget, vi udlever hver dag? Så læs med her:

Thomasskolen i Skovlunde søger to engagerede og relationsstærke lærere til 1 fast stilling og 1 barselsvikariat med tiltrædelse 1. november eller tidligere, hvis det er muligt.
Vi prioriterer særligt ansøgere med undervisningskompetencer inden for:

- **Matematik i indskolingen**
- **Dansk i indskolingen**

Har du andre fag, du brænder for? Så er du meget velkommen til at søge – vi er åbne og nysgerrige på forskellige faglige profiler.

Praktisk information

Ansættelsessamtaler: Afholdes løbende

Tiltrædelse: 1. november eller tidligere

Send din ansøgning til skoleleder, Anders Kofod Pedersen: ape@thomasskolen.dk

Du er også velkommen til at ringe og høre nærmere: 44660166

Thomasskolen
en kristen friskole

Hvem er du?

Vi forestiller os, at du:
- Ser børn som hele mennesker og møder dem med varme, tydelighed og respekt
- Har lyst til at være en aktiv del af et forpligtende fællesskab
- Underviser med faglighed, kreativitet og engagement
- Kan og vil stå loyalt på Thomasskolens værdigrundlag

Vores værdier

På Thomasskolen er værdierne ikke kun pynt på væggen, men fundamentet under hverdagen. Vi forventer, at du kan bakke op om og arbejde ud fra vores værdier:
- Fællesskab – vi løfter i flok
- Kristentro – et tydeligt og naturligt fundament
- Engagement – vi vil noget med vores arbejde
- Tryghed – børn og voksne skal føle sig set og føle sig hjemme
- Livsglæde – læring må gerne være sjov
- Autenticitet – vi tror på ægte mennesker og ægte relationer

Hvad tilbyder vi?

- En skole med et varmt miljø og stærkt sammenhold
- Engagerede kolleger, der brænder for både børn og fag
- En hverdag med plads til kreativitet, faglig udvikling og nærvær
- En arbejdsplads, hvor værdierne har betydning – også når det er svært

Find spændende læsning på HOSIANNA.DK

Se, jeg gør alting nyt
Af Svend Åge Jacobsen
156 sider. 125 kr.

SÅDAN NÅR VI VESTEN IGEN - Af Timothy Keller
63 sider. 69,95 kr.

***Svend Åge Jacobsen* har brugt et liv på at læse Johannes Åbenbaring og bede om lys over den. Han har fået lys over det væsentlige, og den indsigt deler han i 'Se, jeg gør alting nyt'.**

***Timothy Keller* opmuntrer til, at kristne i Vesten frimodigt tager del i samfunds- og kulturliv og præger det indefra.**

Bøger af bibellærer Derek Prince

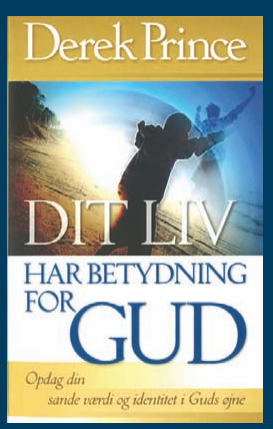

Dit liv har betydning for Gud - Opdag din sande værdi. 200 kr.

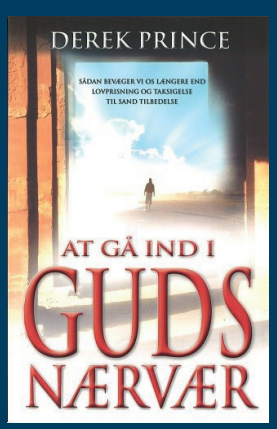

At gå ind i Guds nærvær. Find ind i sand tilbedelse. 200 kr.

Velsignelse eller forbandelse - Opdag kræfterne bag. 200 kr.

Løs ugens kryds og tværs - og vind et gavekort!

Træn hjernecellerne – og vind måske et gavekort!

Vinder i kryds & tværs i uge 38-2026:

Carsten Overgaard Nielsen
8920 Randers NV

Kodeord: Graviditet

Du kan også vinde et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, hvis du finder kodeordet i denne uge ved at sammensætte de bogstaver, der står i felterne med tal.

Skriv kodeordet og send det sammen med dit navn og din adresse til: mail@udfordringen.dk

Kodeordet skal være Udfordringen i hænde senest tirsdag den 6.10.26. Vinderen får direkte besked (tjek mappen uønsket mail, hvis du ikke har modtaget din gavekode) og offentliggøres her på siden den 11.10.26.

Blandt de indsendte løsninger trækkes hver uge lod om et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk. Vælg mellem bøger, bibelord i træ, bibler, m.m.

Kryds og tværsen leveres af bureauet Kehlet Aps, Varde.

God fornøjelse!

Scan qr-koden og se løsningen for uge 38:

ROM. MØNT
PODIE
BEGRI-BER
TONE
DEL AF DAN-MARK
LANDET
RETNING
VOVER
BAKKE
KREBS-DYR
PØLSE / SKRÆNT
UDVIDER / MOD BUNDEN
FØR K / OST
OMRÅDE / SKIMTE
PLADE / BUNDTET
VÆSEN / TEATER
HÆLDE / BREV
BAGERPRODUKT
FORNUFT
UDLÆN-DINGE / FRØ
FART / ANTYD-NINGEN
ARBEJDE HÅRDT
SØNDER-REV
SYGDOM / HÆDER
DYR / TIDSRUM
SKIBS-DELEN
SKUD / BRANCHE
FRUGT / OFTE
HENSIGT
SMURT / LISTIG
FØLTE / VANDLØB
TALORD
TIL SIDST / BILLEDE
PLADE / TRENDY
BOGFØRT
LYS
NORGE / JÆVNEDE
MONTE-RER / LØBER
FØRST I KØEN
SEKT / FOR-HOLDS-VISE
FØLGE / SPISE
OVER-GANG
KRAFT
FØLELSE / GODT
VASKE
GJORDE NAR AF
KLEMTE
TONE / KÅRET
DRIK
HYTTE / STRAKS
LANG TID
BIBELSK PROFET
NORDISK GUD
SKUD-KLAR / TOPPEN
ØJE-BLIKKE
DYRET / TRONEN
MÆRKE
FORMO-DER / PULVER
JORDART / JEG
501
INSEKT / ANONYM
SKJUL / VEKSEL
VOKAL / GIFTEN
TALENT
MØNT / ENEBOER
PEGER / SLÅ
NORSK PIGE
IKKE / MUSIK-STYKKE
SPIL / LIGETIL
HINE / AGTER
FRI-KENDE
FORENE / STØTTE
SLUGT / SPISE
KENDE-ORD
BE-MÆRKE / NEON
ORGAN / KLOG
IDENTI-SKE
EKSTRA / SMERTE
PERFEKT
DONATO-REN
OPFØRE
BEHOL-DERE
ATOM-FARTØJ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Find bøger fra mange forskellige forlag på
Hosianna.dk
*Fast fragt på 35 kr. uanset hvor meget du bestiller**
**Gælder ved levering i DK*

Giv et abonnement i gave!

Et abonnement på Udfordringen er en gave som varer længe!
- Med den trykte avis har man også adgang til alle artikler på nettet.

Bestil pr. mail på abonnement@udfordringen.dk eller ring på tlf. 7456 2202.

Journalist og historiker Bent Blüdnikow og tidl. overrabbiner Bent Lexner i Københavns synagoge. I dokumentaren ' Hyrdebrevet - Biskoppens kamp mod nazismen' tager de os med på en rejse, der fortæller historien om Hans Fuglsang-Damgaard og hans kamp mod nazismen. Foto: Casper Høyberg/DR

Jan Linnebjerg og Claus Christensen i samtale om bl.a. misundelse i programmet 'Hvad tror danskerne på'. Se programmet, som omsætter statistikker om danskernes tro til personlige samtaler torsdag den 1. oktober kl. 21.00 på DR2. Foto: DR

Radio - Programmer om tro på P1

Instruktør i Cross Yoga Rie Frilund Skårhøj er gæst i Pilgrim. Foto: Pilgrim

Søndag 27/9
10.00 Gudstjeneste fra Flintholm Kirke, Københavns stift. 17. søndag efter trinitatis
Prædikant: Annette Molin Brautsch
Vært: Jon Kaldan
Salmer:
DDS 753: Gud, du som lyset og dagen oplod
DDS 299: Ånd over ånder
DDS 392: Himlene Herre
DDS 52: Du Herre Krist
DDS 356: Almagts Gud

11.03 Pilgrim - Yoga i kirken
Hvad sker der, når kirkerummet bliver ramme for undervisning i yoga, og kroppen får plads i kirken?
Instruktør i Cross Yoga Rie Frilund Skårhøj fortæller i en samtale med Anders Laugesen om arbejdet med at skabe en yogaform, der har hjemme i en kirkelig sammenhæng, og hvor traditionel tænkning omkring forkyndelse og bøn udfordres, fordi kroppen kommer i centrum. Skabes der her ny teologi, eller er det problematisk at lade en praksis med rødder ind i hinduismen få plads i kirkelige sammenhænge?
Vært: Anders Laugesen.
(Sendes også 4.03).

15.03 Hvad ville Jesus have sagt?: Hjælp - hunden splitter vores familie
En kvindelig lytter søger et godt råd i forhold til sin mand, som har knyttet sig så nært til deres fælles hund, at det nærmest er ved at splitte familien. For hunden gør uophørligt, den vil ikke have gæster i hjemmet, den accepterer kun at være sammen med manden, og han går ingen steder, uden at den er ved hans side. En anden lytter kan ikke slippe tanken om, at enkelte forbrydelser er så grusomme, at de bør være forbundet med dødsstraf - men hvad ville Jesus sige til det? Og endelig støder en tredje lytter sig på bibeloversættelser, som nogle gange sætter Jesu ord i et mere forsonende skær, end de egentlig oprindeligt er skrevet. Præsterne i panelet er sogne- og hospicepræst Anne-Marie Nybo Mehlsen fra Maribo Domkirke og Svanevig Hospice, sognepræst Tobias Kjærulf fra Helleruplund Kirke og gæsteprædikant Helene Reingaard Neumann fra Garnisonskirken og Marmorkirken i København. De er alle gæster hos vært Anne-Grethe Bjarup Riis. Du kan altid skrive dine spørgsmål til Jesus@dr.dk.
Sendes også lørdag 22.03.

Torsdag 24/9
11:03 Bibelen Leth fortalt
Forfatter Kristian Leth mener, at Bibelen er verdens vigtigste bog. Journalist Lauge Hendriksen læser de hellige skrifter for første gang. Sammen forsøger de at besvare spørgsmålet: Kan vi overhovedet forstå os selv og det samfund, vi lever i, hvis ikke vi forstår Bibelen? Tilrettelæggelse og klip: Kristian Leth og Lauge Hendriksen.
(Sendes også 21.03 og lørdag 16.03).

Søndag 4/10
10.00 Gudstjeneste fra Christianskirken, Fredericia, Haderslev stift. 18. søndag efter trinitatis
KLF's 100-års jubilæum
Prædikant: Eva Jerg
Organist: Hans Esbjerg
Vært: Katarina Lewkovitch
Salmer:
DDS 292: Kærligheds og sandheds Ånd
DDS 494: Kærlighed fra Gud
DDS 335: Flammerne er mange
DDS 368: Vintræ og grene og frugt hører sammen
"Søndag - soldag – helligdag", findes på salmer.dk

Udvalgte programmer på DR / Kristne TV-kanaler

DR1

Søndag 27/9
10.00 Gudstjeneste: Lars Østergaard - Nærvær som medicin
Vært Sofie Østergaard byder indenfor til gudstjeneste i Langenæskirken i Aarhus. Her tager hun sammen med overlæge og professor Lars Østergaard plads i kirken til en gudstjeneste om, hvordan det er de syge, der har brug for en læge - og ikke de raske. Og måske endda Jesus til tider også kan være læge for os? Det mener præst Simon Kangas i hvert fald.

Lørdag 3/10
18.50 Før søndagen
'Sov sødt, barnlille' - Katrine Muff og Mathias Hammer introducerer ugens salme og DR Vokalensemblet synger.
I 'Før søndagen' synger Muff, Hammer og DRs kor fra den store danske sang- og salmeskat, der er opbygget gennem århundreder.

DR2

Søndag 27/9
14.45 Gudstjeneste fra Langenæskirken i Aarhus med overlæge og professor Lars Østergaard som gæst.
Genudsendelse fra DR1.

18.15 Hyrdebrevet - Biskoppens kamp mod nazismen
I efteråret 1943 risikerer Københavns biskop Hans Fuglsang-Damgaard sit liv, da han sender et brev til den tyske besættelsesmagt. Brevet bliver efterfølgende læst op i de danske folkekirker og er en skarp kritik af nazisternes jødeforfølgelser. Samtidig opfordrer brevet danskerne til at hjælpe deres jødiske medborgere. Historiker Bent Blüdnikow og tidligere overrabbiner Bent Lexner tager os med på en rejse, der fortæller den ukendte historie om Fuglsang-Damgaard og hans kamp mod nazismen.

Torsdag 1/10
21.00: Hvad tror danskerne på: Hvad gør dig misundelig?
Må man være misundelig på dem, der er rigere, smukkere og klogere end en selv? Eller er misundelse en følelse, man skal kæmpe sig udenom? DR og Epinion har spurgt danskerne om etik og moral med udgangspunkt i De Ti Bud og De syv dødssynder.
I 'Hvad tror danskerne på?' omsætter Sanne Cigale, Claus Christensen og Jan Linnebjerg m.fl. statistikkerne til personlige samtaler om, hvordan misundelse har påvirket dem i deres liv, og om de ærer deres forældre, som De Ti Bud siger, man skal.

Overlæge Lars Østergaard (tv.) er taget med Sofie Østergaard til gudstjeneste i Langenæs Kirken, hvor Simon Kangas er præst. Foto: Egon Rex/ DR

FGP-TV

FGP-Huset, Nygade 17,
3782 Klemensker, Tlf. 40870533
Mail: post@FGP.dk
Udsendelserne kan ses på FGP-TVs hjemmeside www.FGP.dk (Menupunkt: FGP-TVs IT-kanal)
Derudover minimum fire gange ugentlig på GospelChannel. Blandt andet onsdage kl. 19.00 og lørdage kl. 11.30.
GospelChannel er en gratis kanal på bl.a. CanalDigital.

KKR-TV i DK

Se kristent tv døgnet rundt her:
1. I hele landet på dit tv med en KKR tv-boks. Bestilles på www.kkrtv.dk / seerklubben@kkr-tv.dk eller tlf/sms: 35 31 00 57.
2. På MoreTV via TV, mobil og tablet i hele landet. Læs mere og bestil på moretv.dk eller ring 69 16 16 20 for mere info. Programoversigt på: kkrtv.dk/programmer.

Kanal 10

Kanal 10 er en norsk tv-kanal, der tjener som platform for forskellige kristne kirkeretninger med en vision om at vise, hvad der sker i kirkerne i Norge. Kanalen sender også danske programmer og indgår i MoreTV pakken. Se mere på www.kanal10.no

GOD TV

Tlf. 98 90 91 50 - Email: info.scandinavia@god.tv
Download en app til iPhone, iPad eller Android eller se www.god.tv, hvor der findes 20 web kanaler 24/7.GOD Channel kan også ses 24/7 via parabol: ASTRA 4A 5º Ø Frekvens: 11.996 GHz, Polarisation: H, Symbol Rate: 27,500 Symbol/s: FEC: ¾. Kan også modtages fra Hotbird 13° øst og Eurobird 28,5° øst. Indgår i TV-pakken hos MoreTv. Findes i mange bredbånds- og kabelnet.

SAT-7

Fire tv-kanaler som kan ses på Appen SAT-7 Plus:
• SAT-7 ARABIC (for familier på arabisk)
• SAT-7 KIDS (for børn på arabisk)
• SAT-7 PARS (for persisktalende seere i primært Iran, Afghanistan og Tadsjikistan)
• SAT-7 TÜRK (for tyrkisktalende seere i primært Tyrkiet og Aserbajdsjan)
Se mere på www.sat7.org og facebook.com/SAT7Network

More 2 life TV

Regionalt TV i MUX 1. Kanal Nord: Mandag - tirsdag 8:30, onsdag 23:00, torsdag 21:00, lørdag 10:00, søndag 11:00. Kanal Øst: Mandag - torsdag 8:30, lørdag 11:30, søndag 15:00. Kanal Hovedstaden: Tirsdag 11:00, onsdag 15:30, torsdag 11:00, fredag 05:00.

Loveworld TV

Kanal ASTRA 2a, 2b, 2d
28,2 grader E= øst. Engelsk kanal. Undervisning og helbredelsesudsendelser. Ekstra parabol muligvis nødvendig. Program og yderligere info.: www.loveworldtv.co.uk/

Airport UCB TV

Sender på regionale digitale net
www.ucb.dk/ucbtv.htm
Hovedstaden (Airport TV)
Mandag 07.30-08.00, torsdag 05.30-06.00, søndag 08.30-09.00, søndag 15.30-16.00.

Andre kanaler

På Thor 1o vest:
Vision Norge, Gospel Channel
Fr. 11247 Pol V Sr 24500 Fec 7/8.
På Astra 1 19,2o øst: Bibel TV Fr. 10832 Pol H SR 22000 Fec 5/6.
Astra 2 28,5o øst:
TBN Europe Revelation

Web-tv

GOD TV: www.god.tv
DKNET.TV www.dknet.tv
TBN - Trinity Broadcasting Network: www.tbn.org

Tysksproget TV

Tysksprogede TV-Kanaler med satellitmodtagelse: Canal Digital: Via Astra modtages bibeltv.de og hopechannel.de.
Hopechannel.de:
Onsdag kl. 13.00 og kl. 19.30.
Torsdag kl. 16.00. Fredag kl. 10.00 og kl. 20.15. Lørdag kl. 9.15.
Die Bibel-Das Leben - en kristen gæst fortæller i interview om sin "vandring", produceret af den tyske Adventistkirke.
Bibeltv.de: Tirsdage kl. 22.00 - 22.30: ICEJ - Faszination Israel med Gottfried Buhler. BibelTv er en afdeling af Evangeliums Rundfunk, som udsendes fra Wetzlar. Hope Media (Stimme der Hoffnung) = Hope Channel udsendes fra Alsbach-Hähnlein.

Morgenandagten hver dag

Morgenandagten fra Domkirken i København sendes på P2 og DR2 alle dage fra mandag til lørdag kl. 8.05.

Kristen lokalradio

København Rhema Radio

Morgenradio fra 06.00 til 10.00 på 106.3 FM. Lørdag kl. 06.00 til 13.00 Søndag kl. 06.00 til 21.00 på 106,3 FM. Natradio fra 00.00 til 06.00 på 103.4 FM
UCB Media på nettet 24/7: ucb.dk

Lumi Radio Aalborg

Sender prædikener, bibelundervisning, mødereportager og musikudsendelser med kristen musik 33 timer om ugen: lumiradio.dk, facebook.com/lumiradio. FM 92.2 MHz, 106.5 MHz, 107.4 MHz

Arkens radio

Kanal 2 i Esbjerg
Frekvens: 93.5 MHZ
Sydenergi: 90.3 MHZ
Web: arkensradio.dk

Norea Radio Danmark

Webradio - http://norea.dk

Radio Ådalen

Egen antenne: Opsund: 96.4 MHz | Lønborg: 107.1 MHz
Fællesantenne
Skjern: 97.0 MHz samt netradio: www.radio-aadalen.dk

Nordsjællands Kristne Radio & Radio KUR

Egen antenne: FM 92,8 MHz
Stofa net: 96,8 MHz
Netradio og podcast
Radio KUR (Kristen Ungdomsradio): Sender via egen YouTube kanal og via Facebook
www.nkradio.dk

Radio fri-born.dk

Pinsekirken Bornholm, Sagavej 5, Rønne, sender internet-radio 24/7. Kan høres på mobil, iPad mm. ved at hente den globale lydstreaming-tjeneste TuneIns radio-app i PLAY og APP-Store. Når appen er installeret, søg efter fri-born.

Podcasts om tro

På Udfordringen.dk/podcast/ finder du link til forskellige podcasts om tro, Jesus og kristendom.
Info. om podcast kan sendes til: redaktion@udfordringen.dk

Frikirken Omega Kristent Center i Thisted var arrangør for en konference 4.-6. september, hvor Peter Hiett fra USA talte om emnet: 'Har vi det rette syn på helvede?'

Frikirken Omega Kristent Center inviterede til konference om helvede

Det blev nogle tætpakkede dage med undervisning over emnet: 'Har vi det rette syn på helvede?' Henrik Ølhom Czismadia, der er præst i frikirken Omega Kristent Center i Thisted, har tidligere holdt en prædikenserie med de tre historiske helvedessyn. Konferencen var ikke en gentagelse af disse ting, men emnet blev belyst fra en anden vinkel. Deltagerne fik syv lektioner samt tid til spørgsmål.

Af Mark K. Bracher

Konferencen startede fredag aften, hvor Peter Hiett lagde ud med at dele sin egen historie. Han er en mand, der har let til tårer, og som ofte bliver rørt over de ting, han taler om. Det var let at mærke hans hjerte.

Han er også en præst, der har erfaring med udfrielse og indre helbredelse, og som har haft mange spændende, åndelige oplevelser, der blev koblet sammen med den mere teoretiske undervisning, hvilket gjorde det vældigt levende at lytte til.

Som far så søn

Peters far var en presbyteriansk præst i en stor kirke, som oplevede at blive fyret, mens Peter endnu kun var en teenager. Faren tilhørte den liberale del af den presbyterianske kirke. De liberale havde meget kærlighed, men ikke så meget sandhed. De konservative havde meget sandhed, men ikke så meget kærlighed, fortalte Peter.

Da faren begyndte at hænge ud med nogle konservative (bibeltro), blev han også beskyldt for at være det, og modstanderne spredte løgne om ham. Dette førte til en form for retssag, som endte med farens opsigelse.

Efter først at uddanne sig som geolog, besluttede Peter Hiett sig senere for at blive præst og tog på bibelskole på Fuller University. Han blev præst for en konservativ presbyteriansk kirke med omkring 50 medlemmer, som voksede til ca. 2.000 medlemmer inden for en årrække.

Han begyndte at prædike, hvad han oplevede, at skriften bogstaveligt talt sagde, uden at bortforklare skriftstederne og give dem en anden betydning igennem et teologisk filter, og så begyndte der at komme klager.

"Du skal holde op med at forkynde disse ting!" fik han at vide. Disse "ting" var bibelvers, som blev taget for pålydende. De kunne ikke sige, at han var galt på den ud fra skrifterne, men det var Westminster-bekendelsen, som er en reformert kristen trosbekendelse fra 1646 i England, som de ikke syntes, han fulgte, og som de reagerede imod.

Så ligesom faren blev fyret, da han blev for konservativ for

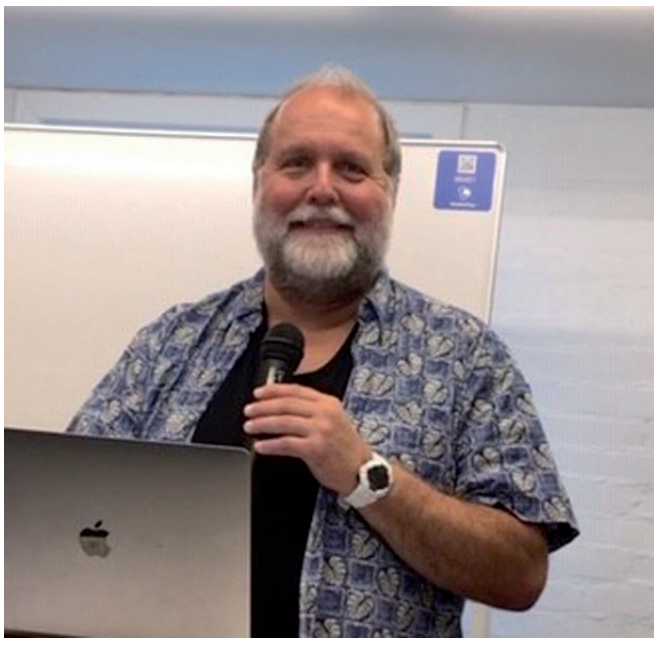

Henrik Csizmadia er præst i Frikirken Omega Kristent Center i Thisted, som arrangerede konferencen 'Har vi det rette syn på helvede?' Henrik Csizmadia har tidligere udtalt til Udfordringen i forbindelse med en foromtale af konferencen, at de i frikirken "ikke har en dogmatisk fastlåst holdning til det (synet på helvede, red.), men i stedet overlader vi det til den enkeltes samvittighed og overbevisning. Vi tillader gæsteforkyndere at have alle tre syn og prædike det." Foto: Privat

de liberale presbyterianere, blev Peter fyret, da han efter deres opfattelse var for liberal for de konservative.

Motiver afsløret

I 1995 blev Peter opfordret til at besøge Toronto-vækkelsen af en kvinde, der selv tilhørte pinsevækkelsen. Han fik lov at tage sin hustru Suzan med og lave en lille ferie ud af det og besøge Niagara Falls.

Han oplevede det som en konference med gode oplevelser, hvor mange havde ægte møder med Gud. Hans kone oplevede flere ting, men selv syntes han ikke, at han oplevede noget. Faktisk var han klar til helt at forlade præstetjenesten på det tidspunkt.

Indtil han hørte Jesu stemme: "Du elsker ikke min brud særligt meget, gør du?"

Det slog benene væk under ham, og han var helt knust. Det var ikke, fordi Jesus sagde det på en fordømmende måde, fortæller Peter. "Jesus havde ondt af mig."

Det blev nu klart, at han var gået ind i tjenesten, fordi han hadede kirken, på grund af hvad hans far var blevet udsat for. Peter græd og græd, men oplevede også samtidig, at det ikke kun var hans egne tårer.

Denne oplevelse ændrede retningen i hans liv, og i dag er Peter Hiett præst i en ikke-konfessionel kirke ved navn The Sanctuary (Helligdommen, red.) i Denver, Colorado.

Elefanten i lokalet

Nu var temaet for konferencen helvede, og vores syn som kristne på dette. Peter Hiett beskriver helvede som en imaginær elefant i lokalet, som ingen rigtigt vil tale om.

Han brugte ikke noget særlig tid under konferencen i Thisted på de historiske og gængse opfattelser af helvede, bortset fra ganske kort at nævne dem fredag aften: (1) Livet er en test, der afgør om du kommer i himlen eller i helvede. (2) Det betyder udslettelse, og (3) Alle vil blive forløst (efter en lang søgning).

Tre helveder

I stedet for at bruge tid på dette vendte han op og ned på vores opfattelser ved at sige, at der er tre helveder, og han forklarede dette nærmere de efterfølgende dage.

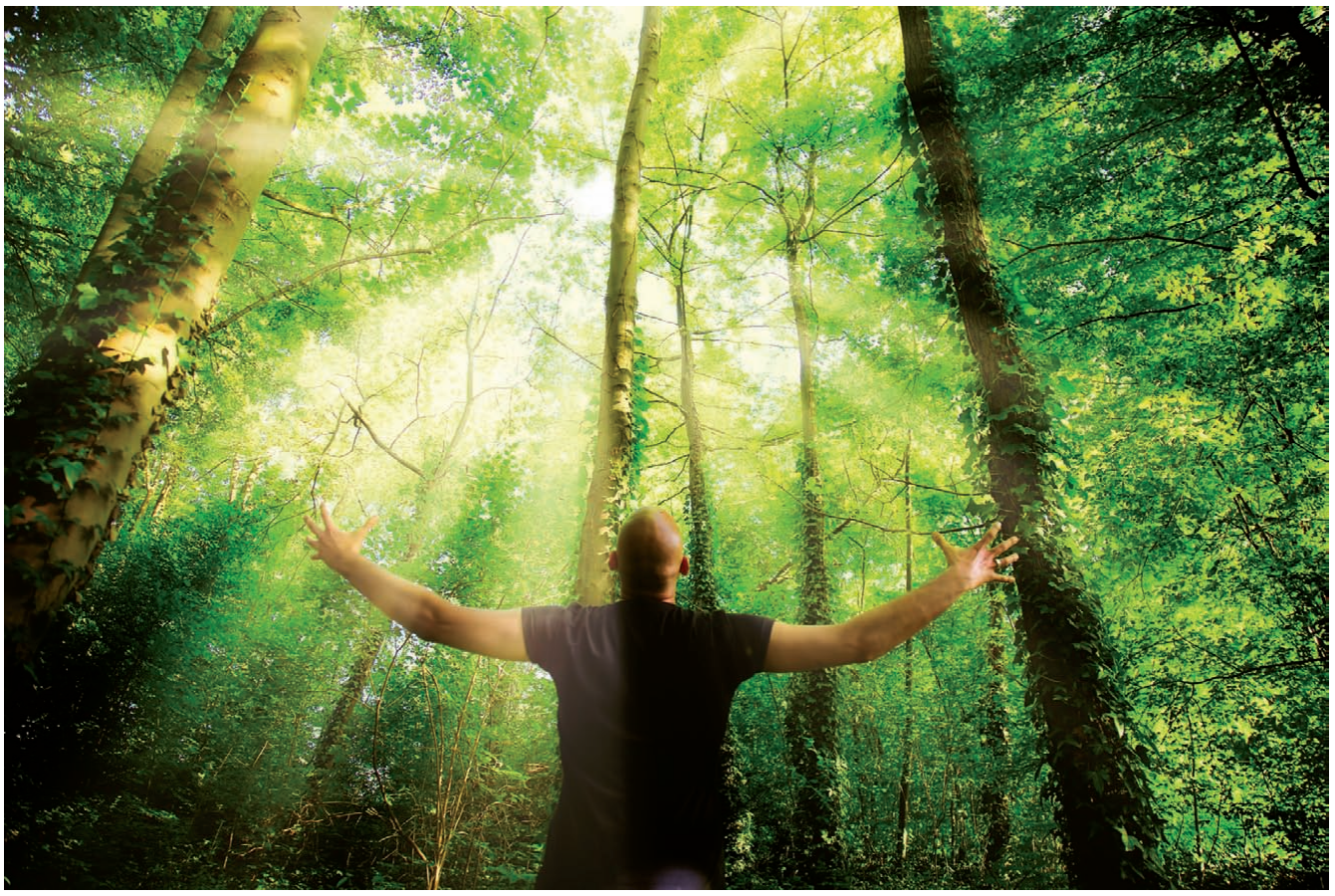

Hvad sker der, når vi dør? Bliver alle frelst - eller findes der også et helvede og en fortabelse? Og er den fortabelse i så fald evig eller midlertidig? Og hvordan er fortabelsen? Frikirken Omega Kristent Center i Thisted holdt en konference, hvor nogle af disse spørgsmål blev behandlet. Foto: okanakdeniz / Shutterstock

Helvede 1 er *Hades* (på græsk) og *Sheol* (på hebraisk). Det er oplevelsen af Guds fravær, og vi kan opleve det allerede, mens vi er her på jorden. Det er mangel på tro, kærlighed, håb osv. samtidig med at være et fysisk sted.

Helvede 2 er ildsøen, en evig ild, og det er Guds nærvær. Gud er en fortærende ild (Heb. 12,29). Ildsøen er lavet til djævelen og hans engle. Den brænder os, når vi er enige med djævelen. Ilden er kærlighed, sandhed, lys, det gode osv.

Helvede 3 (*Gehenna* og korset) er Guds dom. Stedet hvor helvede 1 og 2 mødes. Og Guds dom er frelse.

Peter Hiett sagde, "Jeg er bange for helvede, ligesom jeg er bange for at gå til tandlægen. Det gør ondt, men det hjælper."

Calvinisme og arminianisme

De to teologiske syn, calvinisme og arminianisme, har i deres forsøg på at udlægge skriften nok gjort Bibelen mere utydelig og uklar, end den egentlig er.

Peter Hiett beskriver både calvinisme og arminianisme som værende løgne. Calvinismen siger: Gud ønsker ikke at frelse dig (kun dem, der er udvalgt til det).

Arminianisme siger: Gud er ikke i stand til at frelse dig (det er op til mennesket selv).

Som ung mand oplevede Peter Hiett det som værende skræmmende at evangelisere. Hvis jeg deler evangeliet på en dårlig måde, eller hvis jeg har en dårlig dag og ikke får fortalt om Jesus, så dømmer jeg folk til et evigt helvede, og det er min skyld, at de havner der. Så er calvinismen trods alt lidt bedre, da det ikke er op til mig, om folk havner i himlen eller helvede.

Når Gud ikke er i stand til at frelse mennesker, og disse må gennemgå evig pine, så er Gud ikke i stand til at være sig selv. Hvis Gud ikke er mægtig nok til at frelse dem, som ikke vælger ham, så er menneskets vilje stærkere end Guds vilje.

Disse to sæt teologiske briller siger enten, at Gud er fuldt ud kærlig, men ikke almægtig og vice versa. Hvis han er almægtig, men ikke ønsker, at alle frelses, så er det calvinisme, mens arminianismen siger, at magten er op til mennesker, hvem der kan frelses.

Bibelen siger derimod, at Gud er både almægtig og fuldt ud kærlig.

Vores vilje bliver først fri, når vi vælger Gud. Og Guds vilje er Jesus.

De gode nyheder

Hvad siger Bibelen, når vi tager vores teologiske briller af et øjeblik?

"Gud, vor frelser, som vil, at alle mennesker skal frelses og komme til erkendelse af sandheden. For der er én Gud og én formidler mellem Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus, som gav sig selv som løsesum for alle" (1 Tim. 2,3-6).

"For ligesom alle dør med Adam, skal også alle gøres levende med Kristus" (1 Kor. 15,22).

"Bibelen taler, som jeg forstår den, om fortabelse for mennesker, der afviser Guds kald og kærlighed. Men udgangspunktet er, at Gud ønsker at frelse alle, og at frelsen er tilgængelig gennem evangeliet om Jesus".

"For Guds nåde er blevet åbenbaret til frelse for alle mennesker" (Titus 2,11).

"Vend dig til mig, og bliv frelst, hele du vide jord! For jeg er Gud, der er ingen anden. Jeg sværger ved mig selv, sandhed udgår af min mund, ord, der ikke vender tilbage: For mig skal hvert knæ bøje sig, hver tunge skal sværge ved mig. Om mig skal man sige: Kun hos Herren er der retfærdighed og styrke. Alle, der raser mod ham, skal komme til ham og blive til skamme" (Es. 45,22-24).

"Og hver skabning i himlen og på jorden og under jorden og på havet, med alt, hvad de rummer, hørte jeg sige: Ham, der sidder på tronen, og Lammet, være pris og ære og lov og magt i evighedernes evigheder" (Åb. 5,13).

Ovenstående er et lille udpluk af de bibelvers, som blev betragtet som "forbudte vers", og som Peter Hiett blev bedt om ikke at prædike over, da det ikke klingede sammen med de reformerte bekendelsesskrifter.

Måske er det ikke bibelversene, der er problemet? Når Bibelen siger "alt" og "alle", vil de reformerte have, at det skal læses som "noget" og "nogle".

Spørgsmål rejser sig

Hvad er så formålet med evangelisation? Hvad med bukkene og fårene, der skilles? Hvad med evig pine?

Deltagerne og jeg selv havde flere spørgsmål. Jeg havde medbragt en liste med syv spørgsmål. Nogle fik jeg svar på gennem undervisningen, nogle måtte jeg stille enten i privat samtale med ham, eller når der var afsat tid til det.

Vi evangeliserer af samme årsag som før. Nu er motivationen bare, at vi gør det af kærlighed til Gud og til mennesker og ikke af en sur pligt, og menneskers frelse afhænger ikke af os.

I sin egen kirke lavede Peter Hiett et spørgeskema, hvor menighedens medlemmer hver især skulle krydse af, om de havde besøgt en syg, en, der var i fængsel osv. Fårene skulle derefter stille sig i den ene side, og bukkene i den anden side. Men alle blev siddende, for de havde alle noget "får" eller "buk" i sig. Vi har ligeledes måske gjort nogle af de gode ting, men også undladt at gøre noget.

I Åb. 19,10 tales der om pinen fra søen af ild og svovl som skal vare i evighedernes evigheder. Henrik Csizmadia havde allerede belyst i sin prædikenserie tidligere på året, at dette med rette burde oversættes som "tidsaldernes tidsalder". Mit spørgsmål gik så på, hvis ildsøen ikke er evig, er himlen det så, da det samme ord benyttes? Og vil djævelen blive frelst?

Peter Hietts svar var, at intet er evigt, undtagen enden (afslutningen), og himlen er afslutningen.

Om Satan frelses (som kirkefaderen Origenes mente) ved han ikke. Han ser snarere Satan som en "ikke-person". Ligesom en skygge på væggen er fraværet af lys, så er Satan måske fraværet af Gud. I øvrigt, tror han ikke, at Lucifer og Satan nødvendigvis er den samme. I sin udfrielsestjeneste har han sat Satan på porten flere gange i Jesu navn.

Ikke universalist

På konferencen fik vi alle Peter Hietts lille bog 'All Things New: What does the Bible really say about hell?'

Heri nævnes, at den kendte teolog Karl Barth også havde samme tanker, men ikke ville kalde sig selv universalist. Peter Hiett vil heller ikke kalde sig universalist, fortalte han mig; da det er en betegnelse, der fører en masse forvirring med sig.

Universalist-kirken, som slog sig sammen med Unitar-kirken, tror på alt og ingenting. De tror nok, at alle frelses, men tror f.eks. ikke på treenigheden.

Jeg bad Tonny Jacobsen om at kommentere på nogle af disse ting, Tonny Jacobsen er ph.d. i teologi, præst i Bykirken i Vejle, samt formand for FrikirkeNet.

Han udtaler: "Som du sikkert forventer, er jeg ikke universalist. Det mener jeg ikke kan begrundes bibelsk. Men universalisme kommer i flere udtryk. Dette lyder som en form for skærsildsteologi. Man skal være forsigtig med at forstå Åbenbaringsbogen konkret, da den rummer så mange symboler og billeder.

Bibelen taler, som jeg forstår den, om fortabelse for mennesker, der afviser Guds kald og kærlighed. Men udgangspunktet er, at Gud ønsker at frelse alle, og at frelsen er tilgængelig gennem evangeliet om Jesus."

Efter nu selv at have deltaget i konferencen, vil jeg heller ikke kalde mig selv universalist, men at alle skulle frelses til sidst, vil jeg ikke afvise som mulighed. "For Gud er alting muligt" (Matt. 19,26).

Tonny har ret, når han siger, at det lyder som en skærsildsteologi (man pines, indtil man frelses), men de gode nyheder er: "Den, der hører mit ord og tror ham, som har sendt mig, har evigt liv og kommer ikke for dommen, men er gået over fra døden til livet" (Joh. 5,24), og døren er på klem for dem, der ikke finder eller helt fravælger troen.

Udfordringen mener

Sædvanligvis bruger vi ikke spalteplads på at beskrive, hvad Udfordringen mener – udover i lederspalten. Men i dette tilfælde gør vi en undtagelse, fordi vi af og til oplever, at der opstår usikkerhed om Udfordringens ståsted på baggrund af artikler, hvor vi giver spalteplads til forskellige synspunkter.

I denne artikel har vi lavet en reportage fra en konference om synet på helvede. Det har vi, fordi vi mener, det er et vigtigt emne, og fordi vi oplever, at der i disse år (igen) bliver sat spørgsmålstegn ved det klassiske evangelikale og lutherske syn på helvede. Det er ikke, fordi vi ønsker at promovere andre syn eller sætte spørgsmåltegn ved Udfordringens eget ståsted.

For Udfordringen er det afgørende at holde fast i, hvad, vi mener, der er Bibelens eget syn på helvede, og for os at se er det meget svært at læse Bibelen på andre måder, end at Bibelens forfattere og Jesus selv taler tydeligt om en evig fortabelse, som kun Gud kan frelse mennesket fra.

Det er netop den frelse, Jesus har vundet for hele menneskeheden. Det er selve årsagen til, at han døde på korset. Det er årsagen til, at vi takker og priser ham for, at vi på trods af alle vores fejl og mangler har adgang til et evigt liv med Gud ved tro på Jesus. Det er gaven over alle gaver, som havde en voldsom høj pris, men som vi får ganske gratis.

Personligt håber jeg, at mange, mange flere, end hvad det umiddelbart ser ud til i denne verden, på den ene eller den anden måde når at møde Jesus tidligt nok til, at de kan sige ja tak til ham. Kun Gud ved hvem, hvor mange og hvordan.

Når vi laver en artikel som denne, er det ikke for at skabe usikkerhed om, hvad Udfordringen mener, der er Bibelens syn på helvede, men for at gøre opmærksom på, hvad der foregår, og for at skærpe bevidstheden, betydningen og argumentationen for, hvorfor vi mener, som vi mener. Synet på den dobbelte udgang er nemlig af afgørende betydning for at forstå betydningen af frelsen, betydningen af Guds hellighed, konsekvensen af Guds retfærdighed, konsekvensen af djævelens ondskab og menneskets synd og nødvendigheden af Jesu død.

Simon Thidemann
Ansvarshavende redaktør på Udfordringen

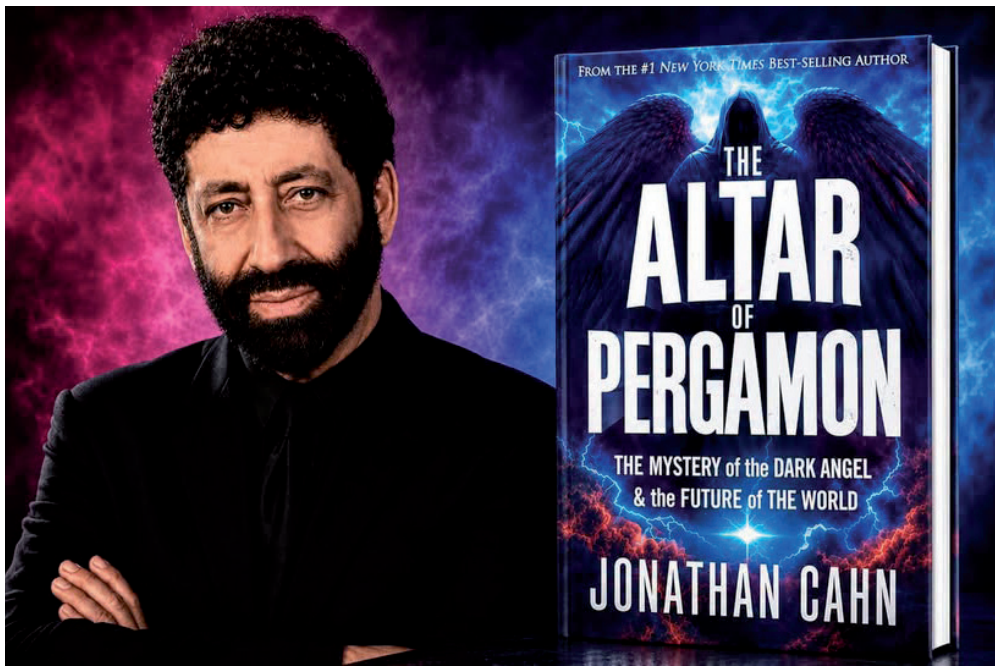

Jonathan Cahn snakkede hyggeligt med sidemanden i flyet, men så gik manden pludselig amok. Han forbandede Jesus og angreb Cahn for at tage hans computer.

Skærmprint CBN News

Forfatter mødte "ondskabens åndemagter i himmelrummet," da han blev angrebet i ni km's højde

Et American Airlines-fly måtte foretage en nødlanding i Baltimore tidligere på måneden, fordi en af passagererne gik amok og angreb den messianske forfatter og rabbiner Jonathan Cahn. Selv mener Cahn, at hændelsen havde en uhyggelig lighed med begivenhederne i hans seneste bog, og han beskriver det som en åndelig kamp.

I et interview med The Christian Post fortalte Cahn om det intense møde, han havde med sin medpassager på flyrejsen fra Dallas, Texas, til Newark i New Jersey. Han udgav kort efter episoden en videobesked, hvori han udtrykte, at "mørkets kræfter" forsøgte at forhindre ham i at dele indholdet af sin seneste bog, *The Alter of Pergamon: The Mystery of the Dark Angel and the Future of the World (*Pergamonalteret: Mysteriet om den mørke engel og verdens fremtid, red.*)*

Fra hyggesnak til eder og forbandelser

Det, der var startet som et par timer med venskabelig snak mellem Cahn og medpassageren blev lynhurtigt til en konflikt, efter at Cahn delte historien om sin omvendelse. På dette tidspunkt begyndte manden at bruge bandeord mod Cahn, og han forbandede både Gud og Jesus. Jonathan Cahn tænkte, at det, han oplevede, var "fjendens ubændige had og raseri".

Konfrontationen udviklede sig, da medpassageren ville tage Cahns bærbare computer fra ham. Cahn fortæller, at manden både slog ham og tog kvælertag på ham.

Til sidst blev angriberen dog overmandet og fæstnet til flysædet med gaffatape. Det er billeder, som hurtigt er gået viralt sammen med historien om nødlandingen.

Det er dog kun de færreste, der får at vide, hvad der gik forud for angrebet: om den fredelige samtale og Cahns vidnesbyrd om sin tro.

Men der er et andet forbløffende lag i historien: dette skete blot få dage efter udgivelsen af *The Alter of Pergamum*, som netop udforsker, hvad Cahn kalder et åndeligt mysterium omkring "Satans trone", der er nævnt i Johannes' Åbenbaring.

Som taget ud af bogen

Cahn kalder sin bog en "åbenbaring om fjenden fortalt som en thriller". Han blev selv forbløffet over lighederne mellem bogen og det, der skete på flyrejsen. For bogens hovedperson møder en fremmed og starter en "venskabelig samtale, der bliver dæmonisk", da den fremmede truer ham.

Men lighederne slutter ikke der, skriver Christian Post.

Cahn fortæller, at der til sidst bliver taget kvælertag på bogens hovedperson. I en anden scene må han forsøge at beskytte sin bærbare computer - begge hændelser, der minder om, hvad der skete under den dramatiske flyrejse. "Det, der skete i flyet, er det samme som i historien," fastslog Cahn.

Weekenden før flyvningen havde Cahn delt et budskab fra Bibelen. Det handlede især om Efeserbrevet 6,12: "Vi kæmper ikke mod kød og blod, men mod ondskabens åndemagter i himmelrummet."

Cahn havde tænkt, at dette skete for ham, netop mens han befandt sig ni kilometer over jorden. "Jeg kæmper bogstaveligt talt nu mod kød og blod... men jeg tror også på en åndelig magt, og jeg er på et højt sted," fortalte han efterfølgende.

Hjælp fra medpassagerer

Ifølge Cahn havde flypersonalet været handlingslammede i situationen, selv om han havde råbt om hjælp. Men heldigvis var der to medpassagerer, som greb ind og forholdsvis hurtigt var i stand til at overmande angriberen.

De to passagerer, der nu hyldes som helte for deres indsats, var Richard Olenick og den pensionerede politibetjent Juan Mejia.

Olenick og Mejia fortalte CBN News, hvordan en rolig samtale pludselig gik over i bandeord og verbale overgreb.

"Jeg vendte mig om, og personen havde hænderne om hans {Cahns} hals og kvalte ham," sagde Mejia. Som politibetjent vidste han præcis, hvad han skulle gøre. Men manden gav sig ikke uden kamp, og Meija blev bidt i hånden. "Han blødte overalt. Vi forsøgte at gribe fat i ham, og vi mistede grebet, fordi han havde blod på sig, og vi fik også blod overalt," huskede Mejia.

Heltene fortæller, at gerningsmanden også kom med alarmerende trusler mod alle ombord på flyet. "Han kiggede direkte på mig og sagde: Vi skal alle dø. Dette fly skal styrte ned," fortalte Olenick.

Mejia forklarede, at de prøvede at berolige manden uden at bruge vold, og da flyet nødlandede, kom FBI og lokale myndigheder og anholdt angriberen.

Gud brugte det onde til noget godt

Jonathan Cahn på sin side er blevet bekræftet i sin tro på den åndelige kamp. Han har også fået mange anledninger til at fortælle om hændelsens åndelige baggrund - og sin nye bog.

"Hvad fjenden havde til hensigt at gøre af ondt, har Gud brugt til noget godt," fastslår han.

Bodil

Jonathan Cahns sidemand blev overmandet af to medpassagerer. De måtte fastgøre ham med gaffatape, og flyet, der var på vej fra Dallas, Texas, til Newark i New Jersey, måtte nødlande i Baltimore. Skærmbillede/YouTube/Jonathan Cahn Official

BAGSMÆKKEN

Tak er ikke et fattigt ord

"Tak er kun et fattigt ord" er en formulering, som er velkendt i det danske sprog. Det bruges i forbindelse med taknemmelighed over for noget særligt. Og livet er noget særligt. En særlig gave fra Gud. Men det glemmer vi ofte.

Vi mennesker er nemlig gode til at få øje på det, der mangler. Det, som er svært.

Jeg kender det, for jeg gør det selv. Jeg har selv en vane med at dvæle lidt for meget ved de ting, som tynger mig.

Og det ironiske er, at jeg forsøger at lære mine børn at være taknemmelige. Være glade for alle de gode ting, vi har. Men jeg husker det ikke selv.

Jeg er dobbeltmoralsk, jeg ved det godt.

Men jeg fortæller også mine børn, at de ikke må få slik hele tiden, og sekunder efter de er puttet og sover, flår jeg slikposen op og spiser det med fryd.

Jeg er god til at komme til Gud med mine problemer og bekymringer. Her beder og håber jeg på hans hjælp.

Men jeg er ikke lige så god til at sige tak. At være taknemmelig for alt det, som faktisk fungerer og er godt.

Taknemmelighed er ikke det samme som at lukke øjnene for det svære. Det er ikke at bilde sig selv ind, at problemerne forsvinder.

Taknemmelighed er at huske, at det svære ikke er det eneste, der er sandt.

Bibelen siger faktisk:

"Vær altid glade, bed uden at blive trætte, og sig tak under alle forhold, for det er Guds vilje for jer, som tilhører Jesus Kristus." (1. Thessalonikerbrev 5,16)

Da jeg ledte efter dette bibelvers, fandt jeg ud af, at lige præcis dette vers havde jeg markeret og gemt.

Jeg ved det jo godt! Jeg ved jo, at jeg har rigeligt at være taknemmelig for. Og jeg ER taknemmelig.

Det er bare så nemt at få øje på udfordringerne. De kaster en skygge over det gode.

Jeg øver mig i at sige tak.

For når jeg gør det, kan jeg selv ofte se, at det gør mig gladere og flytter mit fokus derhen.

Tak.

Tak for denne dag.
Tak for mine børn og alle dem, jeg elsker.
Tak for det, jeg har fået.
Tak for de små øjeblikke, jeg ofte overser.
Tak, fordi din kærlighed og min tryghed ikke afhænger af min evne til at være taknemmelig.

Tak er ikke et fattigt ord.

Af Allan Wiinberg

